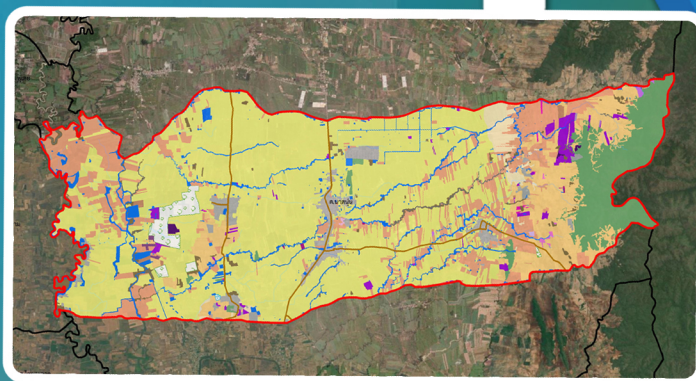

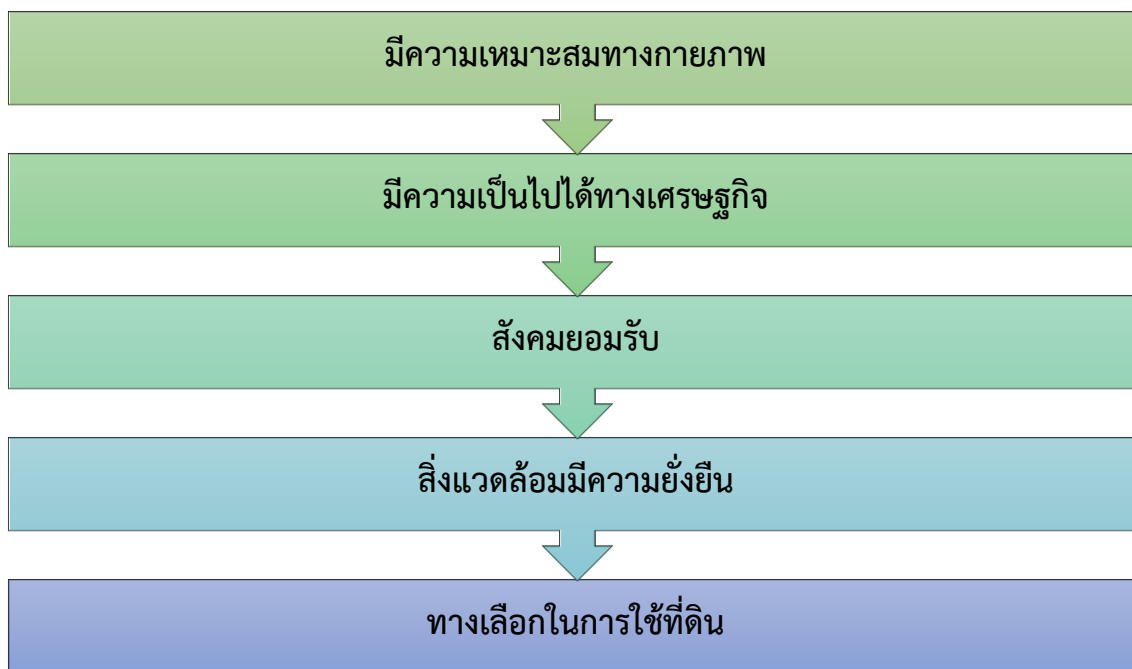
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สิงหาคม 2564

คำนำ

“แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล” ฉบับนี้ได้ยึดหลักการของ UNEP and FAO ที่กำหนดไว้ในเอกสารชื่อ “Negotiating a Sustainable Future for Land” ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดทางเลือกในการใช้ที่ดิน ดังนี้

หลักการดังกล่าวได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของประเทศไทย ร่วมกับวิธีการต่างๆ ที่จำเป็นอีกหลายด้าน เช่น Participatory Rural Appraisal (PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน ฯลฯ ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินตำบล ฉบับนี้

คณะผู้จัดทำ

สิงหาคม

2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
1.5 นิยามศัพท์	1-2
1.6 คำสำคัญ	1-6
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 ประวัติและเอกลักษณ์	2-3
2.4 สภาพภูมิประเทศ	2-4
2.5 สภาพภูมิอากาศ	2-9
2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-14
2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-18
บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ	3-1
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-10
3.3 ทรัพยากรดิน	3-21
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	4-1
4.1 หลักการ	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-2
4.3 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR	4-7
4.4 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-11

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
5.1 ทรัพยากรดิน	5-1
5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล	6-1
6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน	6-2
6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน	6-5
6.4 เขตการใช้ที่ดิน	6-6
6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	6-19
6.6 การจัดการความเสี่ยง	6-20
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	7-1
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 ตัวชี้วัด	7-1
7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-1
7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-5
7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-9
7.6 ระยะเวลาดำเนินการ	7-25
เอกสารอ้างอิง	อ-1
ภาคผนวก	ผ-1

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 ความลาดชัน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	2-4
2-2 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2533-2562	2-10
2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	2-15
2-4 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2562	2-19
2-5 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2562	2-20
2-6 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2562	2-22
2-7 รายชื่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	2-23
2-8 รายชื่อหมอดินอาสา ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	2-24
2-9 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2562	2-26
3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-1
3-2 การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-3
3-3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-6
3-4 สถานภาพทรัพยากรป่าไม้ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-7
3-5 พื้นที่เหมาะสมในการขุดสระน้ำในไร่นา ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-12
3-6 บ่อบาดาล ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-15
3-7 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-29
3-8 ลักษณะและสมบัติดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-30
3-9 สภาพปัญหา ข้อจำกัด และศักยภาพของดินในพื้นที่ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-35
3-10 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-37
3-11 จุดความร้อนจากการเผา ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-41

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-1 การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	4-4
5-1 ชั้นความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	5-2
5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	5-9
6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	6-2
6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	6-2
7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-11
7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-15
7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)	7-22
7-4 แผนการดำเนินการปีงบประมาณ 2565 ของตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ประจำปีไตรมาส	7-25

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
2-1	แผนที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	2-2
2-2	ต้นสนุ่นและพื้นที่ลุ่มสนุ่น	2-3
2-3	แผนที่ภูมิประเทศ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	2-5
2-4	แผนที่เส้นชั้นความสูง ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	2-6
2-5	แผนที่ความลาดชัน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	2-7
2-6	ภูมิประเทศ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	2-8
2-7	แผนที่เส้นชั้นน้ำฝน จังหวัดเพชรบูรณ์	2-11
2-8	แผนที่เส้นชั้นน้ำฝน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	2-12
2-9	สมดุลงของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดเพชรบูรณ์	2-13
2-10	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	2-17
2-11	สัดส่วนคร่าวเรือ่นเกษตร ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	2-20
2-12	รายได้-รายจ่ายของคร่าวเรือ่นเฉลี่ย ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	2-28
3-1	แผนที่ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-2
3-2	แผนที่การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-4
3-3	แผนที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-8
3-4	แผนที่สถานภาพทรัพยากรป่าไม้ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-9
3-5	แผนที่ทรัพยากรน้ำผิวดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-11
3-6	แผนที่ความเหมาะสมการขุดสระน้ำในไร่นา ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-13
3-7	แผนที่โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-14
3-8	แผนที่อุทกธรณีวิทยาแสดงศักยภาพน้ำบาดาลและชนิดชั้นหินให้น้ำ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-16
3-9	แผนที่พื้นที่แล้งซ้ำซาก ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-19
3-10	แผนที่พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-20
3-11	การกระจายตัวของดินตามภูมิประเทศ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-31
3-12	แผนที่ทรัพยากรดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	3-32

สารบัญญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
3-13	3-36
สภาพปัญหา ข้อจำกัดของดิน และศักยภาพของดินในพื้นที่ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	
3-14	3-40
แผนที่การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	
3-15	3-42
แผนที่ตำแหน่งจุดความร้อน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	
4-1	4-10
การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	
4-2	4-12
ระบบการปลูกพืชปัจจุบันของตำบลบ้านนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	
5-1	5-11
แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	
5-2	5-12
แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพด ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	
5-3	5-13
แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกอ้อย ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	
5-4	5-14
แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	
5-5	5-15
แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกถั่วเขียว ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	
5-6	5-16
แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกสับปะรด ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	
5-7	5-17
แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกมะม่วง ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	
5-8	5-18
แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกมะขาม ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	
5-9	5-19
แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	
5-10	5-20
แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	
5-11	5-21
แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกยูคาลิปตัส ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	
5-12	5-22
แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกสัก ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	
5-13	5-23
แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกไม้ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	
6-1	6-18
เขตการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	
6-2	6-19
ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์	

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 (1) ได้กำหนดให้มีการ “วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบล จำนวน 7,225 ตำบล ให้แล้วเสร็จ ภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศ ดังกล่าวข้างต้น จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีผลตอบแทนสูงสุดต่อ หน่วยเนื้อที่และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 กันยายน 2563 - 30 กันยายน 2564

1.3.2 สถานที่ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการ กำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

(1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพ การใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

(2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจที่ สำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้ รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

(3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ยุทธศาสตร์ภาค

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดินรายแปลงจากแผนที่สำมะโนที่ดิน หรือ แผนที่ภาษีที่ดินในปัจจุบัน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สสำรวจข้อมูลทั้ง ภายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตามประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

(1) การที่สภาตำบล หรือ สภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินเข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งงบประมาณ หรือองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบประมาณลีสต์พันธุ์พืชคลุมดิน ซึ่งปลูกโดยเกษตรกรในพื้นที่ตำบลนั้น เป็นต้น

(2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินเขตต่างๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

(3) กิจกรรมของส่วนราชการต่างๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การขุดเจาะบ่อบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“ที่ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นผิวโลก ประกอบด้วย ชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1974)

“**ที่ดิน**” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนพื้นผิวของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้หมายถึงดินเพียงอย่างเดียว แต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิสัณฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate) อุทกวิทยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำชั้นบนดินและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“**ดิน**” หมายรวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“**ดิน**” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง เทหวัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลกเป็นวัตถุที่ค้ำจุนการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วย แร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามขบวนการกำเนิดดินที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“**ดิน**” อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก เป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุต้นกำเนิดและระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกัน เนื่องมาจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมีชีวภาพ และสัณฐานวิทยา (คณะกรรมการจัดทำพหุกรรมปฏิรูปวิทยา, 2551: 128)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“**การใช้ที่ดิน**” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“**การใช้ที่ดิน**” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“**การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน**” หมายความว่า การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

“**การวางแผนการใช้ที่ดิน**” หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการกำหนดทิศทางการลงทุน แนวทางการพัฒนาเทคโนโลยี เป็นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่างๆ ให้ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการ

เพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB, 2012)

1.5.5 “เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้านเศรษฐกิจ

1.5.6 “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจกรรมอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปรากฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือความอุดมสมบูรณ์ของดิน

1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกันรักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดินในการเกษตรกรรม

1.5.9 “ความอุดมสมบูรณ์ของดิน” หมายถึง ความสามารถและศักยภาพของดินในการให้ธาตุอาหาร สารประกอบที่ส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืชอื่นๆ เช่น ฮอร์โมนพืช นอกจากนั้นยังรวมถึงศักยภาพด้านสิ่งแวดล้อมของดินทางกายภาพและชีวภาพที่สามารถเอื้อให้มีปัจจัยที่ส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืชด้วย ดังนั้นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งที่มีผลกระทบต่อผลิตผล (productivity) ของพืชในระบบนิเวศน์หนึ่งๆ ก็คือ ธรรมชาติของดินทั้งทางกายภาพ เคมี และชีวภาพในระบบนั้นนั่นเอง (อรรวรรณ, 2551)

1.5.10 “ดินกรด” หมายถึง ดินที่มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง หรือที่เรียกว่าพีเอช (pH) ของดินต่ำกว่า 7.0 แต่ดินกรดที่เป็นปัญหาทางการเกษตร คือดินกรดที่มีค่าพีเอชของดินต่ำกว่า 5.5 ความเป็นกรดของดินแต่ละช่วงจะมีผลต่อการปลดปล่อยธาตุอาหารในดินให้เป็นประโยชน์ (กรมพัฒนาที่ดิน, 2556)

1.5.11 “ดินทราย” หมายถึง ดินที่มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายหรือดินทรายปนร่วนที่เกิดเป็นชั้นหนามากกว่า 100 เซนติเมตรจากผิวดิน บางพื้นที่มีความหนามากกว่า 50 เซนติเมตรจากผิวดิน ที่รองรับด้วยชั้นดานดินเหนียว ดินร่วน หรือพบชั้นดานอินทรีย์ภายในความลึก 100 เซนติเมตร ดินทรายพบทั่วไปในทุกภาคของประเทศ (กรมพัฒนาที่ดิน, 2556)

1.5.12 “ดินตื้น” หมายถึง ดินที่มีชั้นลูกรัง ก้อนกรวดหรือเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดินเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 35 โดยปริมาตร หรือพบชั้นมาร์ล หรือชั้นหินพื้นอยู่ตื้นกว่า 50 เซนติเมตรจากผิวดิน

ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการชอนไชของรากพืช การไหลพรวน ทำให้พืชไม่สามารถเจริญเติบโตได้ดีและให้ผลผลิตต่ำ (กรมพัฒนาที่ดิน, 2556)

1.5.13 “ธาตุอาหาร” หมายถึง ธาตุที่สามารถเป็นอาหารแก่พืช เพื่อการดำรงชีวิตและให้ผลผลิตได้ มีอยู่จำนวน 17 ธาตุ ประกอบด้วย 3 ธาตุที่ได้ในรูปของก๊าซและน้ำ ได้แก่ ธาตุคาร์บอน (C) ธาตุไฮโดรเจน (H) และธาตุออกซิเจน (O) ส่วนอีก 14 ธาตุนี้ พืชต้องการในปริมาณเล็กน้อยแตกต่างกันไป ที่ได้จากสลายตัวผู้พังหรือสะสมมาจากส่วนที่เป็นหิน แร่ธาตุและอินทรีย์วัตถุ ได้แก่ ธาตุไนโตรเจน (N) ธาตุฟอสฟอรัส (P) ธาตุโพแทสเซียม (K) ธาตุแคลเซียม (Ca) ธาตุแมกนีเซียม (Mg) ธาตุกำมะถัน (S) ธาตุเหล็ก (Fe) ธาตุแมงกานีส (Mn) ธาตุสังกะสี (Zn) ธาตุทองแดง (Cu) ธาตุโบรอน (B) ธาตุโมลิบดีนัม (Mo) ธาตุคลอรีน (Cl) และธาตุนิเกิล (Ni) (กรมพัฒนาที่ดิน, 2557)

1.5.14 “อินทรีย์วัตถุ” หมายถึง สิ่งที่ได้จากการย่อยสลายสารอินทรีย์ ซึ่งกระบวนการย่อยสลายประกอบด้วยหลายขั้นตอนตั้งแต่อยู่ในรูปเดิม หรือเปลี่ยนแปลงแต่ยังจำรูปเดิมได้ จนถึงเปลี่ยนแปลงจากเดิมโดยสมบูรณ์ อาจกล่าวได้ว่าอินทรีย์วัตถุคือสิ่งที่ได้จากการย่อยสลายของซากพืช ซากสัตว์ รวมถึงสิ่งขับถ่ายของมนุษย์และสัตว์ ขยะต่างๆ ไปจนถึงเซลล์จุลินทรีย์ที่ตายแล้ว อินทรีย์วัตถุเมื่อย่อยสลายต่อไปขั้นสุดท้ายจะได้ฮิวมัส ฮิวมัสเป็นสารที่เสถียรมีพื้นที่ผิวสัมผัสสูง สามารถดูดซับน้ำได้ดี มีความสามารถในการแลกเปลี่ยนประจุบวกสูง นอกจากนี้อินทรีย์วัตถุเป็นองค์ประกอบหนึ่งในดินที่มีความสำคัญต่อการควบคุมสมบัติด้านต่างๆ ของดินแต่ไม่ว่าเป็นสารอินทรีย์วัตถุ หรือฮิวมัสต่างก็มีประโยชน์ต่อดินและพืช (กรมพัฒนาที่ดิน, 2551)

1.5.15 “ปุ๋ย” คือ สารอินทรีย์หรือสารอินทรีย์ซึ่งมีธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช สารนี้จะมาจากธรรมชาติหรือเป็นสารสังเคราะห์ก็ได้ (ยงยุทธ, 2549)

1.5.16 “ปุ๋ยเคมี” คือ ปุ๋ยที่เป็นสารอินทรีย์หรือสารอินทรีย์สังเคราะห์ รวมถึงปุ๋ยเชิงเดี่ยว ปุ๋ยเชิงผสม ปุ๋ยเชิงประกอบ และปุ๋ยอินทรีย์เคมี แต่ไม่รวมปุ๋ยมูลสัตว์ ดินมาร์ล ปุ๋ยพลาสติก ยิปซัม และโดโลไมต์ หรือสารอื่นที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ยงยุทธและคณะ, 2551)

1.5.17 “ปุ๋ยอินทรีย์” คือ สารประกอบที่ได้มาจากสิ่งมีชีวิตที่ผ่านกระบวนการผลิตตามธรรมชาติ ได้แก่ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และวัสดุเหลือใช้จากโรงงานอุตสาหกรรม มีปริมาณธาตุอาหารพืชมากขึ้นน้อยแตกต่างกันไปตามวัสดุที่ใช้ทำปุ๋ย โดยปกติปุ๋ยอินทรีย์จะมีธาตุอาหารน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับปุ๋ยเคมี แต่มีคุณสมบัติที่ช่วยให้ดินโปร่งและร่วนซุย ทำให้ดินมีการระบายน้ำดี การถ่ายเทอากาศดี ช่วยในการดูดซับน้ำและธาตุอาหารให้มากขึ้น มีกิจกรรมของจุลินทรีย์และสัตว์ในดินมาก เมื่ออินทรีย์วัตถุย่อยสลายตัวจะให้ธาตุอาหารพืช (กรมพัฒนาที่ดิน, 2557)

1.6 คำสำคัญ

“ดินดี น้ำสมบูรณ์ พืชผลงอกงาม ผู้คนมีความสุข”

“นาสนุ่น มุ่งมั่นแก้ไขปัญหา พัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่ออนาคตที่ยั่งยืน” วิสัยทัศน์ องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น

“ดินแดนแห่งความสุขของคนอยู่และผู้มาเยือน” วิสัยทัศน์ จังหวัดเพชรบูรณ์

“พัฒนาที่ดินให้สมบูรณ์ เพิ่มพูนผลผลิต ในทิศทางการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน บนพื้นฐานการมีส่วนร่วม” วิสัยทัศน์ กรมพัฒนาที่ดิน

“ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน” วิสัยทัศน์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” วิสัยทัศน์ ประเทศไทย

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอศรีเทพ มีเนื้อที่ 169.24 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 105,774 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลบ่อไร่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ แนวเขาลวก ตำบลกุดตาเพชร อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ แม่น้ำป่าสัก ตำบลพุดชมพู อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

ตำบลนาสนุ่น มีถนนสายหลัก คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2275 ทางหลวงชนบท หมายเลข 4001 และถนนโยธาธิการ พช. 2054 (บ่อไร่-ดงตะเคียน) (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ กรมพัฒนาที่ดิน, 2564)

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

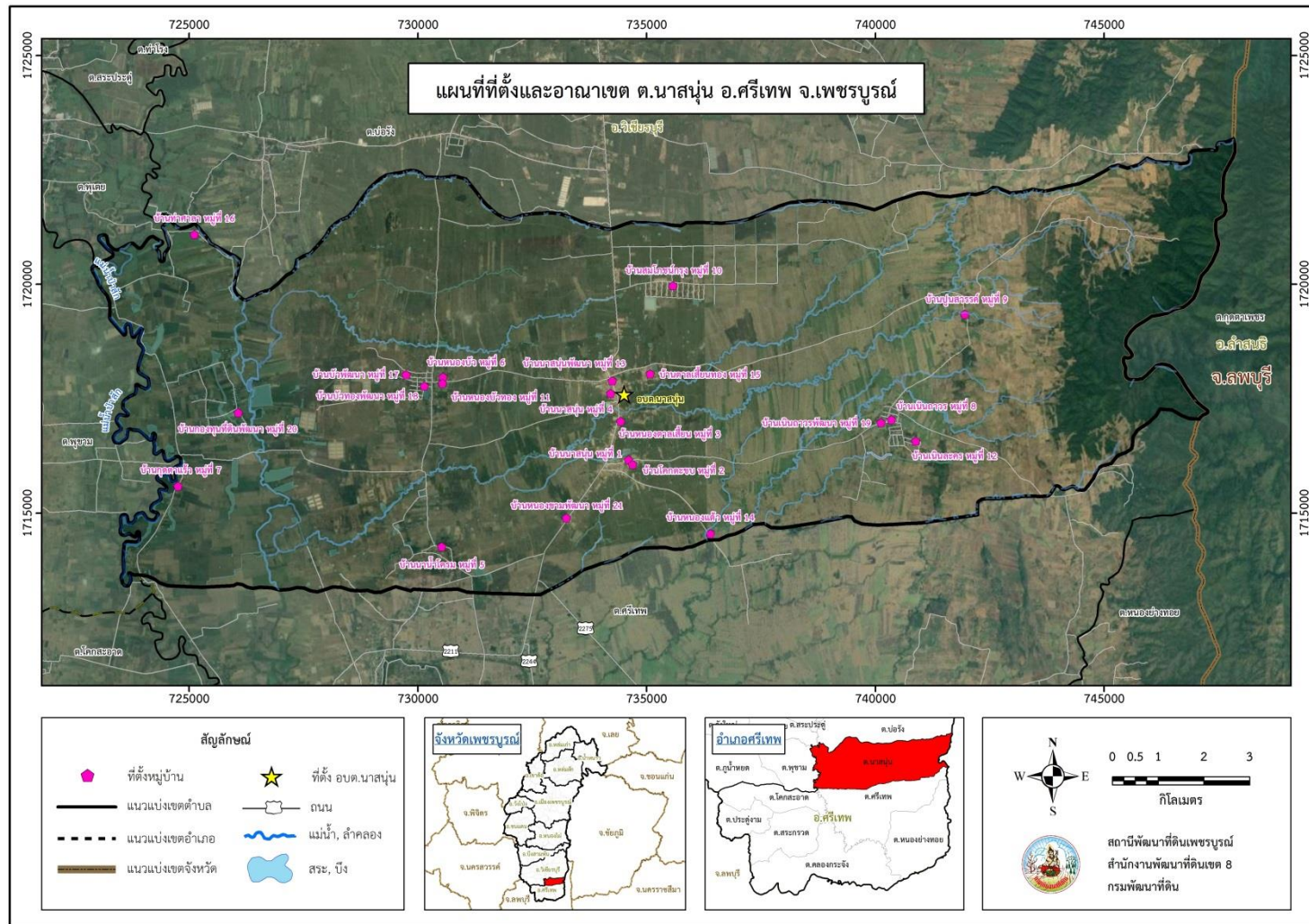
ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 21 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านนาสนุ่น	หมู่ที่ 12 บ้านเนินละคร
หมู่ที่ 2 บ้านโคกตะขบ	หมู่ที่ 13 บ้านนาสนุ่นพัฒนา
หมู่ที่ 3 บ้านหนองตาลเสี้ยน	หมู่ที่ 14 บ้านหนองแต้ว
หมู่ที่ 4 บ้านนาสนุ่น	หมู่ที่ 15 บ้านตาลเสี้ยนทอง
หมู่ที่ 5 บ้านน่าน้ำโครม	หมู่ที่ 16 บ้านท่าศาลา
หมู่ที่ 6 บ้านหนองบัว	หมู่ที่ 17 บ้านบัวพัฒนา
หมู่ที่ 7 บ้านกุดตาแร้ว	หมู่ที่ 18 บ้านบัวทองพัฒนา
หมู่ที่ 8 บ้านเนินถาวร	หมู่ที่ 19 บ้านเนินถาวรพัฒนา
หมู่ที่ 9 บ้านปุนสวรรค์	หมู่ที่ 20 บ้านกองทุนที่ดินพัฒนา
หมู่ที่ 10 บ้านสมโภชน์กรุง	หมู่ที่ 21 บ้านหนองขามพัฒนา
หมู่ที่ 11 บ้านหนองบัวทอง	

(แผนพัฒนาท้องถิ่นตำบลนาสนุ่น, 2561)

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 2-1 แผนที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

2.3 ประวัติและเอกลักษณ์

ตำบลนาสนุ่น แต่เดิมนั้นขึ้นอยู่กับเขตตำบลบ่อไร่ อำเภอวิเชียรบุรี รวมทั้งอำเภอศรีเทพก็ยังขึ้นอยู่กับอำเภอวิเชียรบุรีเช่นกัน ต่อมาภายหลังเมื่อได้มีการแยกออกมาเป็นกิ่งอำเภอศรีเทพ ตำบลนาสนุ่นก็อยู่ในเขตของกิ่งอำเภอศรีเทพที่ได้แยกออกมาด้วยเช่นกัน จึงได้ตั้งขึ้นเป็นตำบลนาสนุ่นนับแต่นั้นเป็นต้นมา

สนุ่น หมายถึง 1. ชื่อไม้ต้นชนิด *Salix tetrasperma* Roxb. ในวงศ์ Salicaceae ชอบขึ้นริมน้ำหรือตามทีลุ่มชื้นแฉะ ใบเรียวยาวเล็ก ท้องใบขาว เปลือกและรากใช้ทำยา, ตะไคร้บก ก็เรียก 2. ชากุ้งของพืชพรรณที่ทับถม มักเกิดขึ้นในบริเวณน้ำแช่ขังหรือบริเวณน้ำตื้นตามบ่อปึง ซึ่งมีพืชพรรณปกคลุมไปทั่วบริเวณ บางทีลอยอยู่เหนือน้ำ บางทีทับถมอยู่ใต้ท้องน้ำ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554) นาสนุ่น จึงสันนิษฐานว่า เป็นพื้นที่นาที่มีต้นสนุ่นขึ้น หรือพื้นที่นาซึ่งมีบึงน้ำตื้นปกคลุมด้วยพืชพรรณ นอกจากนั้นตามความหมายของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2552) สนุ่นยังจัดเป็นลักษณะของพื้นที่ชุ่มน้ำในแผ่นดินที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ (Inland wetlands) (รูปที่ 2-2)

ต้นสนุ่น (ภาพกลาง)

พื้นที่ลุ่มสนุ่น (พื้นที่ชุ่มน้ำ)

รูปที่ 2-2 ต้นสนุ่นและพื้นที่ลุ่มสนุ่น

ที่มา: เพจชุมชนคนรักภรรณไม้, เพจรักษ์หนองหาร, วิกิพีเดีย

2.4 สภาพภูมิประเทศ

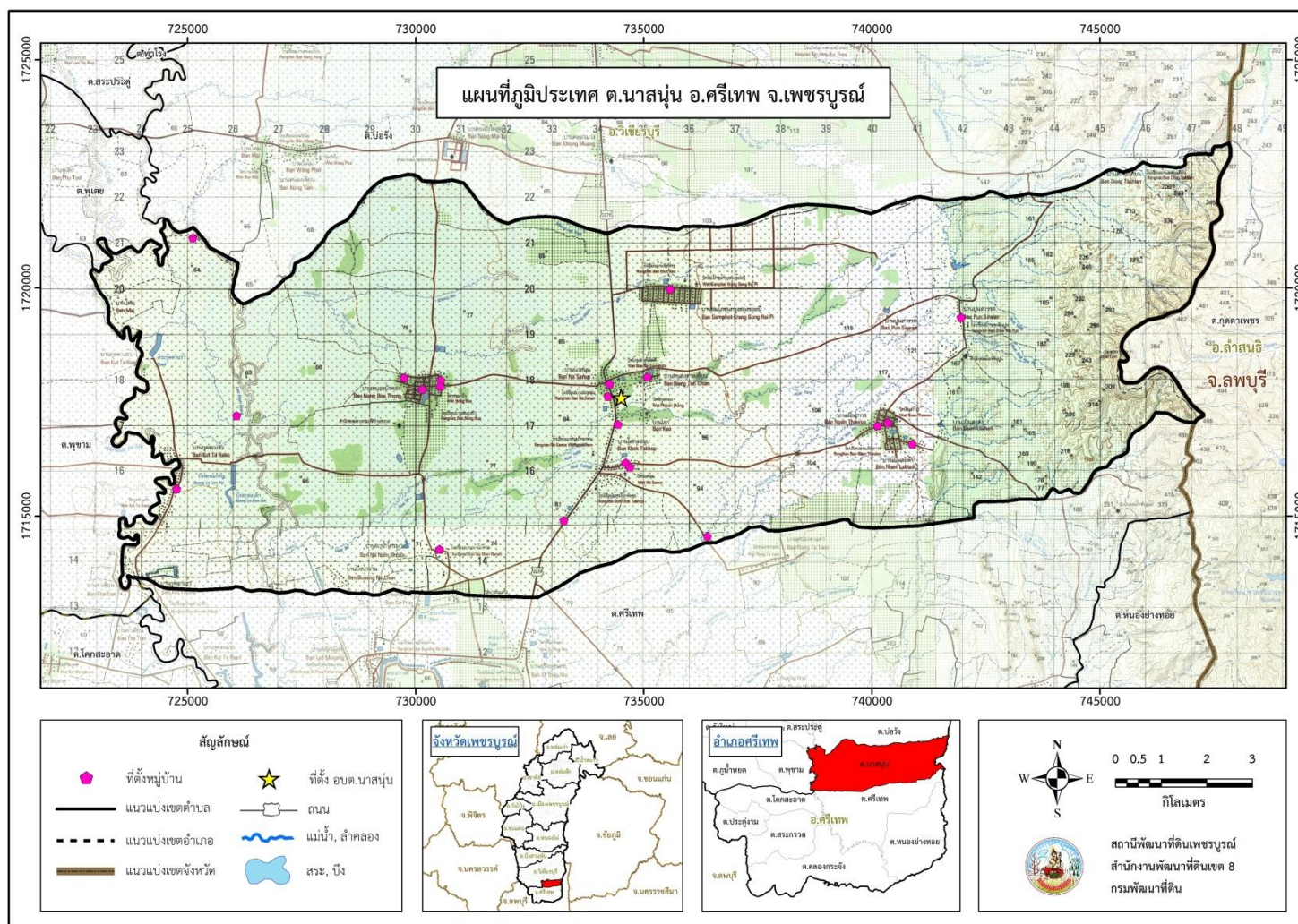
ลักษณะภูมิประเทศประกอบด้วยพื้นที่ภูเขา (Mountainous) พื้นที่เนินเขา (Hilly) ตะพักลำน้ำ (Terrace) ที่ราบน้ำท่วมถึง (Flood Plain) ที่ลุ่มต่ำ (Backswamp) คันดินธรรมชาติ (Natural Levee) และแม่น้ำ (River) นอกจากนี้ยังพบพื้นที่ภูเขาหินปูนขนาดเล็ก (Karst Topography) กระจายตัวบริเวณทางทิศตะวันออกของพื้นที่ ตำบลนาสนุ่นอยู่สูงจากระดับทะเลปานกลาง 50-480 เมตร โดยจุดสูงสุดคือบริเวณยอดเขาของแนวเขาลวกทางทิศตะวันออกของพื้นที่ ส่วนจุดต่ำสุดอยู่บริเวณแม่น้ำป่าสักทางทิศตะวันตก มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงพื้นที่สูงชันมาก โดยส่วนใหญ่มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 74,663 ไร่ หรือร้อยละ 70.59 ของพื้นที่ตำบล รองลงมา มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 10,648 ไร่ หรือร้อยละ 10.07 ของพื้นที่ตำบล และ 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 9,868 ไร่ หรือร้อยละ 9.33 ของพื้นที่ตำบล ตามลำดับ ทิศตะวันออกของตำบลเป็นพื้นที่สูงชัน ส่วนทางด้านทิศตะวันตกเป็นพื้นที่ลุ่มติดกับแม่น้ำป่าสัก (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-3 ถึง 2-6)

ตารางที่ 2-1 ความลาดชัน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

ความลาดชัน (เปอร์เซ็นต์)	สภาพพื้นที่	พื้นที่	
		ไร่	ร้อยละ
0-2	ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ	74,663	70.59
2-5	ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย	10,648	10.07
5-12	ลูกคลื่นลอนลาด	9,868	9.33
12-20	ลูกคลื่นลอนชัน	3,404	3.22
20-35	เนินเขา	3,512	3.32
35-50	สูงชัน	2,552	2.41
>50	สูงชันมาก	1,127	1.07
	รวม	105,774	100.00

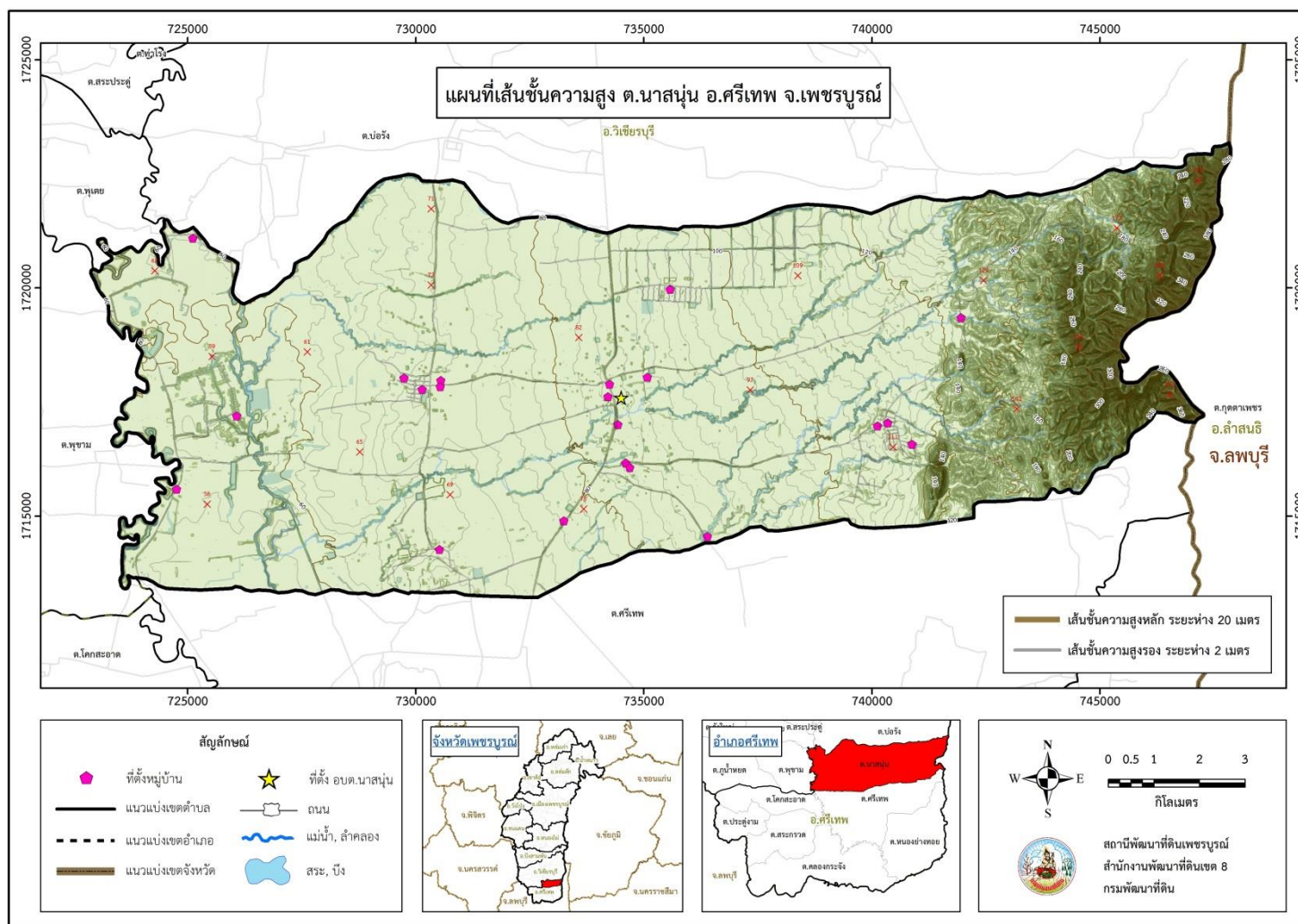
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 2-3 แผนที่ภูมิประเทศ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

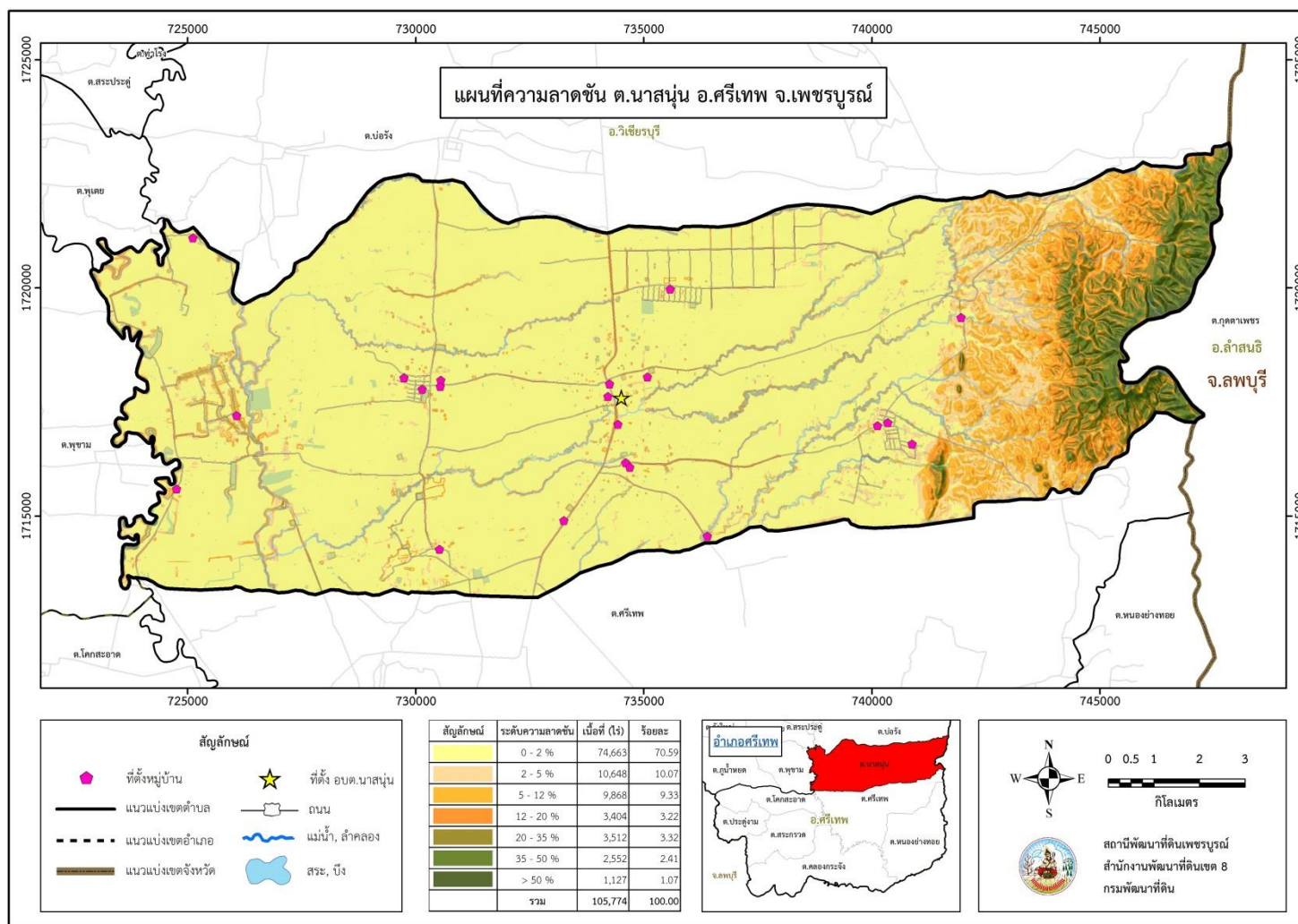
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 2-4 แผนที่เส้นชั้นความสูง ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

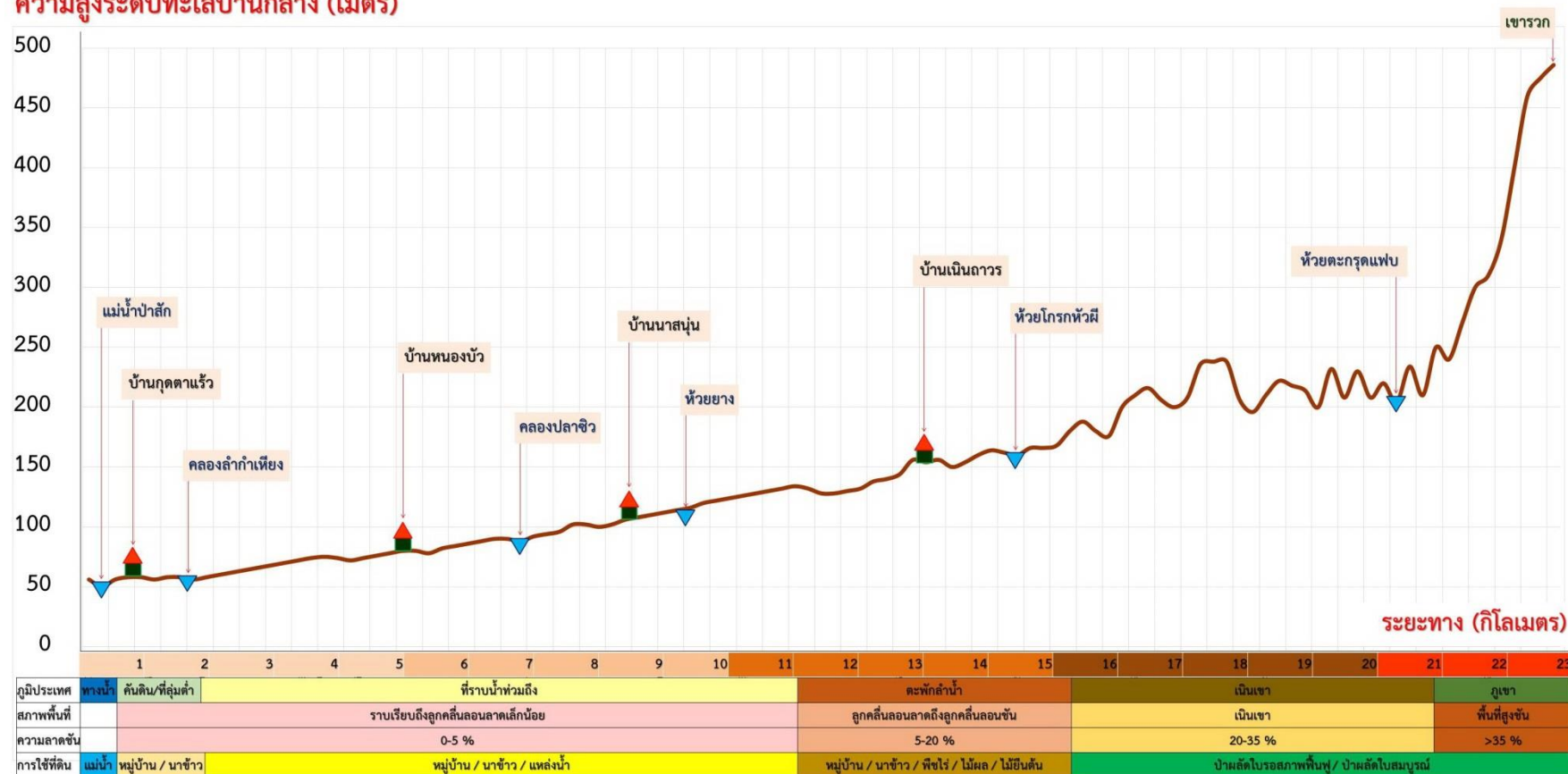
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 2-5 แผนที่ความลาดชัน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

ความสูงระดับทะเลปานกลาง (เมตร)

รูปที่ 2-6 ภูมิประเทศ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

2.5 สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศจังหวัดเพชรบูรณ์ มีรายละเอียดดังนี้

2.5.1 สภาพอากาศทั่วไป

ลักษณะอากาศของจังหวัดเพชรบูรณ์ ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของลมมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูหนาว ทำให้จังหวัดเพชรบูรณ์มีอากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป กับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและมหาสมุทรปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน ทำให้จังหวัดเพชรบูรณ์มีฝนตกทั่วไป

2.5.2 ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดเพชรบูรณ์ พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยเฉพาะในเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นระยะที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้าสู่ประเทศไทย อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด คือ เดือนกันยายน

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้งแล้ง เดือนที่มีอากาศหนาวที่สุด คือ เดือนมกราคม

2.5.3 อุณหภูมิ

เนื่องจากจังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ทางภาคเหนือตอนล่าง พื้นที่บางส่วนเป็นภูเขาและป่าไม้ จึงทำให้มีอบอ้าวในฤดูร้อน อุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.7 องศาเซลเซียส โดยมีอากาศร้อนที่สุดในเดือนเมษายน ส่วนในฤดูหนาวมีอากาศหนาวเย็น อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 22.4 องศาเซลเซียส (ตารางที่ 2-2)

2.5.4 ฝน

จังหวัดเพชรบูรณ์มีฝนตกอยู่ในเกณฑ์น้อย มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,155.4 มิลลิเมตร และมีฝนตก 122 วัน สำหรับเดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนกันยายน มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 211 มิลลิเมตร และมีฝนตก 19 วัน (กรมอุตุนิยมวิทยา, 2563) จากเส้นชั้นน้ำฝน พบว่า ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ

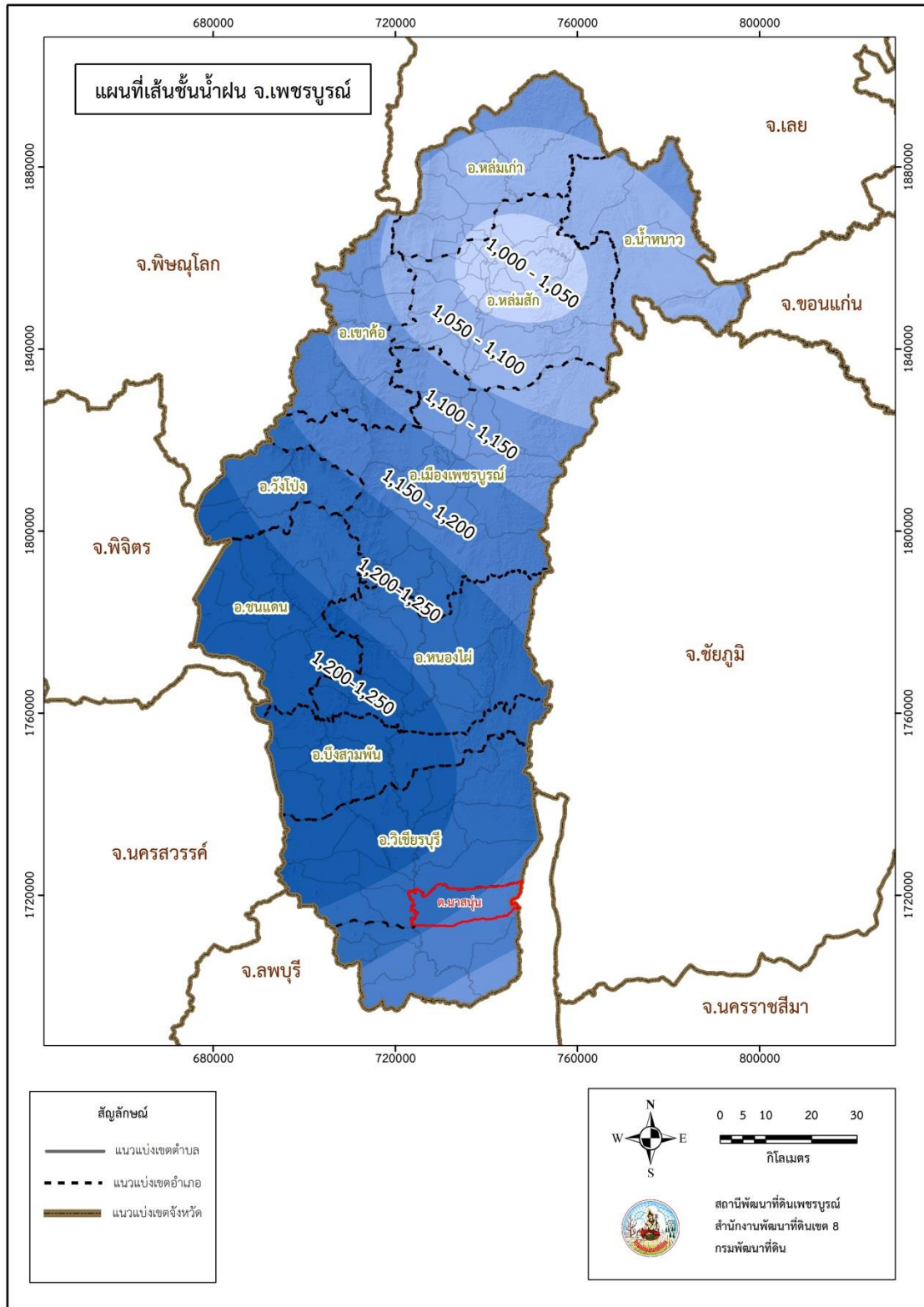
จังหวัดเพชรบูรณ์ มีปริมาณฝนเฉลี่ย 1,150-1,250 มิลลิเมตร (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ กรมพัฒนาที่ดิน, 2562) (รูปที่ 2-7 ถึง 2-8)

ตารางที่ 2-2 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2533-2562

เดือน	อุณหภูมิ ต่ำสุด (°C)	อุณหภูมิ สูงสุด (°C)	อุณหภูมิ เฉลี่ย (°C)	ความชื้น สัมพัทธ์ (%)	ปริมาณ น้ำฝน (มม.)	จำนวนวัน ฝนตก (วัน)	ปริมาณ ฝนใช้การ* (มม.)	การระเหย และการคายน้ำ อ้างอิง* (มม.)
ม.ค.	18.2	32.4	24.6	66.0	11.5	2.0	88.0	11.3
ก.พ.	19.9	34.7	26.5	64.0	17.4	2.1	94.9	16.9
มี.ค.	22.6	36.6	28.8	64.0	55.8	4.9	123.1	50.8
เม.ย.	24.6	37.5	30.0	67.0	73.3	8.0	134.1	64.7
พ.ค.	24.9	35.4	29.1	77.0	169.8	16.1	129.9	123.7
มิ.ย.	24.8	34.0	28.6	79.0	141.4	16.6	107.7	109.4
ก.ค.	24.4	32.7	27.9	82.0	162.3	18.6	102.0	120.2
ส.ค.	24.2	32.2	27.5	84.0	210.6	20.8	99.2	139.6
ก.ย.	23.3	32.4	27.3	85.0	211.0	18.4	96.6	139.8
ต.ค.	23.2	32.8	27.2	79.0	80.4	10.4	106.0	70.1
พ.ย.	20.8	32.6	26.0	72.0	12.4	2.5	94.2	12.2
ธ.ค.	18.3	31.6	24.3	67.0	9.5	1.3	82.2	9.4
รวม	22.4	33.7	27.3	73.8	-	-	-	-
เฉลี่ย	-	-	-	-	1,155.4	121.7	1,257.9	868.1

หมายเหตุ: * จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2563)

รูปที่ 2-7 แผนที่เส้นชั้นน้ำฝน จังหวัดเพชรบูรณ์

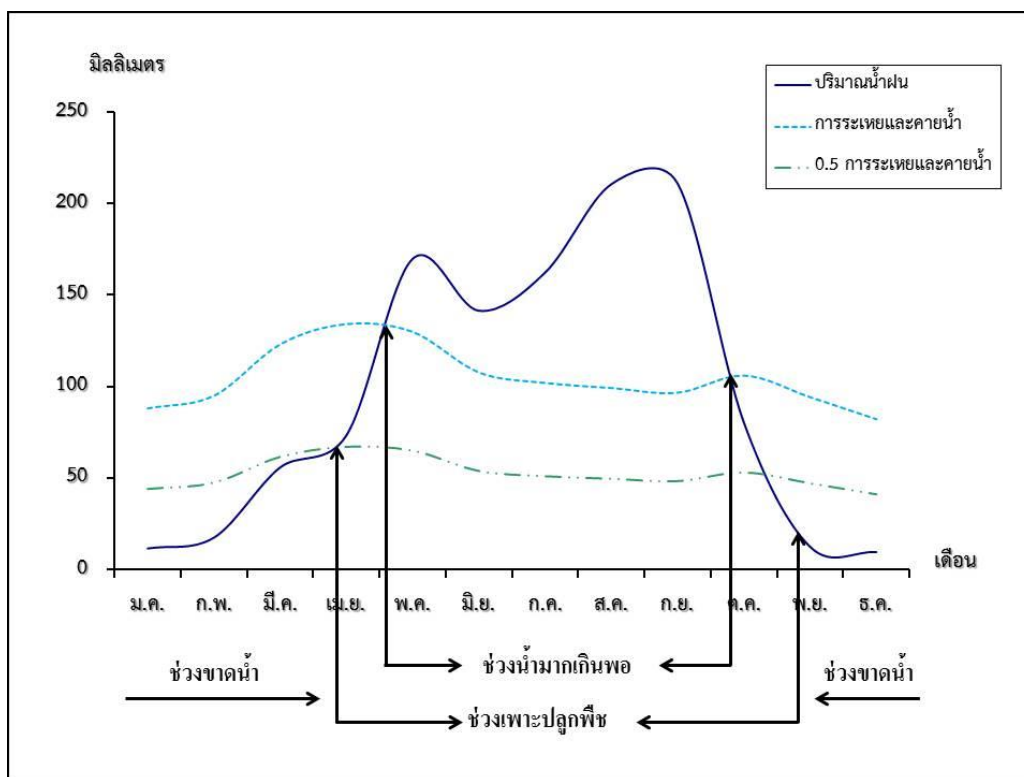
2.5.5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2532-2561) ณ สถานีตรวจอากาศเพชรบูรณ์ ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ETo) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ต้นเดือนเมษายนถึงปลายเดือนตุลาคม

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ต้นเดือนพฤษภาคมถึงต้นเดือนตุลาคม และช่วงนี้อาจจะเกิดภาวะน้ำท่วมทำให้พืชเสียหายได้ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจจะเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ จะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนธันวาคมถึงต้นเดือนเมษายน (รูปที่ 2-9)

รูปที่ 2-9 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดเพชรบูรณ์

2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลนาสนุน อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2563) ประกอบด้วย ประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้ (ตารางที่ 2-3 และรูปที่ 2-10)

1) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 3,618 ไร่ หรือร้อยละ 3.42 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย หมู่บ้านบนพื้นที่ราบ สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆ ถนน ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร และสถานีบริการน้ำมัน

2) พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 87,489 ไร่ หรือร้อยละ 82.71 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1) พื้นที่เกษตรผสมผสานหรือไร่นาสวนผสม มีเนื้อที่ 438 ไร่ หรือร้อยละ 0.41 ของพื้นที่ตำบล

2.2) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 57,381 ไร่ หรือร้อยละ 54.80 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว และนาข้าวหมุนเวียนข้าวโพดหลังนา

2.3) พืชไร่ มีเนื้อที่ 25,09 ไร่ หรือร้อยละ 24.12 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไร่ร้าง ข้าวโพดอ้อย และมันสำปะหลัง

2.4) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 1,917 ไร่ หรือร้อยละ 1.81 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ยืนต้นร้างหรือเสื่อมโทรม ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส สัก และสะเดา

2.5) ไม้ผล มีเนื้อที่ 221 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลผสม มะม่วงกล้วย และมะขาม

2.6) ฟungหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 1,416 ไร่ หรือร้อยละ 1.34 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก

2.7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 24 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา

3) พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 8,282 ไร่ หรือร้อยละ 7.83 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู และป่าผลัดใบสมบูรณ์

4) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 5,426 ไร่ หรือร้อยละ 5.13 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน

5) พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 958 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย ฟungหญ้าสลับไม้พุ่มหรือไม้ละเมาะ บ่อลูกรัง พื้นที่ขุดเจาะน้ำมัน และพื้นที่ถม

ตารางที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	3,618	3.42
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	2,736	2.59
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	697	0.66
U405	ถนน	136	0.13
U502	ลานตากและแหล่งรับซื้อทาง	10	0.01
U503	สถานีบริการน้ำมัน	39	0.04
A	พื้นที่เกษตรกรรม	87,489	82.71
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	438	0.41
A100	นาข้าว	57,381	54.25
A101	นาข้าว+ข้าวโพด	583	0.55
A101+A202	ไร่ร้าง	573	0.54
A202	ข้าวโพด	8,309	7.86
A203	อ้อย	14,576	13.78
A204	มันสำปะหลัง	2,052	1.94
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	412	0.39
A302	ยางพารา	68	0.06
A303	ปาล์มน้ำมัน	21	0.02
A304	ยูคาลิปตัส	1,301	1.23
A305	สัก	95	0.09
A306	สะเดา	21	0.02
A401	ไม้ผลผสม	45	0.04
A407	มะม่วง	81	0.08
A411	กล้วย	26	0.02
A412	มะขาม	69	0.07
A702	โรงเรียนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	37	0.04
A703	โรงเรียนเลี้ยงสัตว์ปีก	1,378	1.30
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	24	0.02

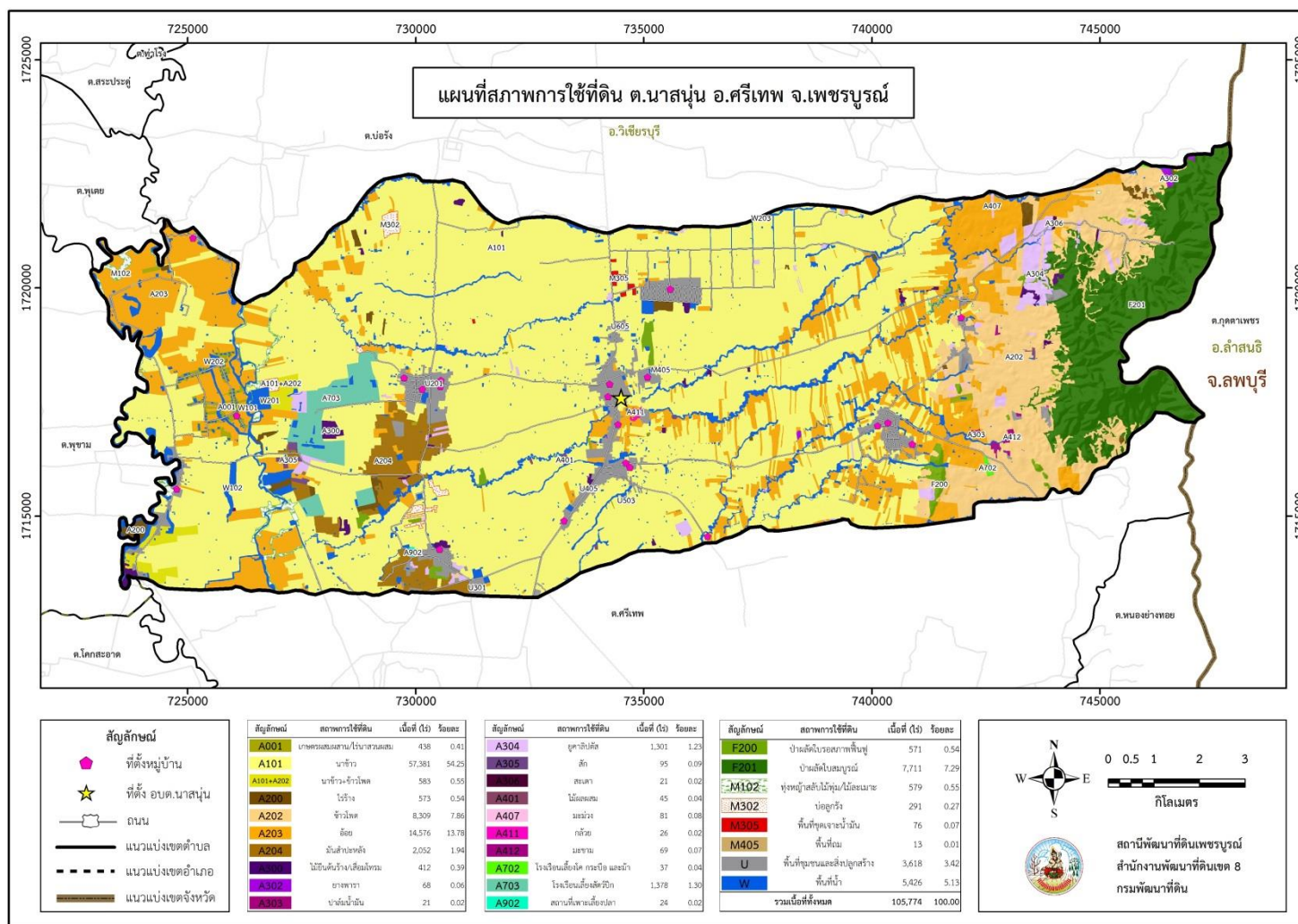
ตารางที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ (ต่อ)

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
F	พื้นที่ป่าไม้	8,282	7.83
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	571	0.54
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	7,711	7.29
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	958	0.91
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	579	0.55
M302	บ่อลูกรัง	291	0.27
M305	พื้นที่ขุดเจาะน้ำมัน	76	0.07
M405	พื้นที่ถม	13	0.01
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	5,426	5.13
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	3,233	3.06
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	200	0.19
W201	อ่างเก็บน้ำ	521	0.49
W202	บ่อน้ำในไร่นา	1,178	1.11
W203	คลองชลประทาน	294	0.28
	รวมเนื้อที่ทั้งหมด	105,774	100.00

ที่มา: กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2561) ร่วมกับการสำรวจในพื้นที่ตำบล

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 2-10 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1 สภาพสังคมโดยทั่วไป

1) ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2561 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลนาสนุ่น มีประชากรรวม 11,546 คน แยกเป็นชาย 5,796 คน หญิง 5,750 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 50.46 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3,890 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 3,194 ครัวเรือน หรือร้อยละ 82.10 เป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 696 ครัวเรือน หรือร้อยละ 17.89 (ตารางที่ 2-4 ถึง 2-5 และรูปที่ 2-11)

2) สภาพทั่วไป

จากข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้านหรือชุมชน ปี 2562 สภาพทั่วไปของตำบลนาสนุ่น ได้แก่ แหล่งน้ำ โครงสร้างพื้นฐาน การประกอบอาชีพ สถานที่สำคัญ การคมนาคมขนส่ง ตำบลนาสนุ่น ตำบลนาสนุ่น มีถนนสายหลัก คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2275 ทางหลวงชนบท หมายเลข 4001 และถนนโยธาธิการ พช.2054 (บ่อรัง-ดงตะเคียน) ถนนคอนกรีต 12 สาย ถนนลูกรัง 16 สาย มีรถตู้โดยสารประจำทางสายวิเชียรบุรี-กรุงเทพฯ จำนวน 1 สาย และได้ดำเนินการปรับปรุง พัฒนาเส้นทางคมนาคมให้ประชาชนสามารถสัญจรได้สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยมากขึ้น การไฟฟ้าในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่นมีไฟฟ้าใช้ทุกหมู่บ้านแต่สำหรับประชาชนที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้คิดเป็นร้อยละ 4.4

3) แหล่งน้ำใช้ในครัวเรือนและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ประชาชนมีน้ำประปาใช้ อุปโภคอย่างทั่วถึง ลักษณะของแหล่งน้ำตำบลนาสนุ่น แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ (ตารางที่ 2-6)

3.1) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่

- แม่น้ำ ได้แก่ แม่น้ำป่าสัก
- ลำน้ำ, ห้วย จำนวน 86 สาย ได้แก่ ห้วยบ้า ห้วยดงชะเนียง ห้วยตะกรุดแพบ ห้วยกำเหียง ห้วยตะขบ ห้วยพุเตย ห้วยยาง ห้วยโกรกหัวผี คลองหลักเขต คลองน้อย คลองปลาชิว คลองตา รอด คลองหนองไม้สอ ลำน้ำเหียง และลำห้วยไพร

- บึง, หนองและอื่นๆ 37 สาย ได้แก่ บึงละลมเล็ก บึงละลมใหญ่ สระกุดตาแร้ว สระ ปรี่น้อย และแหล่งน้ำในไร่นา

ตารางที่ 2-4 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์
ปี 2562

หมู่บ้าน	ชื่อบ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
			ชาย	หญิง	รวม
หมู่ที่ 1	บ้านนาสนุ่น	255	296	298	594
หมู่ที่ 2	บ้านโคกตะขบ	135	157	155	312
หมู่ที่ 3	บ้านหนองตาลเสี้ยน	138	143	162	305
หมู่ที่ 4	บ้านนาสนุ่น	228	275	292	567
หมู่ที่ 5	บ้านน่าน้ำโครม	233	355	327	682
หมู่ที่ 6	บ้านหนองบัว	205	340	360	700
หมู่ที่ 7	บ้านกุดตาแร้ว	262	304	326	630
หมู่ที่ 8	บ้านเนินถาวร	184	293	310	603
หมู่ที่ 9	บ้านปูนสวรรค์	136	211	187	398
หมู่ที่ 10	บ้านสมโภชน์กรุง	359	581	535	1,116
หมู่ที่ 11	บ้านหนองบัวทอง	209	336	353	689
หมู่ที่ 12	บ้านเนินละคร	225	365	314	679
หมู่ที่ 13	บ้านนาสนุ่นพัฒนา	307	326	396	722
หมู่ที่ 14	บ้านหนองแต้ว	67	127	105	232
หมู่ที่ 15	บ้านตาลเสี้ยนทอง	136	169	192	361
หมู่ที่ 16	บ้านท่าศาลา	63	89	74	163
หมู่ที่ 17	บ้านบัวพัฒนา	132	292	291	583
หมู่ที่ 18	บ้านบัวทองพัฒนา	191	435	392	827
หมู่ที่ 19	บ้านเนินถาวรพัฒนา	144	295	277	572
หมู่ที่ 20	บ้านกองทุนที่ดินพัฒนา	129	180	181	361
หมู่ที่ 21	บ้านหนองขามพัฒนา	152	227	223	450
รวม		3,890	5,796	5,750	11,546

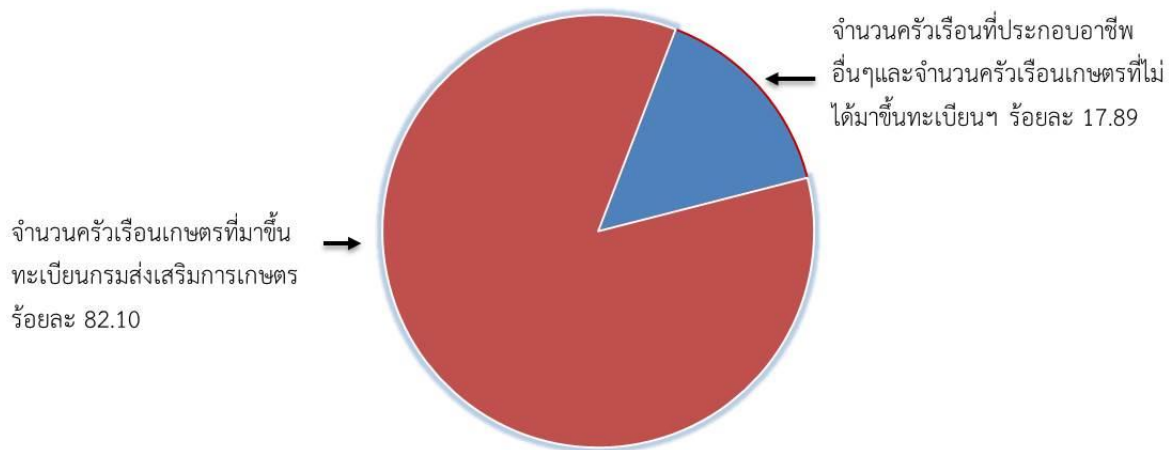
ที่มา: แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565)

ตารางที่ 2-5 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรกร ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2562

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	3,890	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	3,194	82.10
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	696	17.89

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2562)

2) สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบูรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร (2563)

รูปที่ 2-11 สัดส่วนครัวเรือนเกษตรกร ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

3.2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเพื่ออุปโภค บริโภค และใช้ในการเกษตร ได้แก่

- ฝายคอนกรีต จำนวน 11 แห่ง
- ฝายดิน จำนวน 35 แห่ง
- บ่อน้ำตื้น จำนวน 319 แห่ง
- บ่อโยกจำนวน 13 แห่ง
- อ่างเก็บน้ำ จำนวน 1 แห่ง

4) สถาบันการศึกษา สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 7 แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 7 แห่ง
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน/ห้องสมุดประชาชน จำนวน 6 แห่ง
- วัด/สำนักสงฆ์ จำนวน ๙ แห่ง

5) โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะ

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 2 แห่ง สถานพยาบาลเอกชน 5 แห่ง
- สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล 1 แห่ง สถานีตำรวจ (ที่พักสายตรวจ) 2 แห่ง
- สถานีดับเพลิง 1 แห่ง
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหมไทย บ้านเนินละคร หมู่ที่ 12 ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ 1 แห่ง
- กลุ่มทำผ้าห่ม, ผ้าอเนกประสงค์ จากเศษผ้า หมู่ที่ 4 บ้านนาสนุ่น ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ 1 แห่ง
- กลุ่มตะกร้าสาน บ้านหนองขามพัฒนา หมู่ที่ 21 ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ 1 แห่ง
- กลุ่มหมอนลูกจันทร์หรือหมอนปักทอง ผลิตภัณฑ์โดยแม่บ้าน บ้านหนองตาลเสี้ยน หมู่ที่ 3 ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ 1 แห่ง

6) สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ

- ถ้ำปูนสวรรค์ หรือในอดีต เรียกว่า ถ้ำเขาหินปูน ตั้งอยู่ที่บ้านเขาหินปูน หมู่ 9 ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์
- วัดป่าสระแก้ว ตั้งอยู่บ้านน่าน้ำโครม หมู่ที่ 5 ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์
- ปรากฏการณ์ ตั้งอยู่บ้านน่าน้ำโครม หมู่ที่ 5 ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

ตารางที่ 2-6 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2562

สภาพสังคม	จำนวน (แห่ง)
แหล่งน้ำตามธรรมชาติ	
แม่น้ำป่าสัก	1
ลำน้ำ, ลำห้วย	86
บึง หนอง และอื่นๆ	37
สถาบันการศึกษา	
โรงเรียนระดับประถมศึกษา	7
โรงเรียนระดับอุดมศึกษา	1
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	7
โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะในหมู่บ้าน(แห่ง)	
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ	2
สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล	1
วัด / สำนักสงฆ์	9
สถานีตำรวจ (ที่พักสายตรวจ)	2
วิสาหกิจชุมชน	1
กลุ่มแม่บ้าน	1
ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	6
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ	
ถ้ำปูนสวรรค์	1
วัดป่าสระแก้ว	1
ปรางค์ฤๅษี	1

ที่มา: แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565)

7) กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลนาสนุ่น

กำหนด ผู้ใหญ่บ้านในตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวน 21 ราย (ตารางที่ 2-7)

ตารางที่ 2-7 รายชื่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

หมู่ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
1	นายมานพ มีสนุ่น	ผู้ใหญ่บ้าน	093-0411702
2	นายวันชา อินบุญเขต	ผู้ใหญ่บ้าน	088-1642530
3	นายมนัส บุญรัตน์	กำนัน	094-6495807
4	นายสมโพชน์ พุทศรี	ผู้ใหญ่บ้าน	098-0987726
5	นายน้อย เกื่อนไพรวัลย์	ผู้ใหญ่บ้าน	063-2529667
6	นายโฮม สุขเลิศ	ผู้ใหญ่บ้าน	080-6869492
7	นายสมภพ ทองเต็ม	ผู้ใหญ่บ้าน	093-0237989
8	นายอนุรักษ์ ปิ่นทอง	ผู้ใหญ่บ้าน	062-2160766
9	นางสำรวย พานทอง	ผู้ใหญ่บ้าน	080-0063935
10	นายมะนะพ นิ่มเปีย	ผู้ใหญ่บ้าน	098-9878548
11	นายบัณฑิต สมบูรณ์เพ็ง	ผู้ใหญ่บ้าน	082-1774713
12	นางนอง เสมาเพชร	ผู้ใหญ่บ้าน	087-9062235
13	นายวิชัย อินบุญเขต	ผู้ใหญ่บ้าน	0947289030
14	นายบุญหนา ปะนามะตั้ง	ผู้ใหญ่บ้าน	081-0381893
15	นายสุกสันต์ พุทศรี	ผู้ใหญ่บ้าน	093-1738651
16	นางสาวอุไร วิทยา	ผู้ใหญ่บ้าน	099-1353345
17	นายสังข์वाल โคนกะโทก	ผู้ใหญ่บ้าน	097-9427917
18	นายวินัย สนุ่นดี	ผู้ใหญ่บ้าน	098-3491460
19	นายโสวิท แผลงศาตรา	ผู้ใหญ่บ้าน	080-8518733
20	นางสมหวัง เหล่ารอด	ผู้ใหญ่บ้าน	090-1496702
21	นายบวร มีสนุ่น	ผู้ใหญ่บ้าน	088-6592878

ที่มา: กรมการปกครอง, 2564

8) หมอที่ดินอาสา กรมพัฒนาที่ดิน

หมอที่ดินอาสาในตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวน 21 ราย (ตารางที่ 2-8)

ตารางที่ 2-8 รายชื่อหมอที่ดินอาสา ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

หมู่ที่	ชื่อ - สกุล	ระดับหมอดิน	เบอร์โทรศัพท์
1	นายเถิง บุญมาดี	หมู่บ้าน	080-9392248
2	นายวันชา อินบุญเขต	หมู่บ้าน	088-1642530
3	นายอำนาจ ขำยิ่งเกิด	หมู่บ้าน	081-0371156
4	นายบุญยัง คล้ายใจตรง	หมู่บ้าน	092-3233652
5	นายทองดี อินช้าง	หมู่บ้าน	089-4120712
6	นายแก้ว แสนคาน	หมู่บ้าน	087-8391196
7	นายเอกรินทร์ แทนวงษ์	หมู่บ้าน	086-1559729
8	นายวิเชียร จันทะคุณ	หมู่บ้าน	084-8214521
9	นายโกศล พานทอง	หมู่บ้าน	081-0455456
10	นายณรงค์ศักดิ์ กลางแจ้ง	หมู่บ้าน	080-0685112
11	นายบัวไข พรหมนอก	หมู่บ้าน	061-3743196
12	นายแคล้ว ต้นขวัญ	หมู่บ้าน	064-8190350
13	นายศรีไพร แก้วคงยืน	ตำบล	062-4352694
14	นายหนูจัน นาทิพย์	หมู่บ้าน	081-0381893
15	นายทองศรี แก้วปัญญา	หมู่บ้าน	090-4142596
16	นางสาวอุไร วิทยา	หมู่บ้าน	099-1353345
17	นายทองแดง ขวัญทอง	หมู่บ้าน	084-5796465
18	นายบุญกอง อิ่มจิน	หมู่บ้าน	088-4273552
19	นายอุทิศ ศรีนวล	หมู่บ้าน	080-6667800
20	นายสมพงษ์ เหล่ารอด	หมู่บ้าน	095-9099458
21	นายเบิ้ม ทองเกิดงาม	หมู่บ้าน	064-0736687

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, 2564

8) การถือครองที่ดิน

ตำบลนาสนุ่นมีพื้นที่ทั้งหมด 105,774 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ สปก. จำนวน 16,252 ไร่ ที่ดินเอกชน จำนวน 80,186 ไร่ ที่ดิน นส. จำนวน 565 ไร่ และที่ดินประเภทอื่นๆ จำนวน 8,771 ไร่ (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ กรมพัฒนาที่ดิน, 2564)

9) ลักษณะทางเศรษฐกิจ

- การเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำไร่ ปลูกผัก ปลูกผลไม้และเลี้ยงสัตว์

- หน่วยธุรกิจในเขตตำบลนาสนุ่น ได้แก่ ปั้มน้ำมันและก๊าซ 7 แห่ง โรงสี 4 แห่ง

9.1) การประกอบอาชีพ ตำบลนาสนุ่น เป็นพื้นที่เหมาะทำการเกษตร ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ปลูกข้าว, ข้าวโพด คิดเป็นร้อยละ 90 และเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 10 และมีอาชีพเสริม เช่น ทอผ้า จักสาน งานฝีมือหัตถกรรม เป็นต้น

- อาชีพทำเกษตรกรรม ได้แก่ ปลูกข้าว ข้าวโพด รองลงมาได้แก่ อาชีพการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โค สุกร

- ด้านอุตสาหกรรม ตำบลนาสนุ่นมีอุตสาหกรรมครัวเรือน เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าไหมไทย กลุ่มทำผ้าห่ม ผ้าอเนกประสงค์ กลุ่มตะกร้าสาน และกลุ่มหมอนลูกจันทร์หรือหมอนปักทอง

9.2) ด้านแรงงาน ประชากรส่วนใหญ่จะใช้แรงงานจากคนภายในตำบลเพราะประกอบอาชีพเกษตรกรรม รับจ้างทั่วไป รับราชการ รับเหมาก่อสร้าง และงานอื่นๆ

9.3) ด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร ในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น มีแหล่งน้ำที่สำคัญคือ แม่น้ำป่าสัก และสระเก็บน้ำในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญที่ใช้ในการเพาะปลูก แต่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร มีพื้นที่บนพื้นที่ลาดชันและหมู่บ้านที่ติดกับเขตพื้นที่ป่าไม้

9.4) ด้านรายได้-รายจ่าย จากข้อมูลพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2562 พบว่า เกษตรกรในพื้นที่ตำบลนาสนุ่น มีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 259,707.24 บาทต่อปี ซึ่งมีแหล่งรายได้จากอาชีพหลัก ร้อยละ 63.38 อาชีพรอง ร้อยละ 20.92 รายได้จากการหา-ทำเองและเองรายได้อื่น ใกล้เคียงกัน ร้อยละ 8.30 และ ร้อยละ 7.41 มีรายได้บุคคลเฉลี่ย 79,194.87 บาทต่อปี รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย 165,632.57 บาทต่อปี โดยเป็นค่าต้นทุนการผลิต ร้อยละ 36.30 ค่าอุปโภค-บริโภคที่จำเป็น ร้อยละ 36.45 หนี้สิน ร้อยละ 17.48 และค่าอุปโภค-บริโภคที่ไม่จำเป็น ร้อยละ 9.74 มีรายจ่ายบุคคลเฉลี่ย 50,836.46 บาทต่อปี (ตารางที่ 2-9 และรูปที่ 2-12)

ตารางที่ 2-9 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2562

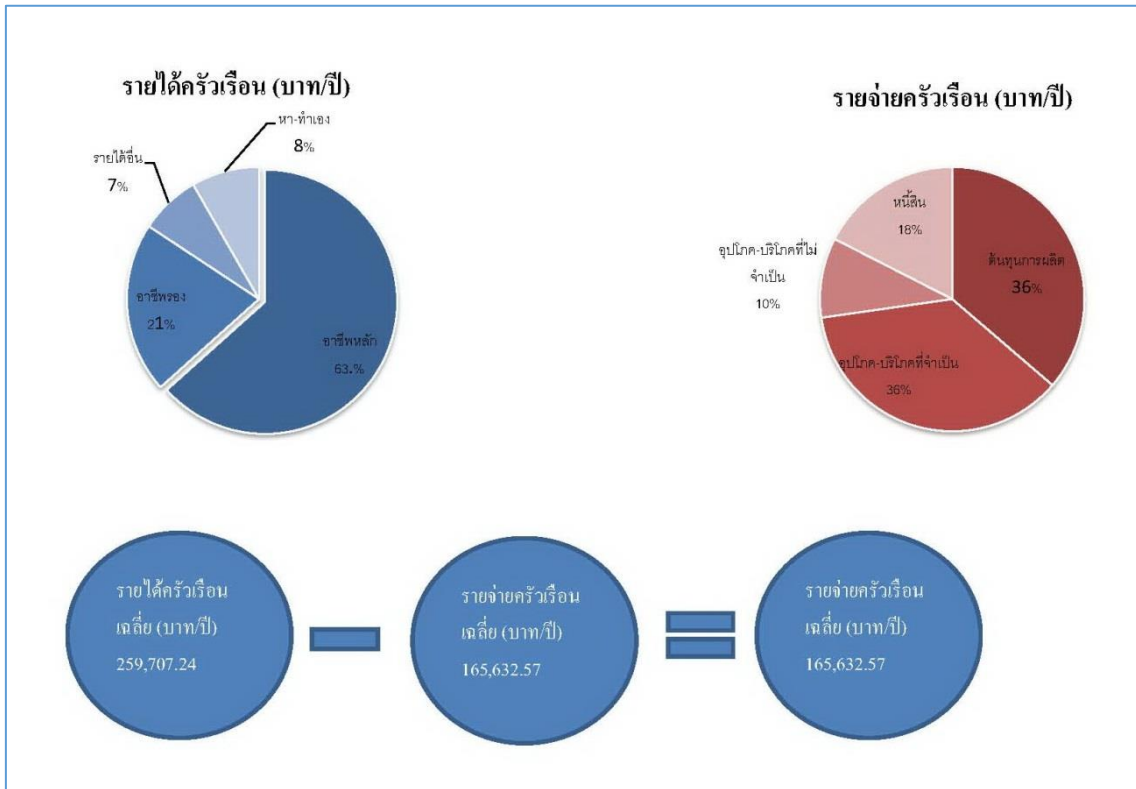
พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายบุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง				
ตำบลนาสนุ่น	164,590.54	54,318.39	19,234.19	21,564.13	259,707.24	79,194.87	165,632.57	50,836.46
หมู่ที่ 1 บ้านนาสนุ่น	198,560.00	34,857.14	10,329.14	8,865.71	252,612.00	97,803.32	157,925.71	61,143.81
หมู่ที่ 2 บ้านโคกตะขบ	215,808.08	20,696.97	4,114.14	25,297.98	265,917.17	94,697.12	167,217.17	59,548.56
หมู่ที่ 3 บ้านหนองตาลเสี้ยน	189,629.89	81,348.07	13,102.17	39,396.20	323,476.33	118,094.53	185,980.43	67,897.62
หมู่ที่ 4 บ้านนาสนุ่น	125,766.30	36,496.74	12,428.26	60,382.61	235,073.91	90,678.41	186,440.22	71,918.24
หมู่ที่ 5 บ้านนาไร่โครม	102,050.80	57,657.75	18,103.74	14,034.76	191,847.06	64,292.83	94,870.05	31,793.37
หมู่ที่ 6 บ้านหนองบัว	174,697.89	67,267.96	37,490.85	33,272.54	312,729.23	73,766.70	189,619.72	44,727.57
หมู่ที่ 7 บ้านกุดตาแร้ว	197,895.48	40,251.76	18,063.32	4,490.45	260,701.01	89,293.46	137,859.80	47,218.76
หมู่ที่ 8 บ้านเนินถาวร	166,314.06	66,366.41	27,250.78	28,225.55	288,156.80	70,389.45	141,688.28	34,610.88
หมู่ที่ 9 บ้านปุนสวรรค์	193,504.67	28,303.74	11,079.44	12,593.46	245,481.31	80,325.69	146,219.63	47,845.57
หมู่ที่ 10 บ้านสมโภชน์กรุง	276,991.40	49,587.56	23,237.56	13,073.76	362,890.27	95,474.70	197,346.07	51,920.81
หมู่ที่ 11 บ้านหนองบัวทอง	162,875.47	74,169.81	24,088.05	20,867.92	282,001.26	74,112.73	189,050.94	49,684.46
หมู่ที่ 12 บ้านเนินละคร	144,029.87	47,694.81	31,158.44	9,647.40	232,530.52	64,290.31	182,448.05	50,443.45
หมู่ที่ 13 บ้านนาสนุ่นพัฒนา	188,604.56	56,952.85	8,164.26	14,301.14	268,022.81	119,272.42	186,418.40	82,957.77
หมู่ที่ 14 บ้านหนองแต้ว	116,889.83	59,677.97	31,145.76	42,881.36	250,594.92	67,205.00	186,593.22	50,040.91
หมู่ที่ 15 บ้านตาลเสี้ยนทอง	128,285.71	39,633.93	7,155.36	28,330.36	203,405.36	69,881.60	153,937.50	52,886.50
หมู่ที่ 16 บ้านท่าศาลา	148,161.54	58,092.31	9,834.62	5,994.23	222,082.69	69,989.70	176,903.85	55,751.52

ตารางที่ 2-9 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2562 (ต่อ)

พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือน เฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคล เฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายครัวเรือน เฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายบุคคล เฉลี่ย (บาท/ปี)
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง				
ตำบลนาสนุ่น								
หมู่ที่ 17 บ้านบัวพัฒนา	175,377.55	103,979.59	21,383.67	11,892.86	312,633.67	69,950.00	177,748.98	39,770.32
หมู่ที่ 18 บ้านบัวทองพัฒนา	147,253.42	48,294.52	31,034.25	27,154.11	253,736.30	53,226.29	156,990.41	32,931.90
หมู่ที่ 19 บ้านเนินถาวรพัฒนา	154,360.66	65,796.72	43,950.82	19,231.15	283,339.34	68,586.11	188,434.43	45,613.10
หมู่ที่ 20 บ้านกองทุนที่ดินพัฒนา	120,660.38	81,933.96	11,952.83	12,349.06	226,896.23	69,915.70	156,514.15	48,228.20
หมู่ที่ 21 บ้านหนองขามพัฒนา	128,683.76	21,625.64	8,850.43	20,564.10	179,723.93	61,846.18	118,076.92	40,632.35

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2562)

รูปที่ 2-12 รายได้-รายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ย ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

10) ลักษณะทางเศรษฐกิจเกษตร

จากผลการศึกษาสถานการณ์พืชเศรษฐกิจที่สำคัญในพื้นที่ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการผลิต 2562 ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย มันสำปะหลัง เกษตรผสมผสาน และยูคาลิปตัส

10.1) ข้าวนาปี (นาหว่าน) พันธุ์ที่ใช้ปลูก พันธุ์หอมมะลิจังหวัด ในพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ (ความลาดชัน 0-2 %) ผลผลิตเฉลี่ย 496.51 กิโลกรัมต่อไร่ ต้นทุนทั้งหมด 3,862.61 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด 1,707.74 บาทต่อไร่ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนทั้งหมด 1.41 ในพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย (ความลาดชัน 2-5 %) ผลผลิตเฉลี่ย 356.78 กิโลกรัมต่อไร่ ต้นทุนทั้งหมด 3,939.49 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด 63.59 บาทต่อไร่ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนทั้งหมด 1.02 เมื่อพิจารณาในภาพรวมของผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของการผลิตข้าวพบว่า ต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นตามระดับความลาดชันที่เพิ่มขึ้น ปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มลดลงเมื่อความลาดชันของดินเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนมีแนวโน้มลดลงเมื่อระดับความลาดชันที่เพิ่มขึ้น

10.2) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พันธุ์ที่ใช้ปลูก คือ พันธุ์ซีพี 888 เอ็นเค6253 เอส7253 ปลูกในพื้นที่ดิน 2 ระดับ พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชัน (ความลาดชัน 5-20 %) ผลผลิตเฉลี่ย 751.35 กิโลกรัมต่อไร่ ต้นทุนทั้งหมด 4,167.28 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด 268.76 บาทต่อไร่ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนทั้งหมด 1.06 พื้นที่เนินเขา (ความลาดชัน 20-35 %) ผลผลิตเฉลี่ย 745.43 กิโลกรัมต่อไร่ ต้นทุนทั้งหมด 4,424.99 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดขาดทุน 26.92 บาทต่อไร่ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนทั้งหมด 0.99 เมื่อพิจารณาในภาพรวมของผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พบว่า ต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นตามระดับความลาดชันที่เพิ่มขึ้น ปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มลดลงเมื่อระดับความลาดชันเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนมีแนวโน้มลดลง เมื่อระดับความลาดชันเพิ่มขึ้น

10.3) มันสำปะหลัง พันธุ์ที่ใช้ปลูก คือ เกษตรศาสตร์ ระยอง72 และแขกดำ ปลูกในพื้นที่ดิน 2 ระดับ พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชัน (ความลาดชัน 5-20 %) ผลผลิตเฉลี่ย 3,902.44 กิโลกรัมต่อไร่ ต้นทุนทั้งหมด 5,856.38 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด 1,753.38 บาทต่อไร่ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนทั้งหมด 1.30 พื้นที่เนินเขา (ความลาดชัน 20-35 %) ผลผลิตเฉลี่ย 2,616.67 กิโลกรัมต่อไร่ ต้นทุนทั้งหมด 5,924.55 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดขาดทุน 822.05 บาทต่อไร่ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนทั้งหมด 0.86 เมื่อพิจารณาในภาพรวมของผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของการผลิตมันสำปะหลัง พบว่า ต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นตามระดับความลาดชันที่เพิ่มขึ้น ปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มลดลงเมื่อระดับความลาดชันที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนมีแนวโน้มลดลง เมื่อระดับความลาดชันเพิ่มขึ้น

10.4) อ้อย พันธุ์ที่ใช้ปลูก คือ ขอนแก่น ปลูกในพื้นที่ดิน 2 ระดับ พื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ (ความลาดชัน 0-2 %) ผลผลิตเฉลี่ย 12,706.42 กิโลกรัมต่อไร่ ต้นทุนทั้งหมด 9,764.73 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดขาดทุน 870.23 บาทต่อไร่ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนทั้งหมด 0.91 พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย (ความลาดชัน 2-5 %) ผลผลิตเฉลี่ย 13,196.72 กิโลกรัมต่อไร่ ต้นทุนทั้งหมด 10,073.44 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดขาดทุน 835.74 บาทต่อไร่ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนทั้งหมด 0.96 เมื่อพิจารณาในภาพรวมของ ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของการผลิตอ้อย พบว่า ต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นตามความลาดชันที่เพิ่มขึ้น ปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเมื่อระดับความลาดชันที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เมื่อระดับความลาดชันเพิ่มขึ้น

10.5) เกษตรแบบผสมผสาน ปลูกในพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ (ความลาดชัน 0-2 %) ซึ่งเกษตรแบบผสมผสาน มีการแบ่งพื้นที่เป็น พื้นที่นา พื้นที่ปลูกผักสวนครัว พื้นที่ปลูกไม้ผล พื้นที่สระเก็บน้ำ และพื้นที่อยู่อาศัย มีผลผลิตมะม่วงเฉลี่ย 69.23 กิโลกรัมต่อไร่ มะขามเทศเฉลี่ย 894.74 กิโลกรัมต่อไร่ และน้อยหน่าเฉลี่ย 225.00 กิโลกรัม ต้นทุนทั้งหมด 5,095.47 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด 35,826.09 บาทต่อไร่ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนทั้งหมด 8.03

10.6) ยูคาลิปตัส ปลูกในพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ (ความลาดชัน 0-2 %) ผลผลิตเฉลี่ย 8,113.33 กิโลกรัมต่อรอบพื้นที่ 3 ปีต่อไร่ ต้นทุนทั้งหมด 6,802.51 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด 8,113.33 บาทต่อไร่ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนทั้งหมด 1.19

เมื่อพิจารณาผลสภาพพื้นที่ (ความลาดชัน) ในพื้นที่เพาะปลูกพืช ด้านต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของการปลูกพืชในพื้นที่มีระดับความลาดชันต่างกัน จะเห็นว่า ภาพรวมของต้นทุนต่อหน่วยผลิตของแต่ละพืชมีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อทำการปลูกในพื้นที่มีระดับความลาดชันเพิ่มขึ้น ซึ่งต้นทุนทั้งหมดเพิ่มขึ้น อาจเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงต้นทุนผันแปรในการผลิต เช่น ค่าจ้างแรงงาน ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าปุ๋ย นอกจากนี้ จะพบว่า ผลผลิตของทุกพืชมีปริมาณลดลงตามระดับความลาดชันที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะข้าว ข้าวโพด และมันสำปะหลัง ทั้งนี้ จากผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว เกษตรผสมผสาน และยูคาลิปตัส ให้ผลตอบแทนคุ้มค่าการลงทุน โดยเกษตรผสมผสานให้ผลตอบแทนคุ้มค่ากว่าการปลูกพืชอื่น สำหรับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง และอ้อย ให้ผลตอบแทนการลงทุนขาดทุน เนื่องจากกลไกราคาผลผลิต

บทที่ 3

ทรัพยากรธรรมชาติ

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 มาตรา 4

(1) “ป่า” หมายความว่า ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน

(2) “ไม้” หมายความว่า ไม้สักและไม้อื่นทุกชนิดที่เป็นต้น เป็นกอ เป็นเถา รวมตลอดถึงไม้ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ไม้ไผ่ทุกชนิด ปาล์ม หวาย ตลอดจนราก ปุ่ม ตอ เศษ ปลายและกิ่งของสิ่งนั้นๆ ไม่ว่าจะถูกตัด ทอน เลื่อย ผ่า ถาก ขุด หรือกระทำโดยประการอื่นใด

ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่จัดอยู่ในประเภทที่สามารถเกิดขึ้นทดแทนใหม่ได้ (Renewable resource) โดยประเทศไทยมีป่าทั้งประเภทที่ผลัดใบ (Deciduous) และป่าที่ไม่ผลัดใบ (Evergreen) ป่า คือสังคมของต้นไม้และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ อันมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และปกคลุมเนื้อที่กว้างใหญ่ มีการใช้ประโยชน์จากอากาศ น้ำ และวัตถุดิบต่างๆ ในดิน เพื่อการเจริญเติบโต มีการสืบพันธุ์ รวมทั้งให้ผลผลิต และบริการที่จำเป็นต่อมนุษย์ มีคุณค่าและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ เป็นแหล่งวัตถุดิบของปัจจัยสี่ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรคสำหรับมนุษย์ และยังมีประโยชน์ในการรักษาสมดุลของสิ่งแวดล้อม ทั้งยังมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชนบทของไทย เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ซึ่งมีความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งเป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอนไดออกไซด์ ฯลฯ บรรเทาการเกิดอุทกภัย และดินถล่ม

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมาย

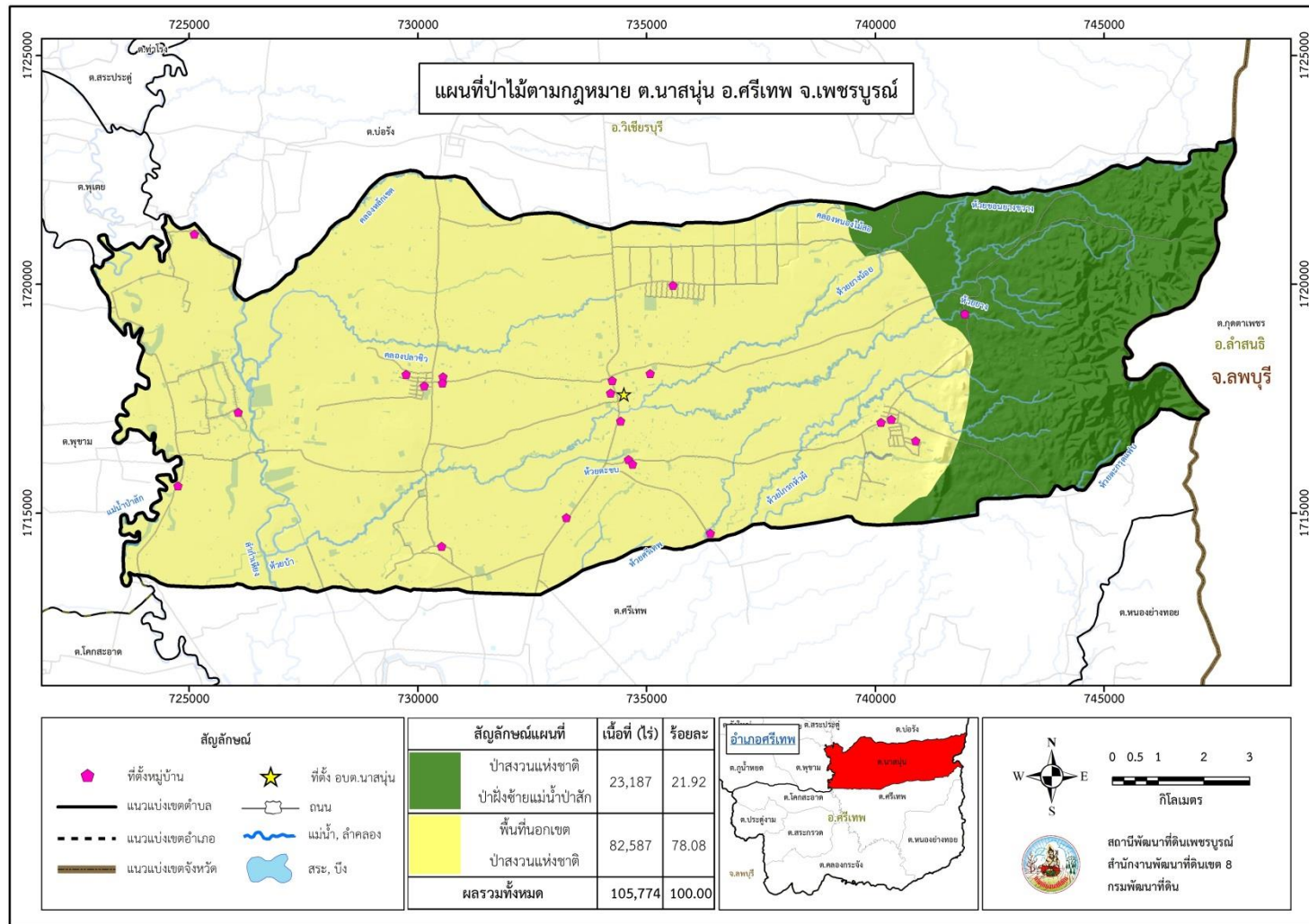
ป่าไม้ตามมติกฎหมาย ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติ หมายความว่า ป่าที่ได้กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ในตำบลนาสนุ่นมีป่าสงวนแห่งชาติ คือ ป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำป่าสัก โดยมีพื้นที่ 23,187 ไร่ หรือร้อยละ 21.92 ของพื้นที่ตำบล (ตารางที่ 3-1 และรูปที่ 3-1)

ตารางที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รายชื่อ	ราชกิจจานุเบกษา	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ป่าสงวนแห่งชาติ			
ป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำป่าสัก	เล่ม 103 ตอนที่ 61 วันที่ 16 เมษายน 2529	23,187	21.92

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 3-1 แผนที่ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

3.1.2 ป่าตามมติคณะรัฐมนตรี

1) การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 ได้ให้ความเห็นชอบตามมติของคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้จำแนกเขตป่าสงวนแห่งชาติ ออกเป็น 3 เขต ดังนี้

1.1) เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กำหนดไว้เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ที่มีคุณค่าหายาก การป้องกันธรรมชาติ อันเกิดจากน้ำท่วมและการพังทลายของดิน ตลอดทั้งเพื่อเป็นประโยชน์ในด้านการศึกษา การวิจัย นันทนาการของประชาชน และความมั่นคงของชาติ ในตำบลนาสนุ่นมีเนื้อที่ 2,228 ไร่ หรือร้อยละ 2.11 ของพื้นที่ตำบล

1.2) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กำหนดไว้เพื่อการผลิตไม้และของป่า รวมถึงพื้นที่เศรษฐกิจตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ และการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าชายเลน ป่าสงวนแห่งชาติที่ถูกกำหนดเป็นป่าค่อนข้างเสื่อมโทรมและใกล้เขตชุมชน ได้แก่ พื้นที่พัฒนาป่าธรรมชาติ ในตำบลนาสนุ่นมีเนื้อที่ 1,451 ไร่ หรือร้อยละ 1.37 ของพื้นที่ตำบล

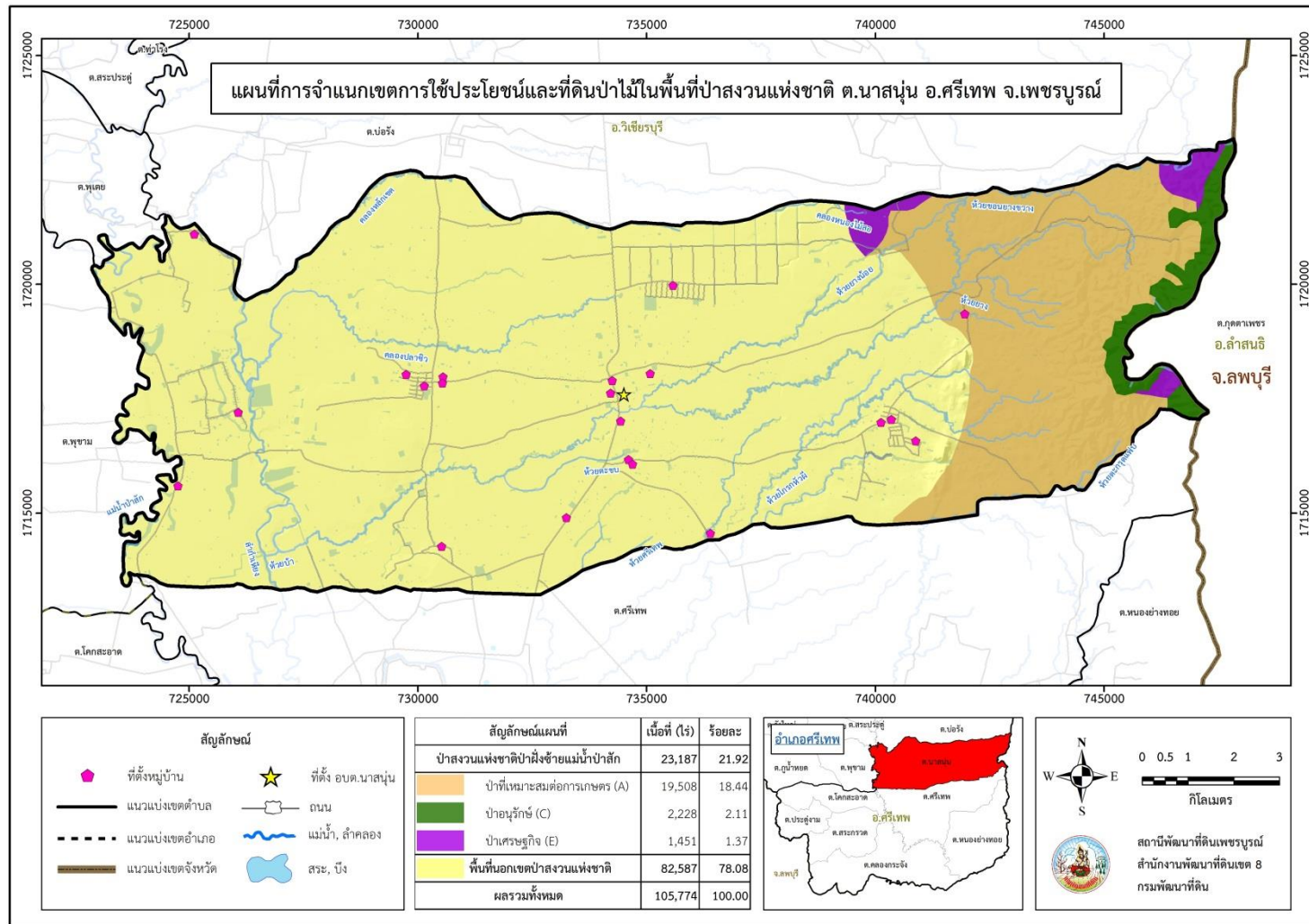
1.3) เขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีสมรรถนะที่ดินเหมาะสมต่อการกระทำเกษตรกรรมตามผลการจำแนกสมรรถนะของที่ดิน โดยจะต้องไม่อยู่ในเขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์และเขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ ได้แก่ พื้นที่ป่าที่มีสมรรถนะของที่ดินเหมาะสมต่อการเกษตร หรือตามมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจำแนกชั้นคุณภาพลุ่มน้ำและการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าชายเลน ในตำบลนาสนุ่นมีเนื้อที่ 19,508 ไร่ หรือร้อยละ 18.44 ของพื้นที่ตำบล (ตารางที่ 3-2 และรูปที่ 3-2)

ตารางที่ 3-2 การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

การจำแนกเขตป่า	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C)	2,228	2.11
ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E)	1,451	1.37
ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A)	19,508	18.44
พื้นที่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ	82,587	78.08
รวม	105,774	100.00

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 3-2 แผนที่การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

2) ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528) ลุ่มน้ำ (Watershed) หมายถึง หน่วยของพื้นที่หนึ่ง ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำโดยเฉพาะ มีขนาดตามความต้องการของแต่ละบุคคลและประเภทของการศึกษา การกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ เป็นการแบ่งเขตพื้นที่ลุ่มน้ำโดยมุ่งเน้นที่คุณสมบัติของพื้นที่ต่อการพังทลายของดิน และความเปราะบางทางสิ่งแวดล้อมเป็นหลักปฏิบัติในการกำหนดขอบเขต พื้นที่ใดที่มีดินและสิ่งแวดล้อมเปราะบางต่อการชะล้างพังทลายจะต้องเก็บรักษาไว้เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ส่วนพื้นที่ใดมีความคงทนต่อการพังทลายของดินก็สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมอื่นๆ ที่เหมาะสมตามลำดับต่อไป การกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำกระทำโดยการใช้ความสัมพันธ์ของตัวแปรทางกายภาพต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการชะล้างพังทลายของพื้นที่ เป็นตัวแปรที่เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ยาก และเป็นอิสระซึ่งกันและกัน ซึ่งได้ทั้งหมด 5 ตัวแปร คือ ความลาดชัน ความสูงของพื้นที่ ลักษณะแผ่นดิน ลักษณะทางธรณีวิทยา และชนิดดิน ซึ่งตัวแปรทั้งหมดจะนำมาสร้างความสัมพันธ์กับค่าชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ในรูปแบบของสมการสหสัมพันธ์มาตรฐาน เพื่อการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ นอกจากนี้ยังได้นำตัวแปรที่มาจากเพื่อแสดงถึงสถานภาพและศักยภาพของพื้นที่ คือ สถานภาพปกคลุมของพื้นที่ป่าไม้ (ขณะดำเนินการศึกษา) และศักยภาพการทำเหมืองแร่ (ขณะดำเนินการศึกษา) การกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำของประเทศไทย ได้จัดแบ่งชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ออกเป็น 5 ชั้น (เกษม, 2551) (ตารางที่ 3-3 และรูปที่ 3-3)

2.1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 เป็นพื้นที่ที่ต้องสงวนรักษาไว้เป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารโดยเฉพาะ เนื่องจาก มีลักษณะและสมบัติที่อาจมีผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม จากการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินได้ง่าย และรุนแรง ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ระดับย่อย คือ ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 A เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 ที่ยังคงมีสภาพป่าสมบูรณ์ และลุ่มน้ำชั้นที่ 1 B เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 ที่สภาพป่าส่วนใหญ่ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไปเพื่อพัฒนาการใช้ที่ดินรูปแบบอื่นก่อนปี พ.ศ. 2525 ในตำบลนาสนุ่นมีลุ่มน้ำชั้นที่ 1A พื้นที่ 1,629 ไร่ หรือร้อยละ 1.54 ของพื้นที่ตำบล

2.2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำที่มีลักษณะโดยทั่วไปมีคุณภาพเหมาะสมต่อการเป็นต้นน้ำ ลำธารในระดับรองลงมา และสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อกิจการที่สำคัญได้ เช่น การทำเหมืองแร่ เป็นต้น ในตำบลนาสนุ่นมีเนื้อที่ 2,951 ไร่ หรือร้อยละ 2.79 ของพื้นที่ตำบล

2.3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำโดยทั่วไปสภาพการใช้ประโยชน์ได้ทั้งกิจการทำไม้เหมืองแร่ และปลูกพืชกสิกรรมประเภทไม้ยืนต้น ในตำบลนาสนุ่นมีเนื้อที่ 2,787 ไร่ หรือร้อยละ 2.64 ของพื้นที่ตำบล

2.4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เป็นพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์เพื่อกิจการพืชไร่เป็นส่วนมาก ในตำบลนาสนุ่นมีเนื้อที่ 5,956 ไร่ หรือร้อยละ 5.63 ของพื้นที่ตำบล

2.5) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เป็นพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์ด้านเกษตรกรรม และกิจการอื่นๆ ในตำบลนาสนุ่นมีเนื้อที่ 92,451 ไร่ หรือร้อยละ 87.40 ของพื้นที่ตำบล

ตารางที่ 3-3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ	รายละเอียด	เงื่อนไข	เนื้อที่	
			ไร่	ร้อยละ
1A	ความลาดชันสูง เป็นป่าสมบูรณ์ ก่อนปี 2525	ป่าต้นน้ำลำธาร ห้ามมีการใช้ประโยชน์อย่างอื่น	1,629	1.54
2	ความลาดชันค่อนข้างสูง	ทำเหมืองแร่ สวนยางพารา หรือพืชที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	2,951	2.79
3	ความลาดเทสูง	ทำไม้ เหมืองแร่ ถ้าดินตื้นปลูกป่าและทุ่งหญ้า ถ้าดินลึกปลูกไม้ผล	2,787	2.64
4	ความลาดชันต่ำ ป่าลูกบกกรุก	ทำไม้ เหมืองแร่ ถ้าดินลึกลาดชันมากปลูกไม้ผล ลาดชันน้อยปลูกพืช	5,956	5.63
5	ความลาดเอียงน้อย	ทำไม้ เหมืองแร่ ไม้ผล ทุ่งหญ้า พืชไร่ ข้าว	92,451	87.40
รวม			105,774	100.00

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้น คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.1.3 สถานภาพทรัพยากรป่าไม้

ตำบลนาสนุ่นมีพื้นที่ป่าตามธรรมชาติรวมเนื้อที่ 8,282 ไร่ หรือร้อยละ 7.83 ของพื้นที่ตำบล แบ่งเป็น ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟูเนื้อที่ 571 ไร่ หรือร้อยละ 0.54 ของพื้นที่ตำบล และป่าผลัดใบสมบูรณ์เนื้อที่ 7,711 ไร่ หรือร้อยละ 7.29 ของพื้นที่ตำบล (ตารางที่ 3-4 และรูปที่ 3-4) โดยป่าผลัดใบ (Deciduous Forest) เป็นลักษณะของป่าที่มีความสูงจากระดับทะเลปานกลางไม่เกิน 1,000 เมตร มีสภาพภูมิอากาศค่อนข้างแห้งแล้ง มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ 800-1,200 มิลลิเมตรต่อปี พันธุ์ไม้ที่ขึ้นปกคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่จะทิ้งใบในฤดูแล้งและเริ่มแตกใบใหม่ในต้นฤดูฝน จัดได้ว่าเป็นป่าประเภทผลัดใบ หรือบางครั้งเรียกว่า Monsoon Forest ไม้ป่าประเภทนี้จะปรากฏวงปี (Annual Rings) ความสูงของไม้ในป่าผลัดใบ โดยเฉลี่ยจะสูง 20-25 เมตร ซึ่งลักษณะของป่าในตำบลนาสนุ่นส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ (นิวัติ, 2548)

ป่าเบญจพรรณ (Mixed Deciduous Forest) บางครั้งเรียกป่าผสมผลัดใบ เป็นป่าที่ประกอบไปด้วยพันธุ์ไม้หลายชนิด และส่วนมากจะทิ้งใบในฤดูแล้งจนเหลือแต่กิ่งก้าน เนื่องจากในช่วงฤดู

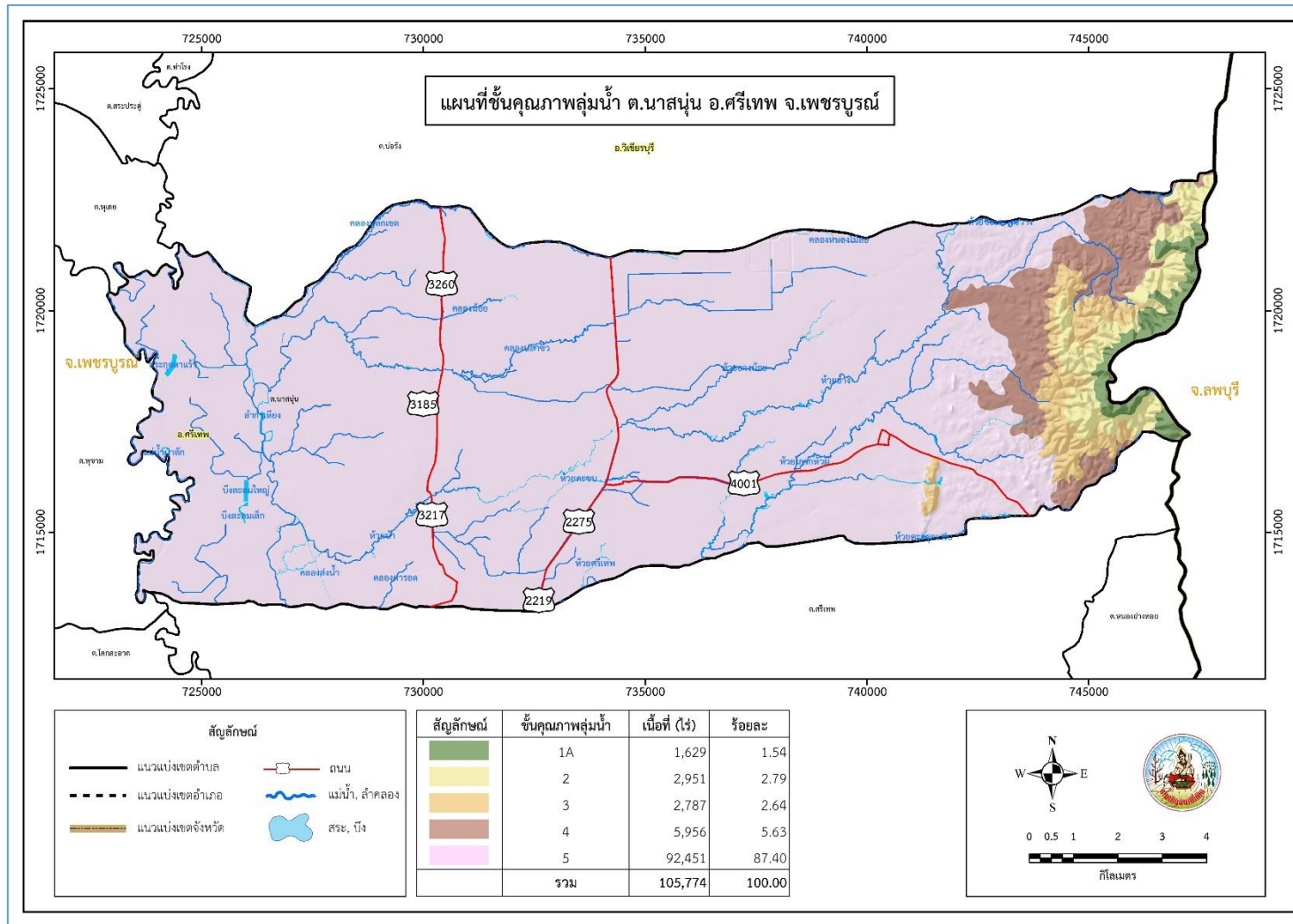
แล้งพืชขาดแคลนน้ำที่จะใช้ในการคายน้ำจึงต้องปรับตัวโดยการทิ้งใบเพื่อลดการคายน้ำของต้นไม้ ลักษณะของป่าเบญจพรรณโดยทั่วไปจะเป็นป่าโปร่ง ประกอบด้วยต้นไม้เกือบทั้งหมดจะพากันผลัดใบ จึงมีเชื้อเพลิงสะสมอยู่มาก ทำให้เกิดมีไฟไหม้ป่าชนิดนี้เป็นประจำทุกปี โดยในพื้นที่ตำบลนาสนุ่นเป็นป่าเบญจพรรณระดับต่ำ (Lower Mixed Deciduous Forest) เกิดบริเวณค่อนข้างแห้งแล้งช่วงระดับความสูงจากทะเลปานกลาง 50-30 เมตร ดินอาจเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินลูกรัง มีชั้นเรือนยอด 3 ชั้น เรือนยอดชั้นบนจะมีพันธุ์ไม้ที่อยู่ในป่าดิบแล้งผสมอยู่ด้วย โดยเฉพาะบริเวณริมห้วยใหญ่ เช่น ตะเคียนทอง (*Hopea odorata* Roxb.) ตะเคียนหิน (*Hopea ferrea* Pierre) รวมทั้งพะยอม (*Shorea roxburghii* G. Don) ตามบริเวณริมห้วยจะมีหว้า (*Syzygium cumini* (L.) Skeels) มะค่าโมง (*Azelia xylocarpa* Craib) ยางนา (*Dipterocarpus alatus* Roxb.) ขึ้นเป็นแนวขนานไปกับริมฝั่งลำน้ำที่เรียกว่า Galley Forest พื้นป่ามักจะถูกไฟไหม้เป็นประจำ และมักจะถูกมนุษย์รบกวนบุกรุกทำลายเสมอ ทำให้ป่าเสื่อมโทรมเปลี่ยนสภาพไปเป็นป่าไผ่ ประกอบด้วย ไผ่ป่า (*Bambusa arundinacea* Willd.) และไผ่รวก (*Thyrsostachys siamensis* Gamble) เรือนยอดชั้นรองลงมา ประกอบด้วยกระโดน (*Careya arborea* Roxb.) กระพี้ (*Dalbergia ovate* Grah.) ตะแบกนา (*Lagerstroemia floribunda* Jack) อินทนิลน้ำ (*L. speciosa* Pers.) อินทนิลบก (*L. macrocarpa* Wall.) เสลาดำ (*L. undulate* Koehre) เสลาเปลือกหนา (*L. villosa* wall.) มะเกลือ (*Diospyros mollis* Griff.) มะเกลือป่า (*D. montana* Roxb.) มะส้าน (*Dillenia aurea* Smith) ส่วนเรือนยอดชั้นล่างประกอบด้วยเปล้า (*Croton argyratus* Blume.) เปล้าใหญ่ (*Croton roxburghii* Balakr.) ตั้วขาว (*Cratoxylum formosum* (Jak) Dyer) ชงโคนา (*Bauhinia racemosa* Lamk.) และเสี้ยวใหญ่ (*Bauhinia malabarica* Roxb.) และพื้นป่ามีพวกปาล์มและหวายขึ้นอยู่บ้าง เช่น เป้งดอย (*Phoenix humilis* Royle) หวายหนามขาว (*Calamus floribandus* Griff.) หวายน้ำ (*C. godefroyi* Becc.) พวกไม้เถาว์ เช่น ทองเครือ (*Butea superba* Roxb.) และเถาพันช้าย (*Spatholobus parviflorus* Ktze.) สำหรับไม้ไผ่ ประกอบด้วย ไผ่ชางดอย (*Dendrocalamus membranaceus* Munro) ไผ่ชาง (*D. Strictus* Nees) ไผ่ไร่ (*Gigantochloa albociliata* Munro.) และไผ่ข้าวหลาม (*Cephalostachyum pergracile* Munro.) (นิวัติ, 2548)

ตารางที่ 3-4 สถานภาพทรัพยากรป่าไม้ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

การจำแนกเขตป่า	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	571	0.54
ป่าผลัดใบสมบูรณ์	7,711	7.29
รวม	8,282	7.83

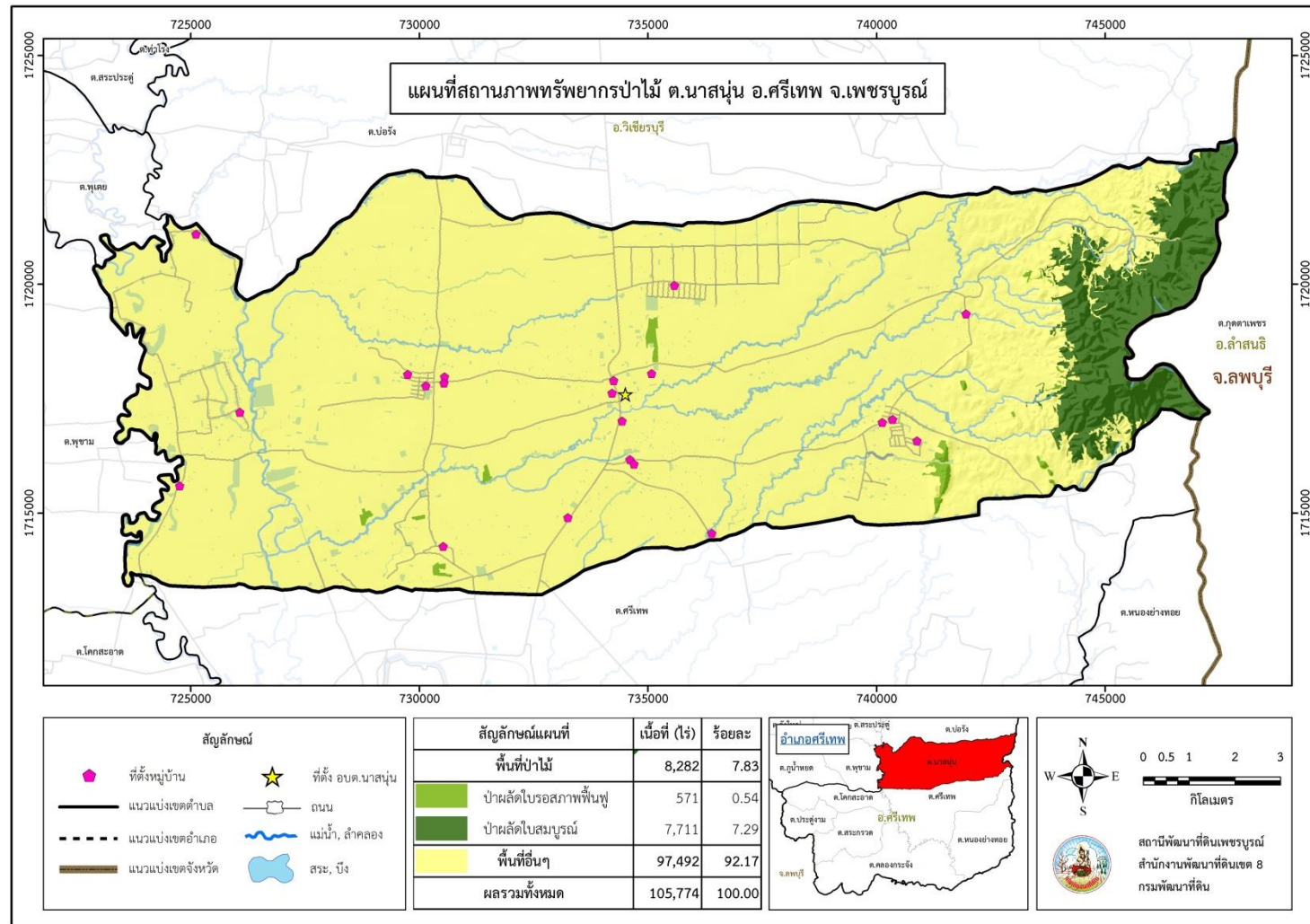
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 3-3 แผนที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 3-4 แผนที่สถานภาพทรัพยากรป่าไม้ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ทรัพยากรน้ำผิวดิน

1) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำป่าสัก ห้วยยาง ห้วยยางน้อย ห้วยโกรกหัวผี ห้วยบัว ห้วยดงชะเนียง ห้วยตะกวดแพบ ห้วยกำเหียง ห้วยตะขบ ห้วยพุเตย คลองหลักเขต คลองน้อย คลองปลาชิว คลองตารอด คลองหนองไม้สอ ลำกำเหียง และลำห้วยไพร (รูปที่ 3-5)

แม่น้ำป่าสักเป็นลำธารสายหลัก (Main Stream) ในพื้นที่ไหลผ่านบ้านท่าศาลา บ้านกองทุนที่ดินพัฒนา และบ้านกุดตาแร้ว โดยมีระยะทางที่ผ่านตำบลนาสนุ่น 20 กิโลเมตร มีทิศทางการไหลจากทิศเหนือลงสู่ทิศใต้

ห้วยยาง เป็นลำน้ำที่เกิดจากการไหลมารวมกันของต้นน้ำทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีต้นน้ำอยู่ในพื้นที่อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ไหลผ่านบ้านดงตะเคียน ตำบลบ่อรัง อำเภอวิเชียรบุรี และไหลผ่านบ้านขุนสวรรค์ บ้านนาสนุ่น และบ้านนาน้ำโครม โดยมีระยะทางที่ผ่านตำบลนาสนุ่น ประมาณ 31 กิโลเมตร มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือลงสู่แม่น้ำป่าสักทิศตะวันตกเฉียงใต้

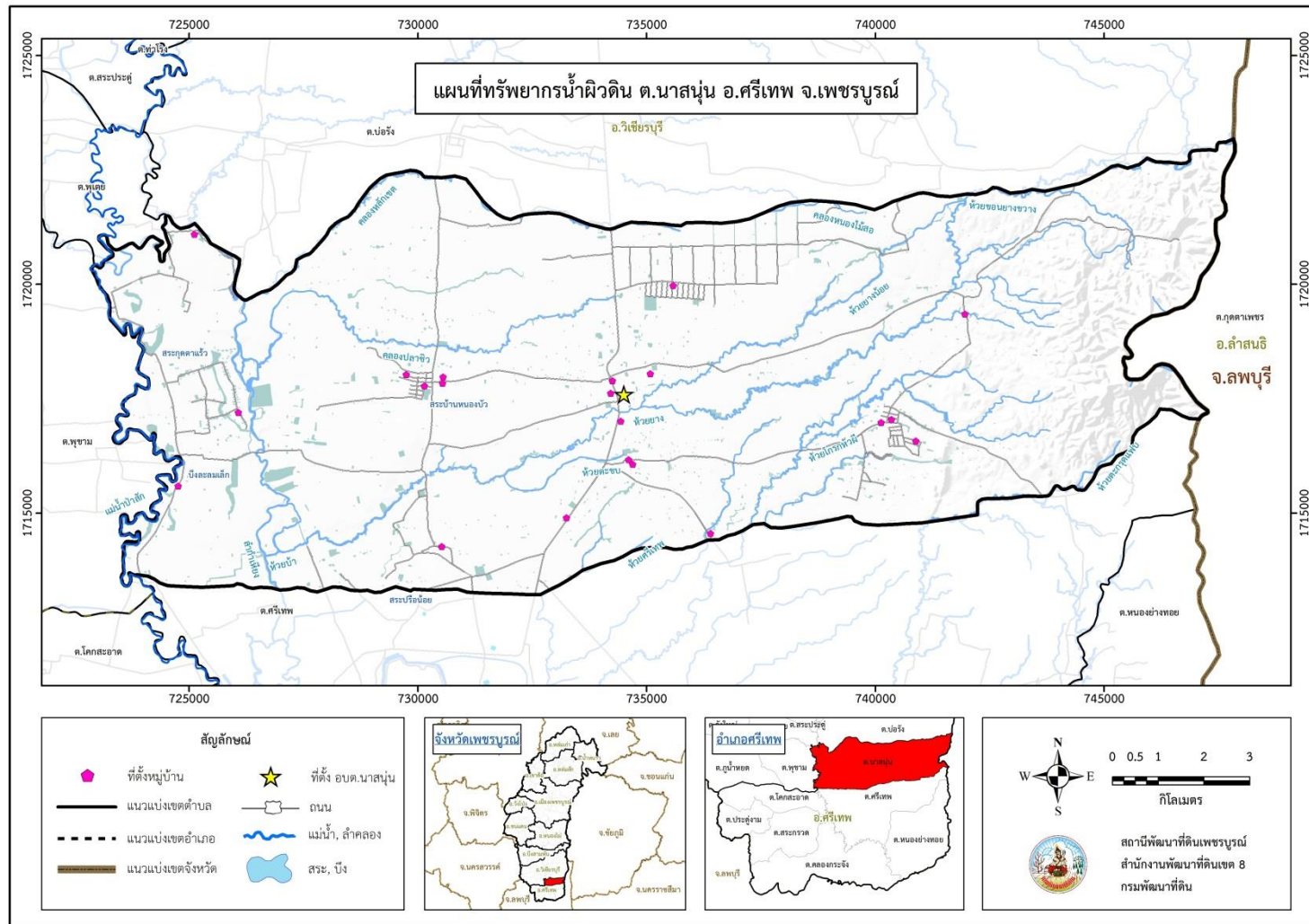
ห้วยยางน้อย เป็นลำน้ำที่เกิดจากการไหลมารวมกันของห้วยขอนแก่น ดงตะเคียน ตำบลบ่อรัง อำเภอวิเชียรบุรี และไหลผ่านบ้านหนองตาลเขียน และบ้านนาสนุ่น โดยมีระยะทางที่ผ่านตำบลนาสนุ่นประมาณ 4 กิโลเมตร มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือลงสู่ห้วยยางทิศตะวันตกเฉียงใต้

ห้วยโกรกหัวผี เป็นลำน้ำที่เกิดจากการไหลมารวมกันของต้นน้ำทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของพื้นที่ลุ่มน้ำ บริเวณเขาลวก ไหลมารวมกับห้วยศรีเทพ ไหลผ่านบ้านขุนสวรรค์ บ้านเนินละคร และบ้านเนินถาวร โดยมีระยะทางที่ผ่านตำบลนาสนุ่นประมาณ 4 กิโลเมตร มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือลงสู่แม่น้ำป่าสักทิศตะวันตกเฉียงใต้

คลองปลาชิว เป็นลำน้ำที่เกิดจากการไหลมารวมกันของลำห้วยบริเวณบ้านสมโภชน์กรุง ไหลผ่านบ้านหนองบัว และบ้านกุดตาแร้ว โดยมีระยะทางที่ผ่านตำบลนาสนุ่นประมาณ 7 กิโลเมตร มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือลงสู่แม่น้ำป่าสักทิศตะวันตก

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 3-5 แผนที่ทรัพยากรน้ำผิวดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

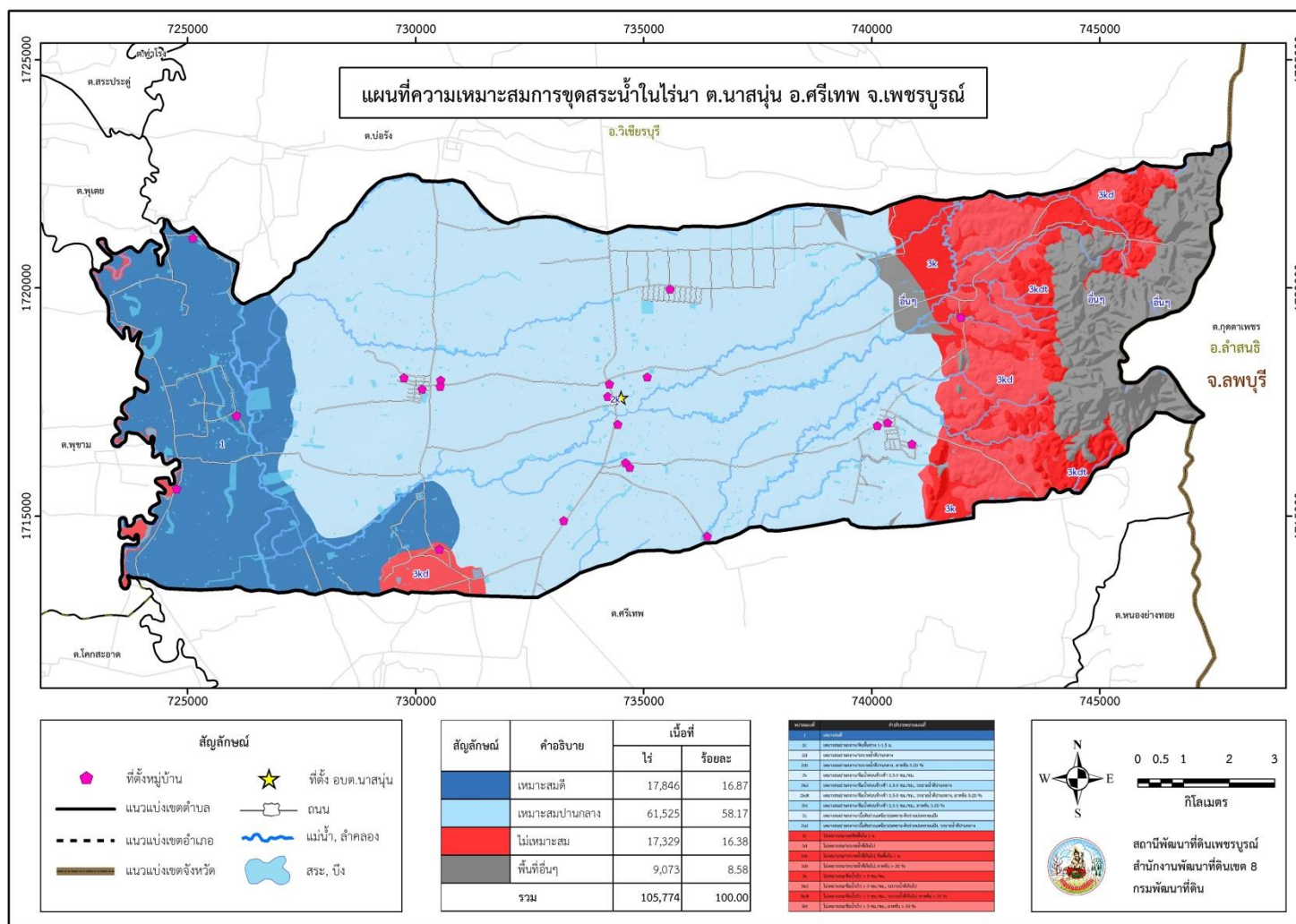
2) การพัฒนาแหล่งน้ำ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีพื้นที่เหมาะสมในการขุดสระน้ำในไร่นาและพัฒนาแหล่งน้ำ โดยมีความเหมาะสม มีเนื้อที่ 17,846 ไร่ หรือร้อยละ 16.87 ของพื้นที่ตำบล เหมาะสมปานกลาง มีเนื้อที่ 61,525 ไร่ หรือร้อยละ 58.17 ของพื้นที่ตำบล โดยมีการขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานของกรมพัฒนาที่ดิน ตั้งแต่ปี 2548 – 2564 รวมทั้งหมด 270 บ่อ และมีแหล่งน้ำที่สำคัญได้แก่ อ่างเก็บบ้านกุดตาแร้ว สระหนองบัว สระหนองพลวง (ตารางที่ 3-5 และรูปที่ 3-6 ถึง 3-7)

ตารางที่ 3-5 พื้นที่เหมาะสมในการขุดสระน้ำในไร่นา ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

ชั้นความเหมาะสม	ข้อจำกัด	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ (%)
เหมาะสมดี	-	17,846	16.87
เหมาะสมปานกลาง	หินพื้นช่วง 1-1.5 ม., เนื้อดินร่วนเหนียวปนทราย-ดินร่วนปนทรายแป้ง, ระบายน้ำดีปานกลาง, ซึมน้ำค่อนข้างช้า 0.5-5 ซม./ชม., ลาดชัน 5-20 %	61,525	58.17
ไม่เหมาะสม	เจอหินพื้นใน 1 ม., ระบายน้ำดีเกินไป, ซึมน้ำเร็ว >5 ซม./ชม., ลาดชัน >20 %	17,329	16.38
พื้นที่อื่นๆ	-	9,073	8.58
รวมทั้งหมด		105,774	100.00

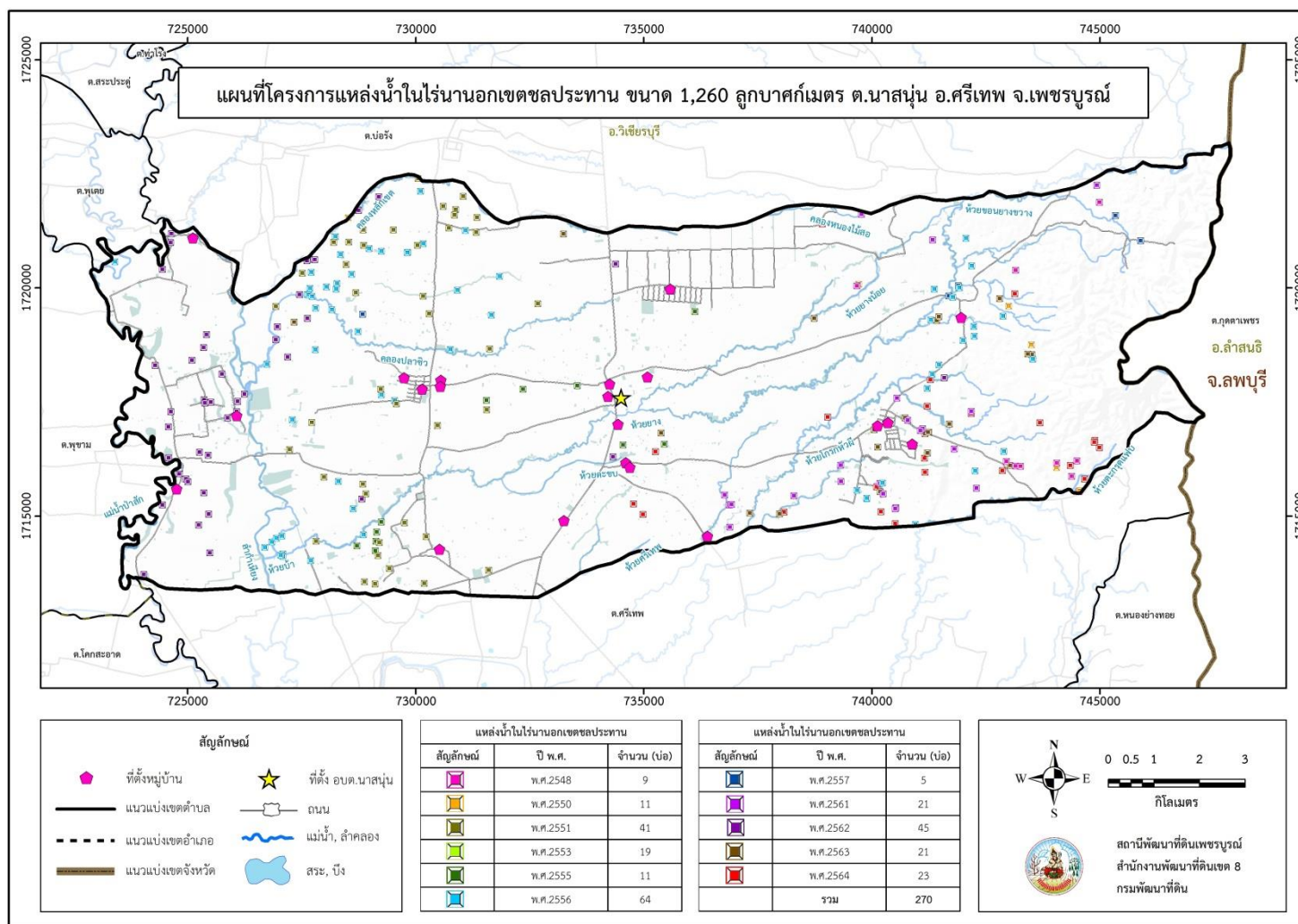
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 3-6 แผนที่ความเหมาะสมการขุดสระน้ำในไร่นา ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 3-7 แผนที่โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ไร่ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

3.2.2 ทรัพยากรน้ำใต้ดิน

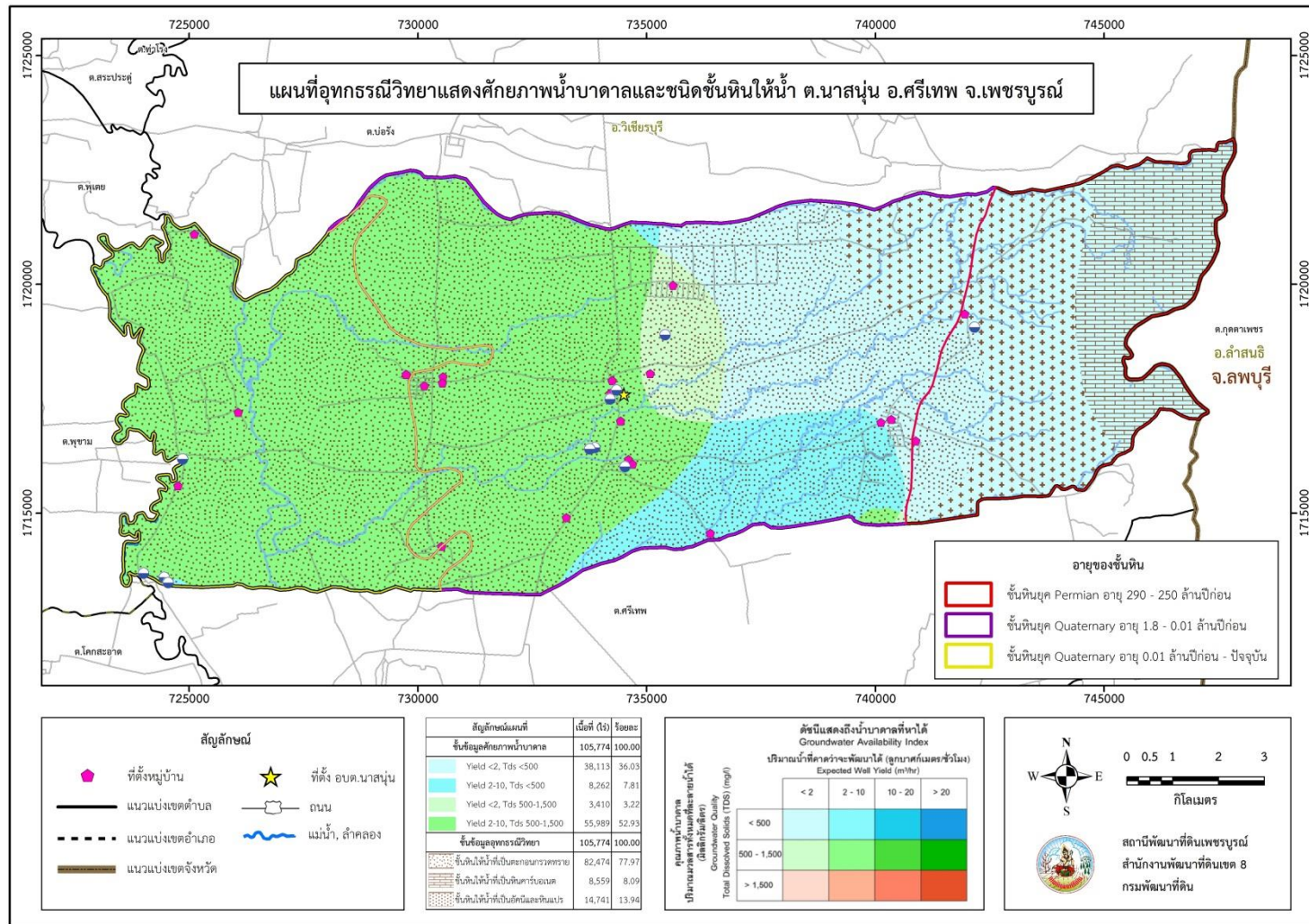
ในปัจจุบันมีบ่อบาดาลจำนวน 11 บ่อ ปริมาณน้ำบาดาลที่คาดว่าจะพัฒนาได้อยู่ในเกณฑ์น้อยกว่า 10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และมีปริมาณสารละลายทั้งหมดที่ละลายได้น้อยกว่า 500 มิลลิกรัมต่อลิตร (ตารางที่ 3-6 และรูปที่ 3-8)

ตารางที่ 3-6 บ่อบาดาล ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

ลำดับ	พิกัด		ประเภทบ่อ	สภาพน้ำ	ความลึกเจาะ (ม.)	ระดับน้ำปกติ (ม.)
	Latitude	Longitude				
1	733867	1716435	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	72	6
2	734200	1717499	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	98	25
3	733754	1716403	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	120	20
4	734521	1716018	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	66	22
5	734342	1717693	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	102	31
6	735400	1718900	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	66	25
7	723994	1713597	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	44	12
8	724856	1716187	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	32	6
9	724377	1713219	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	80	15
10	724447	1713154	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	84	4
11	742168	1719069	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	30	8

หมายเหตุ: แสดงเฉพาะบ่อบาดาลที่มีข้อมูลสมบูรณ์

ที่มา: <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php> กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2564)

รูปที่ 3-8 แผนที่อุทกธรณีวิทยาแสดงศักยภาพน้ำบาดาลและชนิดชั้นหินให้น้ำ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

3.2.3 ปัญหาทรัพยากรน้ำ

1) ภัยแล้ง ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีพื้นที่แล้งซ้ำซากรวมเนื้อที่ 45,314 ไร่ หรือร้อยละ 42.84 ของพื้นที่ตำบล โดยมีระดับความแล้งซ้ำซากน้อยกว่าหรือเท่ากับ 3 ครั้งในรอบ 10 ปี รวมเนื้อที่ 13,851 ไร่ หรือร้อยละ 13.09 ของพื้นที่ตำบล และระดับแล้งซ้ำซาก 4 – 5 ครั้งในรอบ 10 ปี รวมเนื้อที่ 31,464 ไร่ หรือร้อยละ 29.75 ของพื้นที่ตำบล (รูปที่ 3-9)

2) น้ำท่วม ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากรวมเนื้อที่ 15,270 ไร่ หรือร้อยละ 14.44 ของพื้นที่ตำบล โดยมีระดับน้ำท่วมซ้ำซากเป็นครั้งคราว ประสบน้ำท่วมยังไม่เกิน 3 ครั้งในรอบ 10 ปี รวมเนื้อที่ 2,447 ไร่ หรือร้อยละ 2.31 และระดับน้ำท่วมซ้ำซากบ่อยครั้ง ประสบน้ำท่วมซัง 4 – 7 ครั้งในรอบ 10 ปี รวมเนื้อที่ 12,824 ไร่ หรือร้อยละ 12.12 ของพื้นที่ตำบล (รูปที่ 3-10)

ปัญหาทรัพยากรน้ำในพื้นที่ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

- ทางน้ำและลำห้วยบริเวณต้นน้ำ ขาดการชะลอน้ำ ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมฉับพลัน และไม่สามารถกักเก็บน้ำเพื่อสร้างความชุ่มชื้นให้ระบบนิเวศได้ เสียโอกาสทางด้านต้นทุนทรัพยากรน้ำในทุก ๆ ปี

- พื้นที่ลาดชันบางส่วน ถูกปรับพื้นที่สำหรับการเกษตร โดยเฉพาะการปลูกพืชไร่ (ข้าวโพด) ขาดมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งมีการไถพรวนดินที่แรงให้เกิดการสูญเสียดินและน้ำไหลบ่า ส่งผลให้เกิดการสะสมตะกอนบริเวณแหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เกิดการตื้นเขินและไม่สามารถใช้ประโยชน์แหล่งน้ำได้เต็มประสิทธิภาพ นอกจากนั้นพื้นที่ดังกล่าวยังขาดความชุ่มชื้น เกิดการแห้งแล้งอย่างรวดเร็ว

- บริเวณพื้นที่ตอนส่วนใหญ่เป็นดินตื้น ดินขาดความชุ่มชื้นได้ง่าย เกษตรกรทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเพียงอย่างเดียว ขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อใช้บรรเทาปัญหาฝนทิ้งช่วงและภัยแล้ง นอกจากนั้นยังทำพืชไร่เป็นหลัก และนิยมไถพรวนทั่บถมทางน้ำธรรมชาติ ซึ่งเป็นตัวเร่งให้เกิดการสะสมตะกอนบริเวณร่องน้ำธรรมชาติ

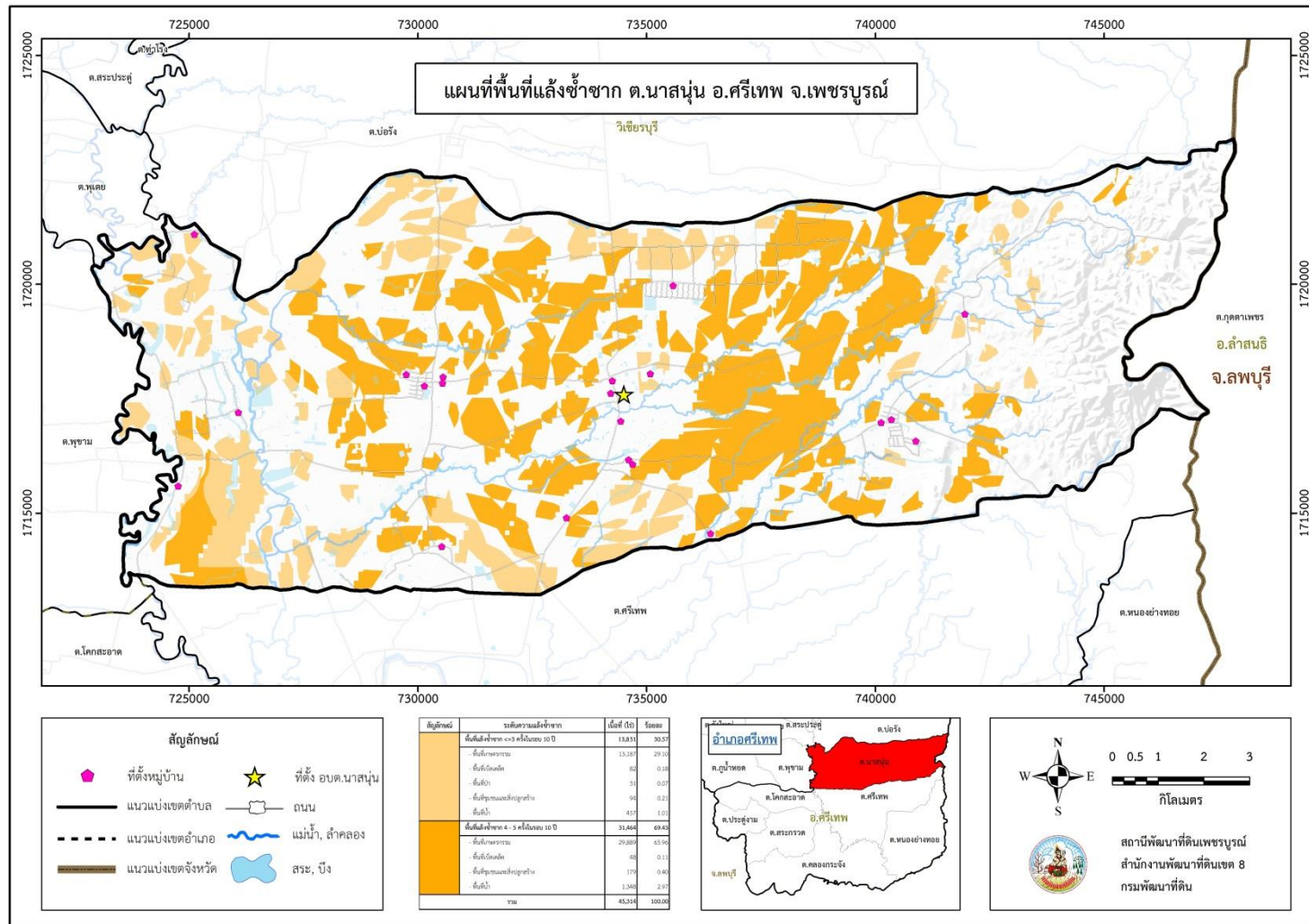
- แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเพื่อชะลอน้ำและกักเก็บน้ำ บริเวณพื้นที่กลางน้ำยังไม่เพียงพอ และที่สร้างขึ้นในปัจจุบันยังเกิดปัญหาตื้นเขิน ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้เต็มประสิทธิภาพ เกษตรกรบางส่วนที่สนใจการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเกษตรจากพืชไร่ เป็นสินค้าเกษตรชนิดอื่น ๆ จึงไม่สามารถปรับเปลี่ยนได้

- พื้นที่บริเวณที่ลุ่มส่วนใหญ่เป็นดินเนื้อหยาบ แต่เกษตรกรทำคั้นนาขนาดเล็ก ทำให้เกิดการพังเสียหายได้ง่าย ไม่สามารถกักเก็บน้ำที่ไหลบ่ามาจากบริเวณตอนกลางของลุ่มน้ำได้ นอกจากนั้นเกษตรกรยังนิยมเผาฟางและเศษวัชพืชหลังฤดูทำนา ทำให้ขาดสิ่งปกคลุมดิน เมื่อเกิดฝนทิ้งช่วงหรือภัยแล้ง จะส่งผลต่อการผลิตทันที

- เกษตรกรรายย่อยยังมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ อาศัยน้ำฝนในการปลูกข้าวเป็นหลัก ซึ่งเป็นความเสี่ยงสำหรับการเพาะปลูกข้าว
- แหล่งน้ำที่มีอยู่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากมีขนาดเล็กและต้นเขินขาดระบบส่งน้ำและเครื่องสูบน้ำ ตลอดจนการบริหารจัดการที่ดี
- พื้นที่ชุมชนขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ตลอดจนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้งในบริเวณพื้นที่ใกล้ลำน้ำหรือแหล่งน้ำขนาดเล็ก

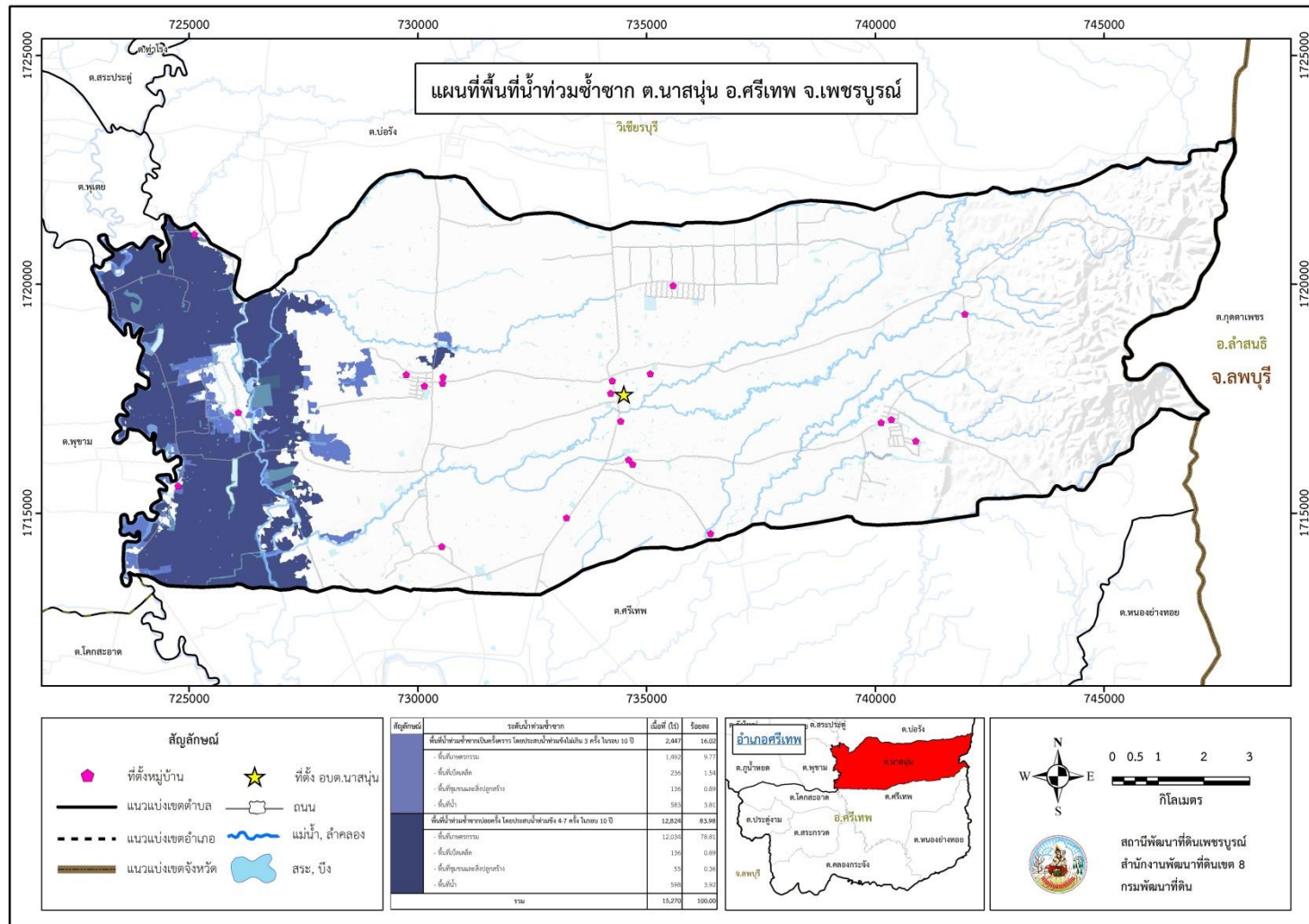
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 3-9 แผนที่พื้นที่แล้งซ้ำซาก ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 3-10 แผนที่พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

3.3 ทรัพยากรดิน

3.3.1 สถานภาพทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ (ตารางที่ 3-7 ถึง 3-8 และรูปที่ 3-11 ถึง 3-12) ประกอบด้วย

1) ชุดดินบ้านโพน (Bpo) สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 % ภูมิสัณฐานเป็นแอ่งต่ำของที่ราบน้ำท่วมถึง วัตถุต้นกำเนิดดินเป็นตะกอนน้ำพา การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว การซึมผ่านได้ของน้ำช้า และการไหลบ่าของน้ำบนผิวดินช้า ลักษณะดินเป็นดินเหนียวลึกมาก ดินบนเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีเทาเข้มถึงน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลแก่หรือน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.5-6.5) ดินล่างเป็นดินเหนียว สีน้ำตาลปนเหลืองถึงน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีน้ำตาล พบรอยไหลและผิวหน้าที่ถูกกดตัน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นด่างเล็กน้อย (pH 5.5-7.5) ในฤดูแล้งดินจะแห้งและแข็ง แต่กระแหวเป็นร่องลึก การจำแนกดิน (USDA) Very-fine, smectitic, isohyperthermic (Chromic) Ustic Epiaquerts

ข้อจำกัดเนื้อดินเหนียวจัด เมื่อแห้งจะแข็ง ยากต่อการไถพรวน และแต่กระแหว ทำให้รากพืชเสียหาย

ข้อเสนอแนะปรับปรุงโครงสร้างของดินโดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เช่น การไถกลบเศษพืช การใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ไถพรวนในขณะที่ดินมีความชื้นพอเหมาะ ไม่แห้งและเปียกเกินไป จัดหาแหล่งน้ำสำรองไว้ใช้เมื่อฝนทิ้งช่วง เพื่อป้องกันไม่ให้ดินแต่กระแหว และทำลายระบบรากของพืช

- หน่วยแผนที่ดิน Bpo-cA: ชุดดินบ้านโพน มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 11,582 ไร่ หรือร้อยละ 10.95 ของพื้นที่ตำบล

2) ชุดดินดงยางเอน (Don) สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน 0-5 % ภูมิสัณฐานเป็นลานตะพัก วัตถุต้นกำเนิดดินเป็นตะกอนน้ำพา การระบายน้ำดีปานกลางถึงดี การซึมผ่านได้ของน้ำปานกลาง การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินช้า ลักษณะดินเป็นดินลึกมาก ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ดินร่วนปนดินเหนียว ดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีน้ำตาลเข้มหรือน้ำตาลปนเทาเข้ม ปฏิกิริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง (pH 6.0-7.0) ดินล่างเป็นดินร่วน ดินร่วนปนทรายแป้งถึงดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ดินร่วนปนดินเหนียว สีน้ำตาลหรือน้ำตาลปนแดง อาจพบจุดประสีน้ำตาลเข้มหรือน้ำตาลปนเหลืองเล็กน้อย ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง (pH 5.5-7.0) การจำแนกดิน (USDA) Fine-silty, mixed, active, isohyperthermic Oxyaquic (Ultic) Haplustalfs มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 386 ไร่ หรือร้อยละ 0.36 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน

ข้อจำกัดมีโอกาสเกิดชั้นดานไถพรวน และขาดแคลนน้ำในช่วงเพาะปลูก

- หน่วยแผนที่ดิน Don-silA : ชุดดินดงยางเอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 121 ไร่ หรือร้อยละ 0.11 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Don-silB : ชุดดินดงยางเอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแบ่งความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 265 ไร่ หรือร้อยละ 0.25 ของพื้นที่ตำบล

3) ชุดดินกลางดง (Kld) สภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน 2-5 % ภูมิฐานเป็นลานตะพัก หรือบริเวณพื้นที่เหลือค้ำจากการกัดกร่อน วัตถุต้นกำเนิดดินเป็นการผุพังสลายตัวอยู่กับที่ และ/หรือ เคลื่อนย้ายมาเป็นระยะทางไมไกลนักของหินตะกอนเนื้อละเอียดหรือหินในกลุ่ม การระบายน้ำดีการซึมผ่านได้ของน้ำปานกลางถึงเร็ว การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินปานกลาง ลักษณะดินเป็นดินลึกมาก ดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแบ่งสีน้ำตาลเข้มถึงสีน้ำตาลปนเทาเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง (pH 6.0-7.0) ดินล่างเป็นดินเหนียว สีแดงปนเหลืองถึงสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง (pH 5.0-6.0) การจำแนกดิน (USDA) Fine, mixed, active, isohyperthermic Ultic Paleustalfs

ข้อจำกัดความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และขาดแคลนน้ำ

ข้อแนะนำปรับปรุงบำรุงดินและใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ร่วมกับปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น จัดระบบการปลูกพืชและระบบอนุรักษ์ดินและน้ำให้เหมาะสมกับสภาพความ ลาดชันของพื้นที่

- หน่วยแผนที่ดิน Kld-clB: ชุดดินกลางดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 211 ไร่ หรือร้อยละ 0.20 ของพื้นที่ตำบล

4) ดินกลางดงที่มีการระบายน้ำปานกลาง (Kld-mw) สภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน 2-5 % ภูมิฐานเป็นลานตะพัก หรือบริเวณพื้นที่เหลือค้ำจากการกัดกร่อน วัตถุต้นกำเนิดดินเป็นการผุพังสลายตัวอยู่กับที่ และ/หรือ เคลื่อนย้ายมาเป็นระยะทางไมไกลนักของหินตะกอนเนื้อละเอียดหรือหินในกลุ่ม การระบายน้ำดีปานกลาง การซึมผ่านได้ของน้ำปานกลางถึงเร็ว การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินปานกลาง ลักษณะดินเป็นดินลึกมาก ดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแบ่งสีน้ำตาลเข้มถึงสีน้ำตาลปนเทาเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง (pH 6.0-7.0) ดินล่างเป็นดินเหนียว สีแดงปนเหลืองถึงสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง (pH 5.0-6.0) การจำแนกดิน (USDA) Fine, mixed, active, isohyperthermic Typic (Oxyaquic) Paleustalfs

ข้อจำกัดความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และขาดแคลนน้ำ

ข้อแนะนำปรับปรุงบำรุงดินและใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ร่วมกับปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น จัดระบบการปลูกพืชและระบบอนุรักษ์ดินและน้ำให้เหมาะสมกับสภาพความ ลาดชันของพื้นที่

- หน่วยแผนที่ดิน Kld-mw-clB : ดินกลางดงที่มีการระบายน้ำปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 731 ไร่ หรือร้อยละ 0.69 ของพื้นที่ตำบล

5) ชุดดินมวกเหล็ก (ML) สภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นเนินเขา มีความลาดชัน 5-35 % ภูมิสัณฐานเป็นลานตะพักเชิงเขา เนินเขา หรือบริเวณพื้นที่เหลือค้ำจากการกัดกร่อน วัตถุต้นกำเนิดดินเป็นการผุพังสลายตัวอยู่กับที่ และ/หรือ เคลื่อนย้ายมาเป็นระยะทางไม่ไกลนักของหินตะกอนเนื้อละเอียดหรือหินในกลุ่มและหินที่แปรสภาพ การระบายน้ำดี การซึมผ่านได้ของน้ำปานกลาง การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินปานกลางถึงเร็ว ลักษณะดินเป็นดินต้นถึงชั้นเศษหินหนาแน่นและ/หรือ หินต้นกำเนิด ดินบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายแป้ง สีนํ้าตาลปนเทาหรือนํ้าตาลเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง (pH 5.5-7.0) ดินล่าง มีสีนํ้าตาลปนเหลือง นํ้าตาล หรือนํ้าตาลเข้ม เนื้อดินเป็นดินร่วนปนดินเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง หรือดินเหนียวที่มีเศษหินหรือกรวดปะปนมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.5-6.5) จะพบหินที่กำลังสลายตัวที่ความลึกไม่เกิน 50 ซม. จากผิวดิน บางบริเวณอาจพบเศษหินลอยอยู่บนหน้าดิน การจำแนกดิน (USDA) Clayey-skeletal, mixed, semiactive, isohyperthermic Ultic Haplustalfs มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 9,815 ไร่ หรือร้อยละ 9.27 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 3 หน่วยแผนที่ดิน

ข้อจำกัดเป็นดินต้น พบชั้นหินพื้นที่ยุ่ความลึกไม่เกิน 50 ซม.จากผิวดิน เป็นอุปสรรคในการเจริญเติบโตของรากพืช

ข้อเสนอแนะไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูก ควรปล่อยและรักษาให้คงไว้เป็นป่าตามธรรมชาติ เพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร

- หน่วยแผนที่ดิน ML-gclC : ชุดดินมวกเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์มีเนื้อที่ 6,000 ไร่ หรือร้อยละ 5.67 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน ML-gclD : ชุดดินมวกเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,319 ไร่ หรือร้อยละ 2.19 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน ML-gclE : ชุดดินมวกเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,496 ไร่ หรือร้อยละ 1.41 ของพื้นที่ตำบล

6) ชุดดินป่าสัก (Pa) สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 % ภูมิสัณฐานเป็นสันดินริมน้ำของที่ราบน้ำท่วมถึง วัตถุต้นกำเนิดดินเป็นตะกอนน้ำพา การระบายน้ำดีปานกลางถึงดี การซึมผ่านได้ของน้ำช้า การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินช้า ลักษณะดินเป็นดินลึกมาก ที่มีการสลับชั้นของเนื้อดินต่างๆ เนื่องจากการทับถมเป็นประจำเมื่อนํ้าท่วมฝั่ง ลักษณะดินเป็นดินลึกมาก บนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายแป้งหรือดินร่วนปนทราย สีนํ้าตาลหรือนํ้าตาลปนเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดปาน

กลางถึงเป็นกลาง (pH 6.0-7.0) ดินล่างเป็นดินร่วนปนทราย ดินร่วนปนทรายแป้ง หรือดินร่วน สีนํ้าตาล หรือนํ้าตาลปนเหลือง มีจุดประสีนํ้าตาลแก่ ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 6.0-6.5) ปกติจะพบเกลือไม่กาทลอดชั้นดิน รวมทั้งอาจมีชั้นทรายแทรกสลับในหน้าตัดดิน การจำแนกดิน (USDA) Fine-silty, mixed, superactive, nonacid, isohyperthermic Oxyaquic Ustifluvents

ข้อจำกัดอาจมีนํ้าท่วมบ่าและแช่ขังในฤดูฝน

ข้อเสนอแนะหลีกเลี่ยงการปลูกพืชในช่วงกลางฤดูฝนที่มีฝนตกหนักมาก ในพื้นที่ชลประทานและไม่มีปัญหานํ้าท่วมบ่าหรือแช่ขัง อาจปลูกพืชไร่หรือพืชผัก ปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้อินทรีย์วัตถุ และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิต

- หน่วยแผนที่ดิน Pa-silA: ชุดดินป่าสัก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์มีเนื้อที่ 360 ไร่ หรือร้อยละ 0.34 ของพื้นที่ตำบล

7) ชุดดินพิชัย (Pch) สภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน 2-5 % ภูมิฐานเป็นลานตะพักเชิงเนินหรือบริเวณพื้นที่เหลือค้ำจากการกัดกร่อน วัตถุต้นกำเนิดดินเป็นตะกอนน้ำ ที่มีวัตถุต้นกำเนิดมาจากหินตะกอนเนื้อหยาบพวกหินทราย การระบายน้ำดี การซึมผ่านได้ของนํ้าปานกลางถึงเร็ว การไหลบ่าของนํ้าบนผิวดินปานกลาง ลักษณะดินเป็นดินเป็นดินลึกมาก ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือทรายปนดินร่วน สีนํ้าตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.5-6.5) ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายในตอบน และอาจพบดินร่วนเหนียวปนทรายในตอล่าง สีนํ้าตาล หรือนํ้าตาลปนแดง อาจจะมีจุดประสีนํ้าตาลแก่หรือแดงปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด (pH 4.5-5.5) การจำแนกดิน (USDA) Coarse-loamy, mixed, subactive, isohyperthermic Typic Paleustults

ข้อจำกัดเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เสี่ยงต่อการขาดแคลนนํ้าสำหรับพืชในฤดูเพาะปลูกและเสี่ยงต่อการชะล้างพังทลาย

ข้อเสนอแนะโดยทั่วไปเหมาะสมปานกลางสำหรับปลูกพืชไร่ แต่ควรมีวิธีการจัดการที่เหมาะสมเพื่อปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดิน ป้องกันการขาดนํ้าและการชะล้างพังทลาย การเลือกระยะเวลาปลูกพืชที่เหมาะสม การไถพรวนแต่น้อยและการปลูกพืชแบบสลับ (intercropping) การจัดหาแหล่งนํ้าโดยการขุดสระ ใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยเคมี เพื่อเพิ่มแร่ธาตุต่างๆ ให้แก่ดินและเพิ่มสมบัติทางกายภาพของดิน

- หน่วยแผนที่ดิน Pch-sIB : ชุดดินพิชัย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 783 ไร่ หรือร้อยละ 0.74 ของพื้นที่ตำบล

8) ดินเพชรบูรณ์ที่มีจุดประสีเทา (Pe-gm) สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 % ภูมิฐานเป็นตะพักลำนํ้า วัตถุต้นกำเนิดดินเป็นตะกอนนํ้าพาหัทธมบนหินตะกอนพวกหินทราย หินดินดาน หรือหินทรายแป้ง การระบายนํ้าค่อนข้างเร็ว การซึมผ่านได้ของนํ้า

ปานกลาง การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินช้าถึงปานกลาง ลักษณะดินเป็นดินลึกลับปานกลางถึงชั้นลูกรังและเศษหินหนาแน่น ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน สีน้ำตาลถึงน้ำตาลเข้มหรือน้ำตาลปนเทาเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง (pH 5.5-7.0) ดินล่างตอนบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายถึงดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทราย สีแดงปนเหลือง มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลืองเล็กน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด (pH 4.5-5.5) ถัดลงไปเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนลูกรังและเศษหินมาก สีน้ำตาลปนเหลือง มีจุดประสีแดงปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 6.5-8.0) และพบเศษหินค่อนข้างกลมมน เป็นพวกหินทราย หินควอร์ตไซต์ การจำแนกดิน (USDA) Fine-loamy (Loamy over skeletal), mixed, semiactive, isohyperthermic Oxyaquic Paleustalfs

ข้อจำกัดความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และขาดแคลนน้ำ

ข้อเสนอแนะควรมีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ และจัดระบบการปลูกพืชที่เหมาะสม ปรับปรุงบำรุงดินอยู่เสมอโดยเพิ่มอินทรีย์วัตถุและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น

- หน่วยแผนที่ดิน Pe-gm-sIA/b: ดินเพชรบูรณ์ที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีคันทนา มีเนื้อที่ 2,219 ไร่ หรือร้อยละ 2.10 ของพื้นที่ตำบล

9) ชุดดินศรีเทพ (Sri) สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 % ภูมิสัณฐาน ตะพักลำน้ำ วัตถุต้นกำเนิดดินเป็นตะกอนน้ำพา การระบายน้ำเร็ว การซึมผ่านได้ของน้ำช้า การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินช้า ลักษณะดินเป็นดินลึกลับมาก ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง หรือดินร่วน สีน้ำตาลปนเทาถึงน้ำตาลปนเทาเข้มมาก มีจุดประสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.0-6.5) ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ดินร่วนปนดินเหนียวสีเทาปนชมพูหรือเทาปนน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีน้ำตาลแก่ แดงและแดงปนเหลือง จะพบศิลาแลงอ่อน (plinthite) ปะปนอยู่ในดิน 5-50 % โดยปริมาตร พบการสะสมเหล็กและแมงกานีส ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด (pH 4.5-5.5) การจำแนกดิน (USDA) Fine-silty, mixed, subactive, isohyperthermic Plinthic Paleaquults

ข้อจำกัดดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีอินทรีย์วัตถุต่ำ และมักแน่นที่บได้ชั้นไถพรวน

ข้อเสนอแนะควรไถพรวนให้ลึก ปรับปรุงดินโดยใช้อินทรีย์วัตถุ และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น ในพื้นที่ชลประทาน นอกฤดูทำนาอาจปลูกพืชไร่หรือพืชผักซึ่งจะต้องยกร่องและปรับสภาพดินให้ร่วนซุยและระบายน้ำดีขึ้น โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ

- หน่วยแผนที่ดิน Sri-sIA : ชุดดินศรีเทพ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,629 ไร่ หรือร้อยละ 4.38 ของพื้นที่ตำบล

10) ชุดดินวิเชียรบุรี (Wb) สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 % ภูมิสัณฐานเป็นตะพักลำน้ำ วัตถุต้นกำเนิดดินเป็นตะกอนน้ำที่เป็นพวกทรายที่บอยูนหินที่เป็นต่าง

ของหินทราย หินดินดาน หินทรายแป้งหรือหินกรวดมน การระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเร็ว การซึมผ่านได้ของน้ำปานกลาง การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินช้า ลักษณะดินเป็นดินลึก ดินบนเป็นทรายหรือทรายนดินร่วน สีน้ำตาลปนเหลืองเข้ม หรือน้ำตาลปนแดงเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกลาง (pH 5.0-7.0) ดินบนตอนล่างเป็นดินร่วนปนทราย สีน้ำตาลปนแดงหรือแดงปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.0-6.5) ส่วนตอนล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินเหนียว สีเทาปนน้ำตาลอ่อนหรือเทาปนชมพู มีจุดประสีน้ำตาลแก่ น้ำตาลปนเหลืองหรือแดงปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 6.5-8.0) บางบริเวณอาจพบดินบนเป็นทรายหนากว่า 50 ซม. การจำแนกดิน (USDA) Loamy, mixed, active, isohyperthermic Aquic (Arenic) Haplustalfs

ข้อจำกัดเนื้อดินตอนบนค่อนข้างเป็นทราย มีอินทรีย์วัตถุต่ำและความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ข้อเสนอแนะปรับปรุงบำรุงดินโดยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในอัตราสูง และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น หาแหล่งน้ำสำรอง

- หน่วยแผนที่ดิน Wb-sIA : ชุดดินวิเชียรบุรี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 56,480 ไร่ หรือร้อยละ 53.40 ของพื้นที่ตำบล

11) ชุดดินวังสะพุง (Ws) สภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 2-12 % ภูมิสัณฐานเป็นลานตะพัก เขิงเขา เนินเขา หรือบริเวณพื้นที่เหลือค้ำจากการกัดกร่อน วัตถุต้นกำเนิดดินเป็นการผุพังสลายตัวอยู่กับที่ และ/หรือ เคลื่อนย้ายมาเป็นระยะทางไม่ไกลนัก ของหินตะกอนเนื้อละเอียดหรือหินในกลุ่มและหินที่แปรสภาพ การระบายน้ำดี การซึมผ่านได้ของน้ำปานกลาง การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินปานกลางถึงเร็ว ลักษณะดินเป็นดินลึกปานกลาง ดินบนเป็นดินร่วน ดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีน้ำตาลเข้มถึงน้ำตาลปนเทาเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง (pH 6.0-7.0) ดินล่างตอนบนเป็นดินเหนียว สีแดงปนเหลืองถึงแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดปานกลาง (pH 5.5-6.0) ตอนล่างเป็นดินเหนียวมีเศษหินปะปนหนาแน่น และส่วนใหญ่พบชั้นหินพื้นภายในความลึก 100 ซม. สีน้ำตาลปนแดงหรือน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง (pH 5.5-7.0) การจำแนกดิน (USDA) Fine, mixed, active, isohyperthermic Typic Haplustalfs มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 1,065 ไร่ หรือร้อยละ 1.00 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน

ข้อจำกัดเป็นดินลึกปานกลาง รากของพืชที่มีระบบรากลึกอาจถูกจำกัดการเจริญเติบโต สภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ดินเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย

ข้อเสนอแนะปรับปรุงบำรุงดินและใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ร่วมกับปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น จัดระบบการปลูกพืชและระบบอนุรักษ์ดินและน้ำให้เหมาะสมกับสภาพความลาดชันของพื้นที่

- หน่วยแผนที่ดิน Ws-clB : ชุดดินวังสะพุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 76 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Ws-clC : ชุดดินวังสะพุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 989 ไร่ หรือร้อยละ 0.93 ของพื้นที่ตำบล

12) ดินวังสะพุงที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง (Ws-mw) สภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน 2-5 % ภูมิสัณฐานเป็นลานตะพัก เขิงเขา เนินเขา หรือบริเวณพื้นที่เหลือค้ำจากการกัดกร่อน วัตถุต้นกำเนิดดินเป็นการผุพังสลายตัวอยู่กับที่ และ/หรือ เคลื่อนย้ายมาเป็นระยะทางไม่ไกลนักของหินตะกอนเนื้อละเอียดหรือหินในกลุ่มและหินที่แปรสภาพ การระบายน้ำดีปานกลาง การซึมผ่านได้ของน้ำปานกลาง การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินปานกลางถึงเร็ว ลักษณะดินเป็นดินลึกปานกลาง ดินบนเป็นดินร่วน ดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีน้ำตาลเข้มถึงน้ำตาลปนเทาเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง (pH 6.0-7.0) ดินล่างตอนบนเป็นดินเหนียว สีแดงปนเหลืองถึงแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดปานกลาง (pH 5.5-6.0) ตอนล่างเป็นดินเหนียวมีเศษหินปะปนหนาแน่น และส่วนใหญ่พบชั้นหินพื้นภายในความลึก 100 ซม. สีน้ำตาลปนแดงหรือน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง (pH 5.5-7.0) การจำแนกดิน (USDA) Fine, mixed, active, isohyperthermic Typic (Oxyaquic) Haplustalfs

ข้อจำกัดเป็นดินลึกปานกลาง รากของพืชที่มีระบบรากลึกอาจถูกจำกัดการเจริญเติบโต สภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ดินเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย

ข้อเสนอแนะปรับปรุงบำรุงดินและใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ร่วมกับปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น จัดระบบการปลูกพืชและระบบอนุรักษ์ดินและน้ำให้เหมาะสมกับสภาพความลาดชันของพื้นที่

- หน่วยแผนที่ดิน Ws-mw-clB : ดินวังสะพุงที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 478 ไร่ หรือร้อยละ 0.45 ของพื้นที่ตำบล

13) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (Slope Complex) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษา สำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

ข้อจำกัดมีความลาดชันสูงมาก ในพื้นที่ทำการเกษตรจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินอย่างรุนแรง ขาดแคลนน้ำและบางพื้นที่อาจพบชั้นหินพื้นหรือเศษหินกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน

ข้อเสนอแนะควรส่งเสริมให้เป็นเขตป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แหล่งต้นน้ำลำธาร ในกรณีที่ต้องนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำเป็นต้องมีการศึกษาดินก่อน เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช โดยมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในเชิงอนุรักษ์หรือวนเกษตร ในบริเวณพื้นที่ที่เป็นดินลึกและสามารถพัฒนาแหล่งน้ำได้ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกและชุดหลุมปลูกเฉพาะต้น โดยไม่มีการทำลายไม้พื้นล่าง สำหรับในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพทางการเกษตร ควรรักษาไว้ให้เป็นสวนป่า สร้างสวนป่าหรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

- หน่วยแผนที่ดิน SC : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 7,990 ไร่ หรือร้อยละ 7.55 ของพื้นที่ตำบล

14) หน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด (Miscellaneous areas) มีเนื้อที่ 9,045 ไร่ หรือร้อยละ 8.55 ของพื้นที่ตำบล

- พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 3,618 ไร่ หรือร้อยละ 3.42 ของพื้นที่ตำบล
- พื้นที่แหล่งน้ำ (W) มีเนื้อที่ 5,426 ไร่ หรือร้อยละ 5.13 ของพื้นที่ตำบล

ตารางที่ 3-7 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

หน่วยแผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
Bpo-cA	ชุดดินบ้านโกลน มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	11,582	10.95
Don-siA	ชุดดินดงยางเอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแข็ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	121	0.11
Don-siB	ชุดดินดงยางเอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแข็ง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	265	0.25
Kld-clB	ชุดดินกลางดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	211	0.2
Kld-mw-clB	ดินกลางดงที่มีการระบายน้ำปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	731	0.69
ML-gclC	ชุดดินมวกเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	6,000	5.67
ML-gclD	ชุดดินมวกเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	2,319	2.19
ML-gclE	ชุดดินมวกเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์	1,496	1.41
Pa-siA	ชุดดินป่าสัก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแข็ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	360	0.34
Pch-slB	ชุดดินพิชัย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	783	0.74
Pe-gm-sIA/b	ดินเพชรบูรณ์ที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีคันทนา	2,219	2.1
Sri-siA	ชุดดินศรีเทพ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแข็ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	4,629	4.38
Wb-sIA	ชุดดินวิเชียรบุรี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	56,480	53.4
Ws-clB	ชุดดินวังสะพุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	76	0.07
Ws-clC	ชุดดินวังสะพุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	989	0.93
Ws-mw-clB	ดินวังสะพุงที่มีการระบายน้ำปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	478	0.45
SC	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	7,990	7.55
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	3,618	3.42
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	5,426	5.13
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		105,774	100.00

ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2564)

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

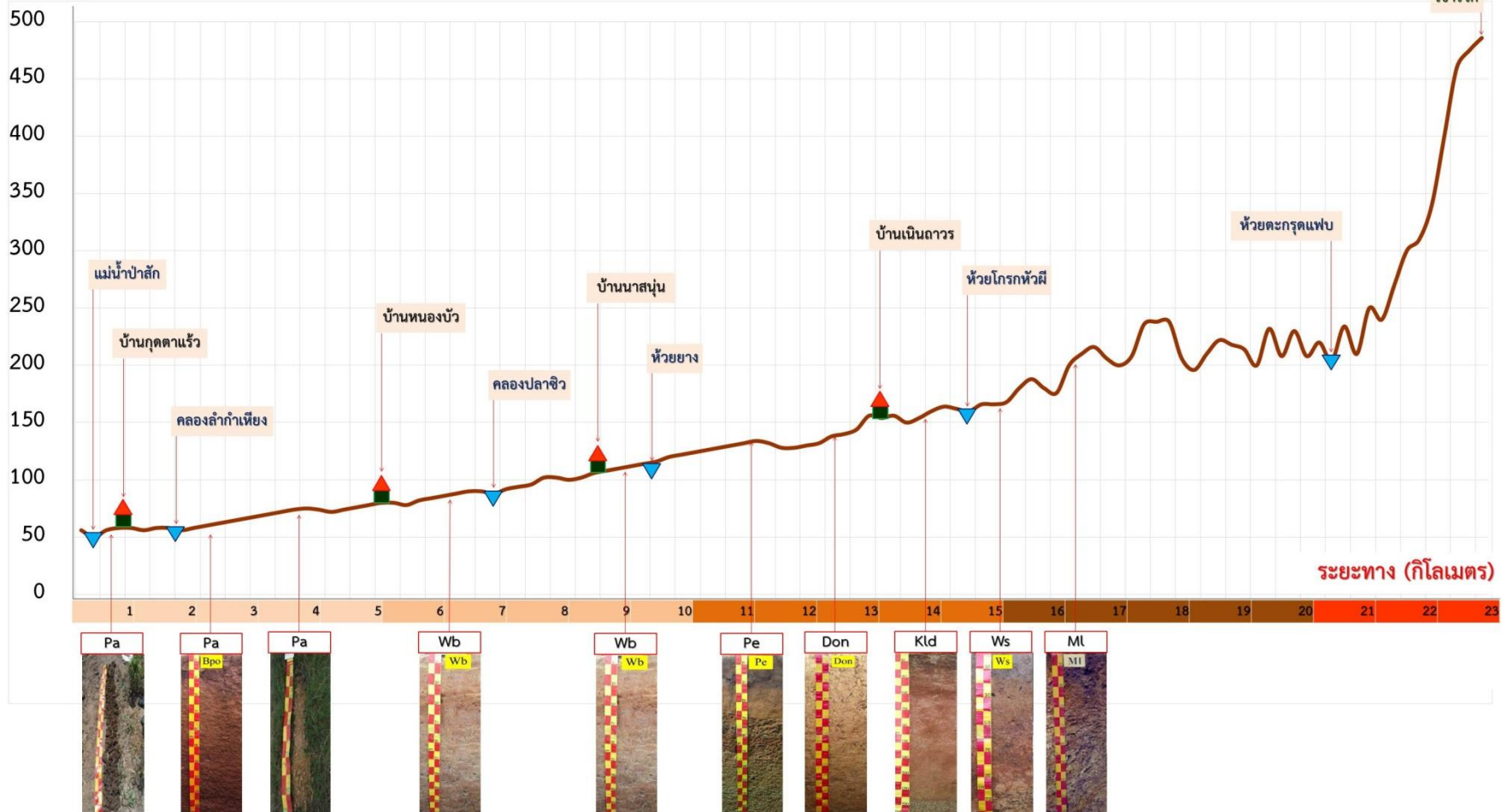
ตารางที่ 3-8 ลักษณะและสมบัติดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	การระบายน้ำ	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัส ที่เป็น	โพแทสเซียม ที่เป็น	CEC (meq/g)	BS (%)	ความอุดมสมบูรณ์ของ	เนื้อที่	
										ไร่	ร้อยละ
Bpo-cA	0-2	เลว	ลึกมาก	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	11,582	10.95
Don-silA	0-2	ดีปานกลาง	ลึกมาก	ปานกลาง	สูง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	121	0.11
Don-silB	2-5	ดีปานกลาง	ลึกมาก	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	265	0.25
Kld-clB	2-5	ดี	ลึกมาก	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง	211	0.2
Kld-mw-clB	2-5	ดีปานกลาง	ลึกมาก	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง	731	0.69
ML-gclC	5-12	ดี	ตื้น	ปานกลาง	สูง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	6,000	5.67
ML-gclD	12-20	ดี	ตื้น	ปานกลาง	สูง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	2,319	2.19
ML-gclE	20-35	ดี	ตื้น	ปานกลาง	สูง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	1,496	1.41
Pa-silA	0-2	ดี	ลึกมาก	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	360	0.34
Pch-slB	2-5	ดี	ลึกมาก	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	783	0.74
Pe-gm-slA/b	0-2	ค่อนข้างเลว	ลึกปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	2,219	2.1
Sri-silA	0-2	ค่อนข้างเลว	ลึกมาก	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	4,629	4.38
Wb-slA	0-2	ค่อนข้างเลว	ลึกมาก	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	56,480	53.4
Ws-clB	2-5	ดี	ลึกปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	76	0.07
Ws-clC	5-12	ดี	ลึกปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	989	0.93
Ws-mw-clB	2-5	ดีปานกลาง	ลึกปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	478	0.45
SC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,990	7.55
U										3,618	3.42
W										5,426	5.13
รวมเนื้อที่ทั้งหมด										105,774	100.00

ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2564)

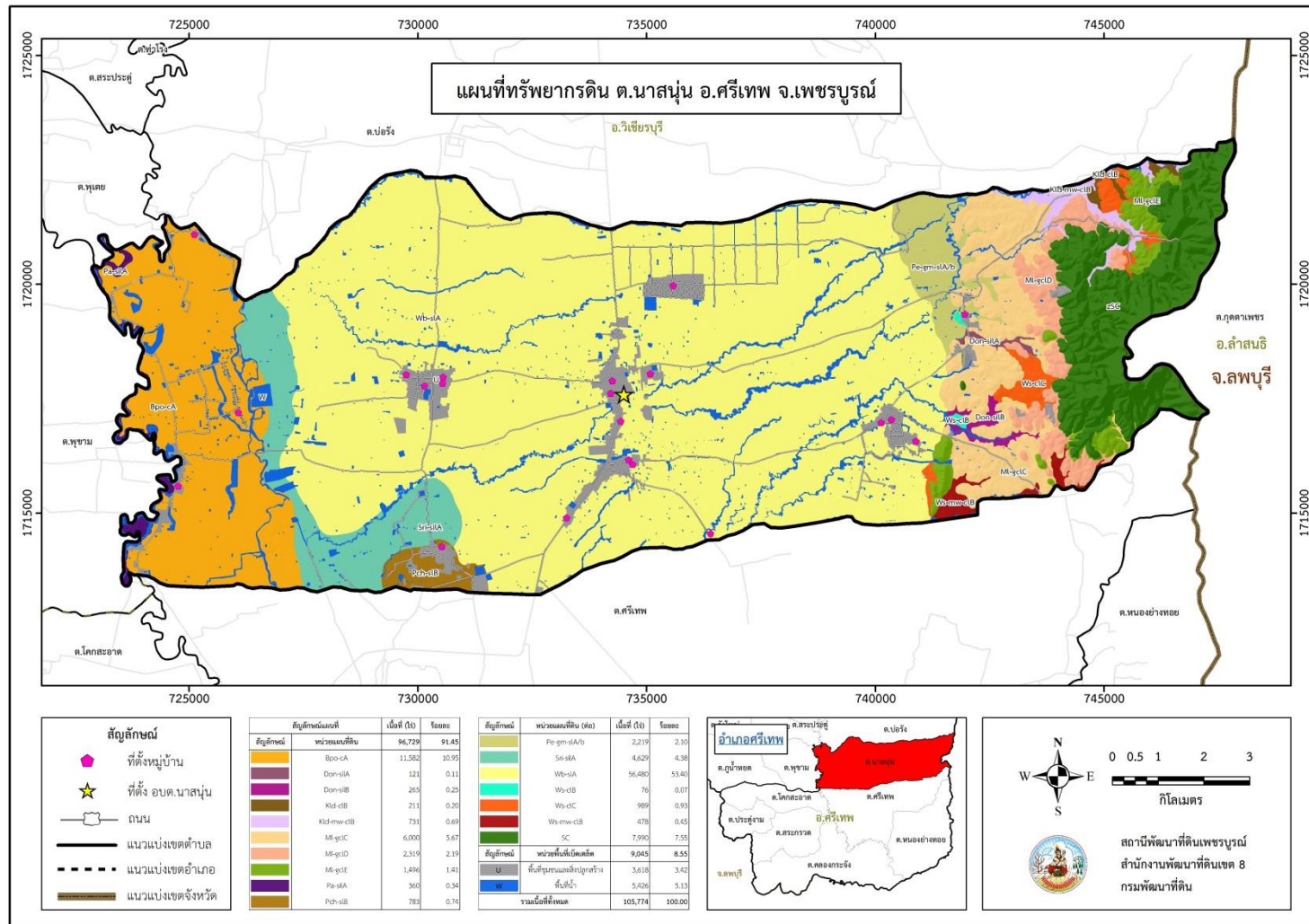
ความสูงระดับทะเลปานกลาง (เมตร)

รูปที่ 3-11 การกระจายตัวของดินตามภูมิประเทศ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 3-12 แผนที่ทรัพยากรดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

3.3.2 สภาพปัญหา ข้อจำกัดของดิน และศักยภาพของดิน

สภาพปัญหา ข้อจำกัดของดิน และศักยภาพของดินในพื้นที่ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนใหญ่เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ เป็นดินตื้นถึงชั้นหินพื้น เสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดิน โดยแยกเป็น 3 ประเภทหลัก (กรมพัฒนาที่ดิน, 2564) ซึ่งพบการกระจายตัวในพื้นที่ต่าง ๆ โดยมีรายละเอียด พอสังเขปดังนี้ (ตารางที่ 3-9 และรูปที่ 3-13)

1) ความอุดมสมบูรณ์ของดิน

1.1) ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ การประเมินความอุดมสมบูรณ์ของดินในประเทศไทยนั้น กรมพัฒนาที่ดินใช้ เกณฑ์การประเมินจากค่าวิเคราะห์ดิน 5 รายการ คือ ร้อยละปริมาณอินทรีย์วัตถุ ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ ปริมาณโพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ ความจุแลกเปลี่ยนไอออนบวก และอัตราร้อยละความอิ่มตัวเบส ซึ่งแต่ละรายการจะมีเกณฑ์ประเมินเป็นค่าสูงปานกลาง ต่ำ เนื่องจากสภาพทางธรรมชาติ โดยดินมี วัตถุประสงค์กำเนิดดินที่มีแร่ธาตุอาหารตามธรรมชาติ ต่ำ ประกอบกับมีการใช้ ประโยชน์ที่ดินอย่างต่อเนื่องติดต่อกันเป็นเวลานาน โดยไม่ได้มีการปรับปรุงบำรุงดินเท่าที่ควรทำให้ ดินเสื่อมโทรม ความอุดมสมบูรณ์ลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้พืชเจริญเติบโตช้า ผลผลิตตกต่ำ คุณภาพไม่ดี สภาพปัญหานี้พบกระจายครอบคลุมเนื้อที่รวม 62,834 ไร่ หรือร้อยละ 59.40 ของพื้นที่ตำบล และสามารถแบ่งตามสภาพพื้นที่ คือ

1.1.1) ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำในพื้นที่ลุ่มมีเนื้อที่ 61,109 ไร่ หรือร้อยละ 57.77 ของพื้นที่ตำบล

1.1.2) ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำในพื้นที่ดอนมีเนื้อที่ 1,725 ไร่ หรือ ร้อยละ 1.63 ของพื้นที่ตำบล

1.2) ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง เป็นดินที่มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช โดยทั่วไป ปริมาณธาตุอาหารตามธรรมชาติเพียงพอสำหรับพืช ซึ่งควรมีการเก็บตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ติดตามสถานภาพความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารพืช และมีการปรับปรุงบำรุงดินอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรักษาระดับความอุดมสมบูรณ์ของดินไม่ให้ลดต่ำลง พบกระจายครอบคลุมเนื้อที่รวม 16,091 ไร่ หรือร้อยละ 15.21 ของพื้นที่ตำบล และสามารถแบ่งตามสภาพพื้นที่ คือ

1.2.1) ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูงในพื้นที่ลุ่มมีเนื้อที่ 13,802 ไร่ หรือร้อยละ 13.05 ของพื้นที่ตำบล

1.2.2) ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูงในพื้นที่ดอนมีเนื้อที่ 2,289 ไร่ หรือร้อยละ 2.16 ของพื้นที่ตำบล

2) ดินที่มีปัญหาทางการเกษตร

2.1) ดินตื้น โดยเป็นดินตื้นถึงชั้นหินพื้น ส่วนใหญ่มีเนื้อดินเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย แปร จะพบหินที่กำลังสลายตัวที่ความลึกไม่เกิน 50 เซนติเมตร จากผิวดิน บางบริเวณอาจพบเศษหิน ลอยอยู่บนหน้าดิน จากลักษณะของดินดังกล่าวถือเป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตของพืชด้านการขน ไซของรากพืช ทำให้การเกาะยึดตัวของดินไม่ดี ยากแก่การไถพรวน เกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย สภาพปัญหานี้พบครอบคลุมเนื้อที่รวม 9,815 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 9.28 ของพื้นที่ตำบล แบ่งดินตื้น ออกได้เป็น 1 ประเภท คือ

2.1.1) ปัญหาดินตื้นในพื้นที่ตอนถึงชั้นหินพื้นมีเนื้อที่ 11,167 ไร่ หรือร้อยละ 7.44 ของ พื้นที่ตำบล

3) ดินปัญหาที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ที่ดิน

3.1) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน ส่วนใหญ่มีสภาพการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ พื้นที่นี้ไม่เหมาะที่จะ นำมาใช้ ประโยชน์ด้านการเกษตร และมีความเสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดินสูง มีเนื้อที่ 7,990 ไร่ หรือร้อยละ 7.55 ของพื้นที่ตำบล

4) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 3,618 ไร่ หรือร้อยละ 3.42 ของพื้นที่ตำบล

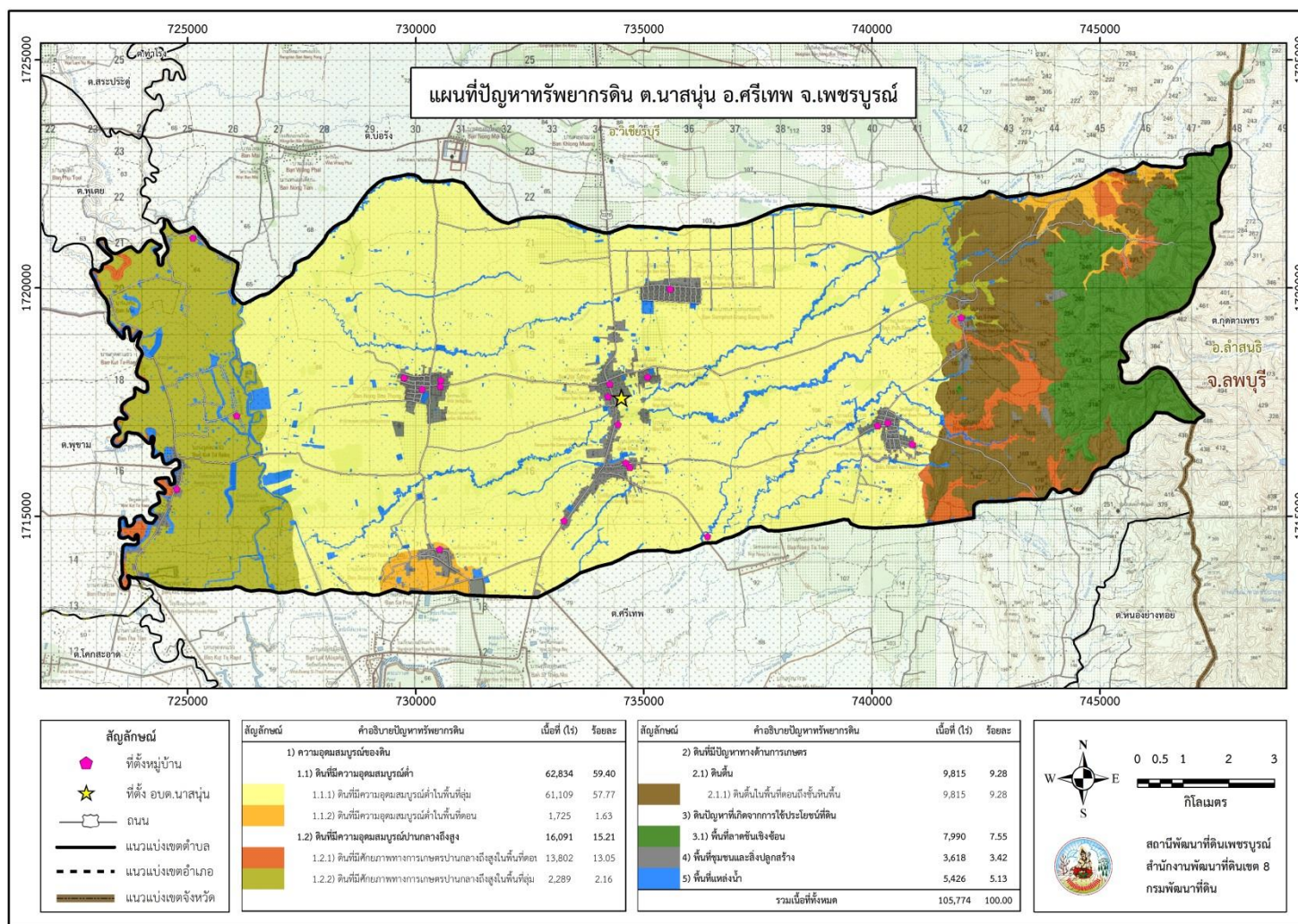
5) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 5,426 ไร่ หรือร้อยละ 5.13 ของพื้นที่ตำบล

ตารางที่ 3-9 สภาพปัญหา ข้อจำกัด และศักยภาพของดินในพื้นที่ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

คำอธิบาย	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1) ความอุดมสมบูรณ์ของดิน		
1.1) ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	62,834	59.40
1.1.1) ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำในพื้นที่ลุ่ม	61,109	57.77
1.1.2) ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำในพื้นที่ดอน	1,725	1.63
1.2) ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง	16,091	15.21
1.2.1) ดินที่มีศักยภาพทางการเกษตรปานกลางถึงสูงในพื้นที่ดอน	13,802	13.05
1.2.2) ดินที่มีศักยภาพทางการเกษตรปานกลางถึงสูงในพื้นที่ลุ่ม	2,289	2.16
2) ดินที่มีปัญหาทางด้านการเกษตร		
2.1) ดินตื้น	9,815	9.28
2.1.1) ดินตื้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นหินพื้น	9,815	9.28
3) ดินปัญหาที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ที่ดิน		
3.1) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	7,990	7.55
4) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	3,618	3.42
5) พื้นที่แหล่งน้ำ	5,426	5.13
รวมเนื้อที่ทั้งหมด	105,774	100.00

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 3-13 สภาพปัญหา ข้อจำกัดของดิน และศักยภาพของดินในพื้นที่ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

3.3.3 การชะล้างพังทลายของดิน

จากการประเมินการชะล้างพังทลายของดินโดยใช้สมการการสูญเสียดินสากล (Universal Soil Loss Equation; USLE) ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีการชะล้างพังทลายของดิน (ตารางที่ 3-10 และรูปที่ 3-14)

ตารางที่ 3-10 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

การชะล้างพังทลายของดิน	การสูญเสียดิน (ตัน/ปี)	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
น้อย (0-2 ตัน/ไร่/ปี)	90,601	90,601	85.66
ปานกลาง (2-5 ตัน/ไร่/ปี)	10,169	10,169	9.61
รุนแรง (5-15 ตัน/ไร่/ปี)	4,209	4,209	3.98
รุนแรงมาก (15-20 ตัน/ไร่/ปี)	235	235	0.22
รุนแรงมากที่สุด (>20 ตัน/ไร่/ปี)	506	560	0.53
รวม	105,774	105,774	100.00

การชะล้างพังทลายของดินเป็นปัญหาที่สำคัญที่ส่งผลให้ทรัพยากรที่ดินเสื่อมโทรม เนื่องจากทำให้เกิดการสูญเสียหน้าดิน การสูญเสียธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุในดิน ส่งผลให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินลดลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีการใช้ที่ดินในการปลูกพืชอย่างเข้มข้นในรอบปี รวมทั้งในพื้นที่ที่มีการใช้เครื่องจักรกลในการไถพรวนดินเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้สมบัติทางกายภาพของดิน โดยเฉพาะโครงสร้างดินถูกทำลาย โดยส่งเสริมให้เกิดการพังทลายของดินในพื้นที่ ผลจากการชะล้างพังทลายของดินจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งในพื้นที่ที่เกิดการชะล้างพังทลายของดิน และพื้นที่โดยรอบ ทำให้ผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ลดลง เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ลดลง และเกิดการต้นเขินของแม่น้ำลำคลอง จากมีการสะสมของตะกอนดิน ทำให้ศักยภาพในการเก็บกักน้ำของแหล่งน้ำต่ำลง ปัญหาเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อการใช้ที่ดินในฤดูกาลถัดไป ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน เพื่อรักษาทรัพยากรที่ดินให้สามารถใช้ที่ดินได้อย่างยั่งยืน

การชะล้างพังทลายของดินในแต่ละพื้นที่จะมีระดับความรุนแรงแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับลักษณะของดินเอง และปัจจัยจากภายนอก โดยปกติแล้วการชะล้างพังทลายของดินในประเทศไทยจะเกิดขึ้นโดยมีฝนเป็นปัจจัยหลัก แต่โดยธรรมชาติแล้วจะเกิดไม่รุนแรงบนพื้นที่ที่มีความลาดชันน้อยและมีสิ่งปกคลุมผิวดินหรือพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงแต่มีสิ่งปกคลุมผิวดินหนาแน่นจนเม็ดฝนไม่สามารถกระทบสู่พื้นดินได้ แต่จะเกิดรุนแรงมากขึ้นถ้าพื้นที่ที่มีความลาดชันมากขึ้นและไม่มีสิ่งปกคลุมผิวดิน โดยมีกิจกรรมการใช้ที่ดินของมนุษย์เป็นตัวเร่งให้เกิดความรุนแรงมากขึ้น การชะล้างพังทลายของดินนอกจากมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแล้วยังส่งผลเสียทางด้านเศรษฐกิจ และจากการประเมินการสูญเสียดิน (ตัน/

ไร่/ปี) ในพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยยาง อำเภอวิเชียรบุรี และอำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ สามารถแบ่งระดับความรุนแรงของการชะล้างพังทลายของดินออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1) ความรุนแรงของการชะล้างพังทลายของดินระดับน้อย ซึ่งมีปริมาณการสูญเสียดิน 0-2 ตันต่อไร่ต่อปี โดยครอบคลุมเนื้อที่ 90,601 ไร่ หรือร้อยละ 85.66 ของพื้นที่ตำบล พบว่ามีการกระจายตัวอยู่ทั่วลุ่มน้ำห้วยยาง โดยเฉพาะด้านทิศตะวันตกและทิศใต้ของลุ่มน้ำห้วยยาง ซึ่งบริเวณดังกล่าวมีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ นอกจากนี้พบทางทิศเหนือและตะวันออกของลุ่มน้ำห้วยยาง ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าผลัดใบสมบูรณ์และมีสภาพเป็นพื้นที่ลาดชันสูง การใช้ที่ดินในพื้นที่ที่มีการสูญเสียดินเล็กน้อยส่วนใหญ่เป็นนาข้าว อ้อย และยูคาลิปตัส นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งชุมชน สถานที่ราชการ และโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ปีก เป็นต้น แม้ในพื้นที่นี้ซึ่งมีสภาพความรุนแรงในระดับน้อย แต่พื้นที่เกษตรกรรมควรได้รับการจัดการด้วยมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการสูญเสียดินเพื่อใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของพื้นที่

2) ความรุนแรงของการชะล้างพังทลายของดินระดับปานกลาง ซึ่งมีปริมาณการสูญเสียดิน 2-5 ตันต่อไร่ต่อปี โดยครอบคลุมเนื้อที่ 10,169 ไร่ หรือร้อยละ 9.61 ของพื้นที่ตำบล พบว่ามีการกระจายตัวอยู่บริเวณตอนกลางของลุ่มน้ำห้วยยาง สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนชัน ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในการปลูกอ้อย มันสำปะหลัง เกษตรผสมผสาน และเป็นป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู ซึ่งพื้นที่เกษตรกรรมควรมีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างระมัดระวัง โดยการปลูกพืชตามแนวระดับหรือขวางความลาดเท และควรมีการปรับปรุงบำรุงดินอย่างต่อเนื่อง

3) ความรุนแรงของการชะล้างพังทลายของดินระดับรุนแรง ซึ่งมีปริมาณการสูญเสียดินมากกว่า 5 ตันต่อไร่ต่อปีขึ้นไป ครอบคลุมเนื้อที่ 4,974 ไร่ หรือร้อยละ 4.73 ของพื้นที่ตำบล โดยพบกระจายตัวอยู่ในตอนกลางค่อนข้างไปทางทิศตะวันออกของลุ่มน้ำห้วยยาง ส่วนใหญ่มีการใช้ที่ดินในการปลูกมันสำปะหลัง ยางพารา อ้อย ข้าวโพด และป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู ซึ่งพื้นที่เกษตรกรรมควรนำมาตรการป้องกันการสูญเสียดินทั้งวิธีพืชและวิธีกลสำหรับป้องกันการสูญเสียดิน มีการปรับปรุงบำรุงดินอย่างต่อเนื่อง เพื่อการใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตรได้อย่างยั่งยืนตลอดไป

สำหรับพื้นที่ที่มีปริมาณการสูญเสียดินมากกว่าค่าที่ยอมรับได้ คือ 12.5 ตันต่อเฮกแตร์ต่อปี หรือ 2 ตันต่อไร่ต่อปี จำเป็นต้องมีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ได้แก่

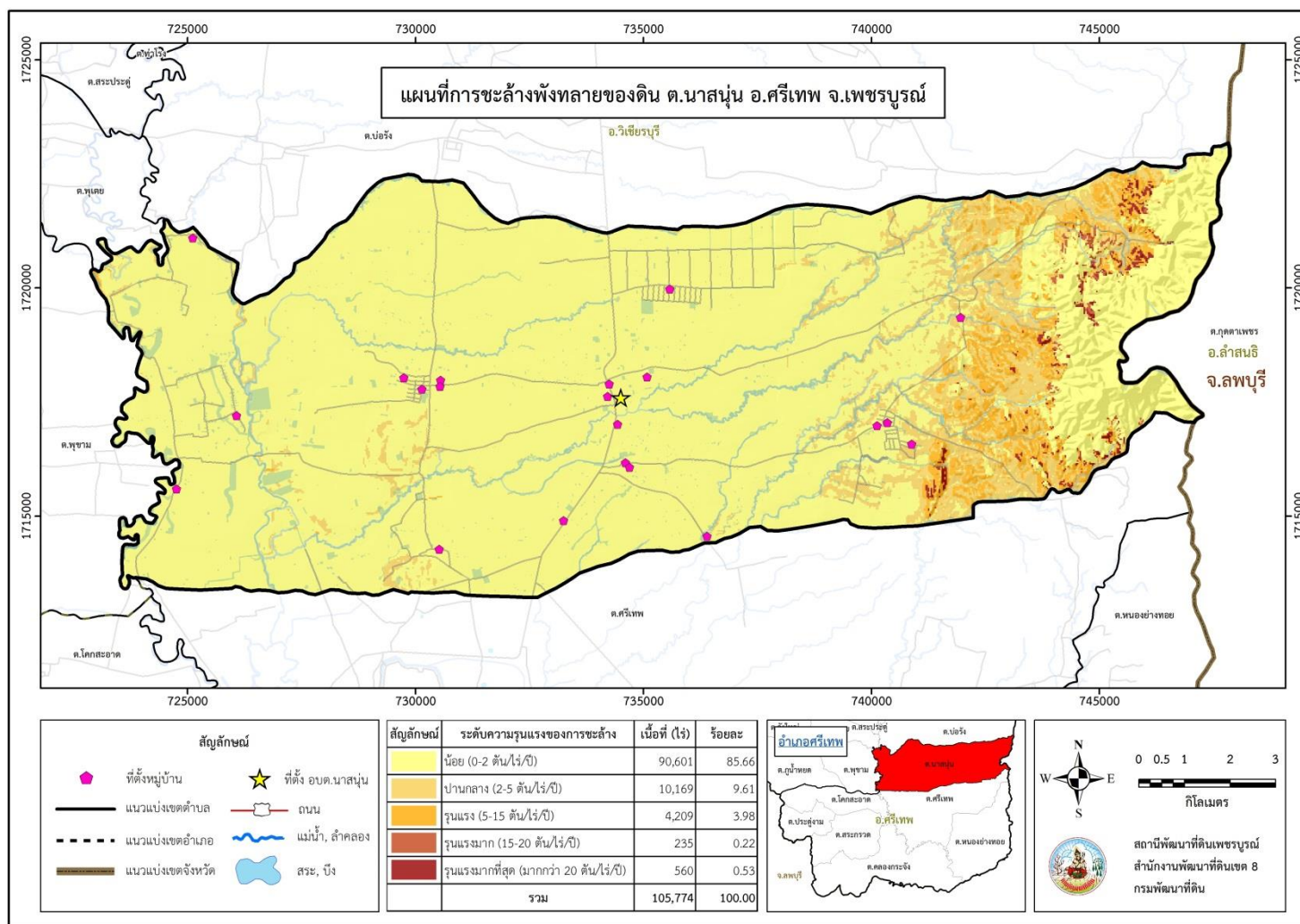
- พื้นที่ที่มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ควรมีการไถพรวนและปลูกพืชขวางความลาดเท ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชปุ๋ยสด และปลูกพืชระหว่างแถบลำไ้พุ่มบำรุงดิน เป็นต้น

- พื้นที่ที่มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ ควรมีการปลูกพืชขวางความลาดเท ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชปุ๋ยสด ปลูกพืชระหว่างแถบลำไ้พุ่มบำรุงดิน แถบหญ้าแฝก และคันชากพืช เป็นต้น

- พื้นที่ที่มีความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ควรมีการปลูกพืชขวางความลาดเท ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชปุ๋ยสด ปลูกพืชระหว่างแถบบำรุงดิน ปลูกพืชแซม ปลูกพืชเหลื่อมฤดู แถบหญ้าแฝก คันซากพืช และไม้บังลม เป็นต้น
- พื้นที่ที่มีความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ควรทำคันดินแบบที่ 5 (คันคูรับน้ำขอบเขา) ร่วมกับปลูกหญ้าแฝกตามแนวคันดิน ปลูกพืชขวางความลาดเท ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชปุ๋ยสด ปลูกพืชแซม ปลูกพืชเหลื่อมฤดู แถบหญ้าแฝก คันซากพืช และไม้บังลม เป็นต้น
- พื้นที่ที่มีความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ควรทำคันดินแบบที่ 5 (คันคูรับน้ำขอบเขา) ร่วมกับปลูกหญ้าแฝกตามแนวคันดิน ปลูกพืชขวางความลาดเท ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชปุ๋ยสด ปลูกพืชแซม ปลูกพืชเหลื่อมฤดู แถบหญ้าแฝก และคันซากพืช เป็นต้น
- พื้นที่ที่มีความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ควรทำคันดินแบบที่ 6 (คันคูรับน้ำขอบเขา) ปลูกหญ้าแฝกตามแนวคันดิน ปลูกพืชขวางความลาดเท ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชปุ๋ยสด ปลูกพืชแซม ปลูกพืชเหลื่อมฤดู แถบหญ้าแฝก และคันซากพืช เป็นต้น

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 3-14 แผนที่การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

3.3.4 จุดความร้อนจากการเผา

จุดความร้อน (hotspot) เป็นบริเวณที่มีค่าความร้อนมากผิดปกติจากปกตินิวโลกหรือมีอุณหภูมิสูงกว่าบริเวณใกล้เคียงประมาณ 26.85 องศาเซลเซียส ในที่นี้หมายถึง จุดที่มีไฟไหม้ในพื้นที่เกษตรกรรม หรือป่าไม้ โดยจุดความร้อนในพื้นที่ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ในช่วงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 ถึง 29 กุมภาพันธ์ 2563 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการเผาเป็นส่วนใหญ่ พบจุดความร้อน ทั้งหมด 233 จุด และในช่วงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2563 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2564 พบจุดความร้อน ทั้งหมด 101 จุด (ตารางที่ 3-11 และรูปที่ 3-15)

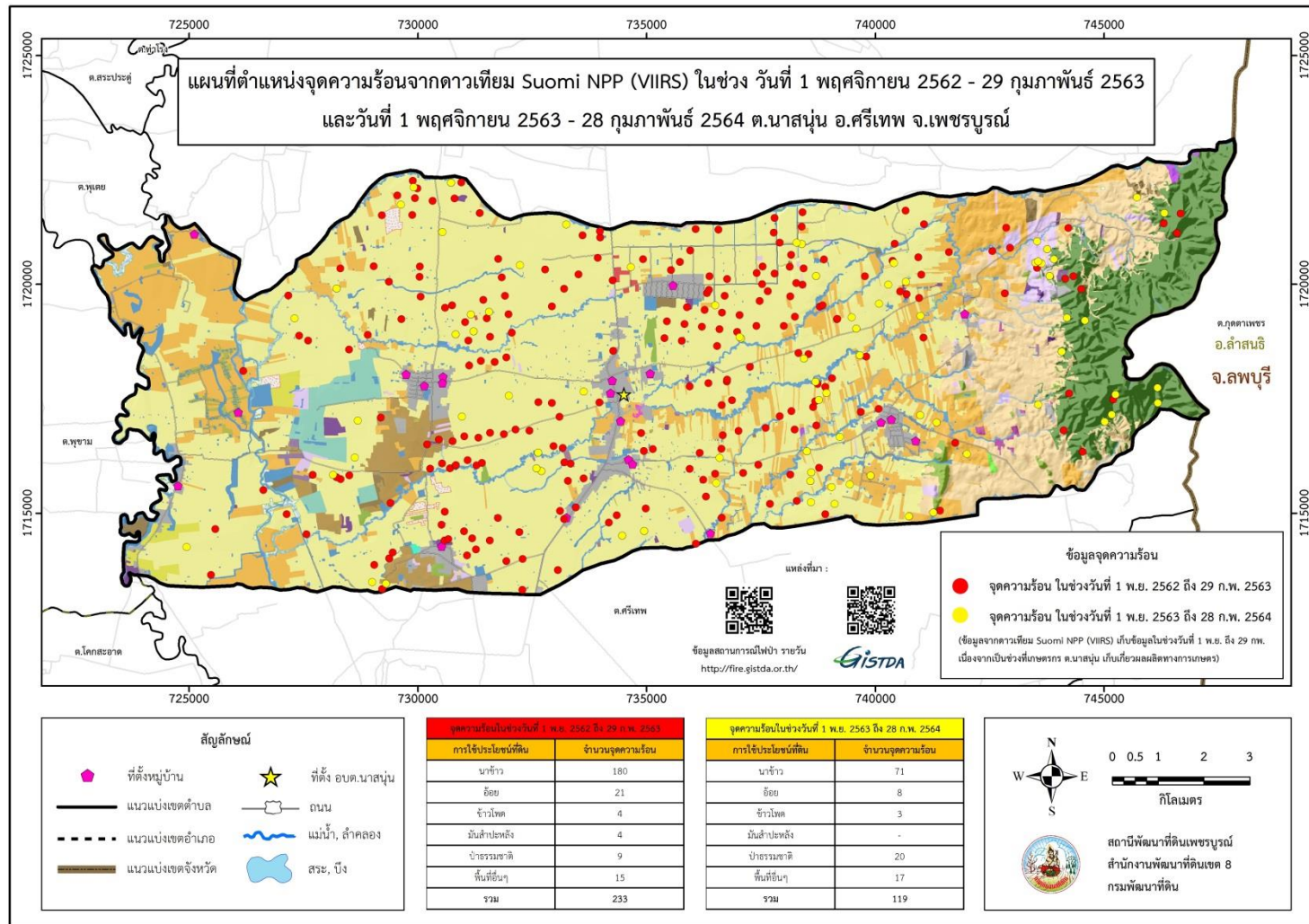
ตารางที่ 3-11 จุดความร้อนจากการเผา ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

การใช้ประโยชน์ที่ดิน	จุดความร้อนในช่วงวันที่ 1 พ.ย. 2562 – 29 ก.พ. 2563	จุดความร้อนในช่วงวันที่ 1 พ.ย. 2563 – 28 ก.พ. 2564
1. นาข้าว	180	59
2. อ้อย	21	8
3. ข้าวโพด	4	2
4. มันสำปะหลัง	4	-
5. ป่าธรรมชาติ	9	18
6. พื้นที่อื่นๆ	15	14
รวมทั้งหมด	233	101

หมายเหตุ : ข้อมูลจากดาวเทียม Suomi NPP (VIIRS)

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 3-15 แผนที่ตำแหน่งจุดความร้อน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- 1) พื้นที่ (Area)
- 2) หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)
- 3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

- 1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- 2) ความต้องการของชุมชน
- 3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- 4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการ คือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- 1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- 2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- 3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- 4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2564 โดยการแบ่งกลุ่มชุมชนออกเป็น กลุ่มต้นน้ำ (5 หมู่) กลุ่มกลางน้ำ (8 หมู่) และกลุ่มปลายน้ำ (8 หมู่) มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 4-1)

1) ปัญหาหลักของตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบด้วย 8 ด้าน คือ

- 1.1) ด้านน้ำ: น้ำท่วม, ภัยแล้ง, ขาดแคลนน้ำ, ขาดแหล่งกักเก็บน้ำ, ขาดระบบกระจายน้ำ / ระบบท่อส่งน้ำ
- 1.2) ด้านดิน: การชะล้างพังทลายของดิน, ดินขาดความอุดมสมบูรณ์, ดินตื้น / ปนเศษหิน, ดินทราย สภาพพื้นที่ไม่เหมาะสม
- 1.3) ด้านที่ดิน: การใช้ที่ดินไม่เต็มศักยภาพ, ขาดกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน, ที่ดินทับซ้อน
- 1.4) ด้านตลาด: สินค้าเกษตรราคาตกต่ำ, ขาดตลาดรองรับสินค้าเกษตร, ตลาดสินค้าอยู่ห่างไกล, ขาดอำนาจต่อรองผลผลิตเกษตรกร
- 1.5) ด้านอาชีพ: ขาดอาชีพเสริม, อาชีพไม่มั่นคง, แรงงานภาคเกษตรไม่เพียงพอ, ขาดความรู้ด้านวิชาการเกษตร
- 1.6) ด้านคมนาคมขนส่ง: การคมนาคมขนส่งไม่สะดวก, ถนนชำรุด
- 1.7) ด้านสิ่งแวดล้อม: พื้นที่ป่ามีน้อย, เกิดไฟป่า, หมอกควัน, การเผาในพื้นที่เกษตรสร้างมลพิษทางอากาศ
- 1.8) ด้านงบประมาณ: งบประมาณไม่เพียงพอ

2) ความต้องการของชุมชน เกษตรกร ตำบลนาสนุ่น ประกอบด้วย 8 ด้าน คือ

- 1.1) ด้านน้ำ: ปลูกพืชเหมาะสมตามฤดูกาล, ขุดลอก / สร้างแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และระดับไร่นา, ทำระบบกระจายน้ำ / ท่อส่งน้ำ, ขุดแก้มลิง, พัฒนาระบบน้ำบาดาล
- 1.2) ด้านดิน: ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ, ปรับปรุงบำรุงดิน, ปรับรูปแบบแปลงนา, ปลูกทนแล้ง, ปลูกพืชให้เหมาะสมกับดิน
- 1.3) ด้านที่ดิน: พัฒนาพื้นที่เพื่อทำการเกษตรได้ตลอดปี (เกษตรทฤษฎีใหม่ / เกษตรผสมผสาน / ไร่นาสวนผสม), จัดสรรเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกิน, เสนอปัญหาต่อคณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด
- 1.4) ด้านตลาด: ประกันราคาสินค้าเกษตร, ส่งเสริมการสร้างตลาดชุมชน, รวมกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองผลผลิตเกษตรกร
- 1.5) ด้านอาชีพ: สร้างความมั่นคงในอาชีพ, มีอาชีพที่หลากหลาย, ใช้เครื่องจักรทดแทนแรงงาน, สาธิต / ถ่ายทอด / สนับสนุน / ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านวิชาการเกษตร

- 1.6) ด้านคมนาคมขนส่ง: ปรับปรุง / สนับสนุนทางลำเลียงในไร่นา, ถนนคอนกรีต
- 1.7) ด้านสิ่งแวดล้อม: ร่วมมือดูแล / รักษาป่าธรรมชาติและป่าชุมชน, ปลุกป่าทดแทน, ฝายชะลอน้ำ, ร่วมกำหนดข้อบังคับ / กติกา / รณรงค์ลดการเผาในพื้นที่เกษตร
- 1.8) ด้านงบประมาณ: เขียนแผนโครงการ, นำเสนอแผนโครงการต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4-1 การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

กลุ่มหมู่บ้าน	หมู่	ปัญหา	ความต้องการ/การแก้ไขปัญหา
1. ต้นน้ำ	8, 9, 12, 14, 19	<ul style="list-style-type: none"> - ด้านน้ำ: ขาดแคลนแหล่งน้ำ, คลองตันเขิน, ไม่มีฝายกักเก็บน้ำ/อ่างเก็บน้ำ, ขาดแคลนบ่อบาดาล - ด้านดิน: พื้นที่ไม่สม่ำเสมอ, ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ - ด้านที่ดิน: บางพื้นที่ขาดเอกสารสิทธิ์ที่ดิน - ด้านตลาด: ขาดตลาดรองรับสินค้าอินทรีย์, สินค้าเกษตรห่างไกลตลาด - ด้านอาชีพ: ขาดความรู้การจัดการพื้นที่เกษตร, ขาดความรู้การใช้ปุ๋ยและปรับปรุงดิน, การเข้าถึงการตรวจวิเคราะห์ดิน - ด้านคมนาคมขนส่ง: การคมนาคมขนส่งสินค้าเกษตรไม่สะดวก, ถนนชำรุด - ด้านสิ่งแวดล้อม: ขาดความร่วมมือในการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม, เกิดไฟป่า/มลพิษทางอากาศ - ด้านงบประมาณ: งบประมาณพื้นที่ไม่เพียงพอ 	<ul style="list-style-type: none"> - ด้านน้ำ: ปลูกพืชเหมาะสมตามช่วงฤดูกาล, ขุดลอกคลอง, สร้างฝายคอนกรีต / อ่างเก็บน้ำ, ขุดสระน้ำในไร่นา, ขุดบ่อบาดาล, ทำระบบกระจายน้ำ - ด้านดิน: ปรับปรุงแปลงนา, แนะนำการใช้ปุ๋ยปรับปรุงบำรุงดิน, สนับสนุนการใช้กากขี้เถ้าในการปรับปรุงดิน - ด้านที่ดิน: จัดสรรเอกสารสิทธิ์ / ที่ดินทำกินแก่เกษตรกร - ด้านตลาด: ส่งเสริมการสร้างตลาดชุมชน - ด้านอาชีพ: บริการตรวจวิเคราะห์ดินเคลื่อนที่, ให้ความรู้ด้านเกษตร, สาธิต/ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการเกษตร - ด้านขนส่ง: ปรับปรุง / สนับสนุนทางลำเลียงในไร่นา, ถนนคอนกรีต - ด้านสิ่งแวดล้อม: ประชาสัมพันธ์และสร้างกลุ่มเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม, กำหนดเขตป่าสาธารณะ / ป่าชุมชน, ฝายชะลอน้ำ, การปลูกป่าทดแทน - ด้านงบประมาณ: ถ่ายทอดองค์ความรู้การเขียนแผนโครงการ, นำเสนอแผนโครงการต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4-1 การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ (ต่อ)

กลุ่มหมู่บ้าน	หมู่	ปัญหา	ความต้องการ/การแก้ไขปัญหา
2. กลางน้ำ	1, 2, 3, 4, 10, 13, 15, 21	<ul style="list-style-type: none"> - ด้านน้ำ: น้ำท่วม, ภัยแล้ง, ขาดแคลนแหล่งน้ำขนาดใหญ่, แหล่งน้ำตื้นเขิน, ไม่มีฝายกักเก็บน้ำ, ระบบส่งน้ำไม่เพียงพอ - ด้านดิน: การชะล้างพังทลายหน้าดิน, ดินความอุดมสมบูรณ์ต่ำ, ดินตื้น, ดินปนหิน - ที่ดิน: ใช้พื้นที่เกษตรไม่เต็มศักยภาพ, เกษตรกรบางส่วนขาดเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกิน - ด้านอาชีพ: ขาดอาชีพเสริม, แรงงานภาคเกษตรไม่เพียงพอ - ด้านตลาด: สินค้าเกษตรราคาต่ำ, ขาดตลาดรองรับสินค้าเกษตรอินทรีย์ - ด้านคมนาคมขนส่ง: การคมนาคมขนส่งสินค้าเกษตรไม่สะดวก, ถนนชำรุด - ด้านสิ่งแวดล้อม: พื้นที่ป่าชุมชนมีน้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - ด้านน้ำ: ปลูกพืชเหมาะสมตามช่วงฤดูกาล, สร้างแหล่งน้ำขนาดใหญ่, ระบบกระจายน้ำ, ระบบส่งน้ำ, ขุดลอกคลองพร้อมฝายกั้นน้ำ, สระน้ำในไร่นา, บ่อบาดาล, ระบบส่งน้ำพลังแสงอาทิตย์, ขุดแก้มลิง - ด้านดิน: จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ, เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน - ที่ดิน: พัฒนาพื้นที่ที่สามารถทำเกษตรได้ตลอดปี (เกษตรทฤษฎีใหม่ / เกษตรผสมผสาน / ไร่นาสวนผสม), จัดสรรเอกสารสิทธิ์ / ที่ดินทำกินแก่เกษตรกร - ด้านอาชีพ: ต้องการอาชีพที่มั่นคง, ส่งเสริมอาชีพที่หลากหลาย, เครื่องจักรทดแทนแรงงานคน - ด้านตลาด: ประกันราคาสินค้าการเกษตร, ส่งเสริมการสร้างตลาดชุมชน - ด้านขนส่ง: ปรับปรุง / สนับสนุนทางลำเลียงในไร่นา, ถนนคอนกรีต - ด้านสิ่งแวดล้อม: กำหนดเขตป่าชุมชน

ตารางที่ 4-1 การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ (ต่อ)

กลุ่มหมู่บ้าน	หมู่	ปัญหา	ความต้องการ/การแก้ไขปัญหา
3. ปลายน้ำ	5, 6, 7, 11, 16, 17, 18, 20	<ul style="list-style-type: none">- ด้านน้ำ: น้ำท่วม, ขาดแคลนแหล่งน้ำ, แหล่งน้ำตื้นเขิน, แหล่งน้ำไม่เพียงพอต่อการใช้ประโยชน์- ด้านดิน: ดินความอุดมสมบูรณ์ต่ำ, ดินทราย- ที่ดิน: เกษตรกรบางส่วนขาดเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกิน, ที่ดินทับซ้อน- ด้านตลาด: ขาดอำนาจต่อรองผลผลิตเกษตร- ด้านคมนาคมขนส่ง: การคมนาคมขนส่งสินค้าเกษตรไม่สะดวก, ถนนชำรุด- ด้านสิ่งแวดล้อม: การเผาในพื้นที่เกษตรสร้างมลพิษทางอากาศ	<ul style="list-style-type: none">- ด้านน้ำ: ปลูกพืชเหมาะสมตามช่วงฤดูกาล, ขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะ, สร้างฝายกั้นน้ำพร้อมระบบส่งน้ำ, บ่อบาดาล, ขุดแก้มลิง- ด้านดิน: เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน, ปลูกพืชทนแล้ง- ที่ดิน: จัดสรรเอกสารสิทธิ์ / ที่ดินทำกินแก่เกษตรกร, เสนอปัญหาต่อคณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด- ด้านตลาด: รวมกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองผลผลิตเกษตร- ด้านขนส่ง: ปรับปรุง / สนับสนุนทางลำเลียงในไร่นา, ถนนคอนกรีต- ด้านสิ่งแวดล้อม: ร่วมกำหนดข้อบังคับ / กติกา / ธรรมนูญการเผาในพื้นที่เกษตร

4.3 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR

ผลจากการจัดทำกรมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ของตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 5 ประการ คือ

- 1.1) ปัญหาน้ำท่วม / น้ำแล้ง
- 1.2) ที่ดินเสื่อมโทรม / ดินมีปัญหา
- 1.3) การปลูกพืชไม่เหมาะสมตามพื้นที่
- 1.4) ที่ดินใช้ประโยชน์ไม่เต็มศักยภาพ
- 1.5) เกษตรกรขาดกรรมสิทธิ์ในที่ดิน
- 1.6) อาชีพเกษตรกรขาดความมั่นคง
- 1.7) การคมนาคมไม่สะดวก
- 1.8) สภาพป่าเสื่อมโทรม
- 1.9) มลพิษทางอากาศ

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 5 ประการ คือ

- 2.1) ความต้องการการพัฒนาแหล่งน้ำ
- 2.2) ความต้องการการพัฒนาที่ดิน
- 2.3) การปลูกพืชตามความเหมาะสมของพื้นที่
- 2.4) การใช้ที่ดินเต็มศักยภาพ
- 2.5) เกษตรกรต้องการเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกิน
- 2.6) การสร้างความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร
- 2.7) การคมนาคมมีความสะดวก / ปลอดภัย
- 2.8) ทรัพยากรป่าไม่ได้รับการฟื้นฟู
- 2.9) การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ

3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 6 ประการ คือ

- 3.1) แหล่งน้ำไม่เพียงพอ / เกิดการขาดแคลนน้ำ
- 3.2) ความเป็นประโยชน์ของดินสำหรับปลูกพืชลดลง
- 3.3) พืชเจริญเติบโตไม่เต็มที่
- 3.4) มีการปลูกพืชเพียงฤดูเดียว

- 3.5) กรรมสิทธิ์ในที่ดินกระจายไม่ทั่วถึง
- 3.6) เกษตรกรขาดความรู้ / ขาดอำนาจต่อรอง / ขาดตลาดขายสินค้า
- 3.7) ถนนชำรุด / ไม่ปลอดภัย / ไม่เพียงพอ
- 3.8) ทรัพยากรป่าไม้ต้องการดูแล / รักษา / ฟื้นฟู
- 3.9) ปัญหาการเผาในพื้นที่เกษตร / พื้นที่ป่า

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 5 ประการ คือ

- 4.1) เกิดความเสียหายต่อการปลูกพืช / พื้นที่เกษตร
- 4.2) เพิ่มต้นทุนในการผลิตพืช
- 4.3) ผลผลิตพืช / รายได้ต่ำ / เสียต่อการขาดทุน
- 4.4) ผลผลิตพืช / รายได้ต่อหน่วยพื้นที่ต่ำ / เสี่ยงต่อการขาดทุน
- 4.5) เพิ่มต้นทุนในการเช่าที่ดิน
- 4.6) เกษตรกรขาดความมุ่งมั่นในการพัฒนาอาชีพของตนเอง
- 4.7) ผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหายได้ง่ายจากการขนส่ง
- 4.8) เกิดการเสื่อมโทรมของป่าต้นน้ำ / ระบบนิเวศเสียสมดุล
- 4.9) ประชาชนเกิดปัญหาด้านสุขภาพ

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

- 5.1) ปลูกพืชเหมาะสมตามฤดูกาล, ขุดลอก / สร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กและระดับไร่นา, ขุดแก้มลิง
- 5.2) ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ, ปรับปรุงบำรุงดิน, ปรับรูปแบบแปลงนา, ปลูกทนแล้ง, ปลูกพืชให้เหมาะสมกับดิน
- 5.3) สนับสนุน / ส่งเสริม / สาธิตการปลูกพืชตามความเหมาะสมของพื้นที่
- 5.4) พัฒนาพื้นที่เพื่อทำการเกษตรได้ตลอดปี (เกษตรทฤษฎีใหม่ / เกษตรผสมผสาน / ไร่นาสวนผสม)
- 5.5) จัดสรรเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกิน โดย สปก.
- 5.6) สร้างความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร, ส่งเสริมอาชีพเกษตรกรที่หลากหลาย, ใช้เครื่องจักรทดแทนแรงงาน, สาธิต / ถ่ายทอด / สนับสนุน / ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านวิชาการเกษตร

5.7) ประกันราคาสินค้าเกษตร, ส่งเสริมการสร้างตลาดชุมชน, รวมกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองผลผลิตเกษตร

5.8) ปรับปรุง / สนับสนุนทางลำเลียงในไร่นา, ถนนคอนกรีต

5.9) ร่วมมือดูแล / รักษาป่าธรรมชาติและป่าชุมชน, ปลุกป่าทดแทน, ฝายชะลอน้ำ

5.10) ร่วมกำหนดข้อบังคับ / กติกา / ธรรมนูญการเผาในพื้นที่เกษตร

อนาคต

5.11) สร้างแหล่งน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง ขนาดเล็ก ทำระบบกระจายน้ำ / ท่อส่งน้ำ, พัฒนาระบบน้ำบาดาล, พัฒนาระบบสูบน้ำในไร่นาด้วยเซลล์แสงอาทิตย์

5.12) จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่ม

5.13) ส่งเสริมการพัฒนาตลาดชุมชน / ตลาดสินค้าออนไลน์

5.14) เสนอการแก้ไขปัญหาต่อคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดการ

5.15) ถ่ายทอดความรู้ / สานิตการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

4.4 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ระบบการปลูกพืชปัจจุบันของตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งเป็นบริเวณที่ราบลุ่มและพื้นที่ดอน (รูปที่ 4-2)

4.3.1 พื้นที่ลุ่ม

1) ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝน โดยปลูกช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม พันธุ์ข้าวที่ปลูก ได้แก่ ข้าวหอมมะลิจังหวัด โดยบางพื้นที่ปลูกพืชหลังนา เช่น ปอเทืองเพื่อเป็นพืชปุ๋ยสด

2) ข้าวนาปี-ข้าวนาปรัง เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝนเดือนพฤษภาคมถึงเดือนธันวาคม และจะปลูกข้าวนาปรังในช่วงฤดูแล้ง โดยสูบน้ำจากแม่น้ำป่าสักผ่านคลองส่งน้ำระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนมีนาคม แต่จะมีปัญหาการขาดแคลนน้ำ และพักนาในเดือนเมษายน

3) อ้อย เกษตรกรจะปลูกอ้อยน้ำหยดในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ และปลูกอ้อยโดยอาศัยน้ำฝนในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม และตัดอ้อยในช่วงเดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ พันธุ์อ้อยที่ปลูก ได้แก่ ขอนแก่น

4) ไม้ เกษตรกรจะปลูกเพื่อขายหน่อ ซึ่งสามารถปลูกได้เกือบตลอดปี

5) เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน และไร่นาสวนผสม จะพบในพื้นที่ลุ่มเป็นส่วนใหญ่

4.3.2 พื้นที่ดอน

1) ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝน โดยปลูกช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม พันธุ์ข้าวที่ปลูก ได้แก่ ข้าวหอมมะลิจังหวัด โดยบางพื้นที่ปลูกพืชหลังนา เช่น ปอเทืองเพื่อเป็นพืชปุ๋ยสด

2) ข้าวโพด เกษตรกรจะปลูกข้าวโพดในเดือนพฤษภาคมและเก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน พันธุ์ที่ปลูก ได้แก่ พันธุ์ซีพี 888 เอ็นเค6253 และเอส7253 โดยบางพื้นที่ปลูกพืชหลังนา เช่น ถั่วเขียวหรือปอเทืองเพื่อเก็บผลผลิต

3) มันสำปะหลัง เกษตรกรจะปลูกมันสำปะหลังน้ำหยดในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ และปลูกมันสำปะหลังโดยอาศัยน้ำฝนในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม ซึ่งจะเก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนมีนาคม พันธุ์ที่ปลูก ได้แก่ เกษตรศาสตร์ ระยอง72 และแขกดำ

4) อ้อย เกษตรกรจะปลูกอ้อยน้ำหยดในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ และปลูกอ้อยโดยอาศัยน้ำฝนในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม และตัดอ้อยในช่วงเดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ พันธุ์อ้อยที่ปลูก ได้แก่ ขอนแก่น

5) มะม่วงและมะขาม เกษตรกรจะปลูกในพื้นที่ดอนเป็นหลัก ซึ่งนิยมปลูกในฤดูฝน

6) ยางพารา ยูคาลิปตัส และสัก เกษตรกรจะปลูกในพื้นที่ดอนเป็นหลัก ซึ่งนิยมปลูกในฤดูฝน

7) เกษตรผสมผสานจะพบในบางพื้นที่

ชนิดพืช	เดือน											
	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.
บริเวณพื้นที่ราบลุ่ม												
1. ข้าว	ข้าวนาปี					ข้าวนาปรัง						
2. ข้าว-พืชหลังนา	ข้าวนาปี					ปอเทือง						
3. พืชไร่	อ้อย											
4. ไม้ยืนต้น	ไม้											
5. เกษตรผสมผสาน	เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน ไร่นาสวนผสม											
บริเวณพื้นที่ดอน												
1. ข้าว-พืชหลังนา	ข้าว					ปอเทือง						
2. พืชไร่	อ้อย มันสำปะหลัง											
	ข้าวโพด				ถั่วเขียว ปอเทือง							
3. ไม้ผล	มะม่วง มะขาม											
4. ไม้ยืนต้น	ยางพารา ยูคาลิปตัส สัก											
5. เกษตรผสมผสาน	เกษตรผสมผสาน											

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชปัจจุบันของตำบลบ้านนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 ทรัพยากรดิน

จากการสำรวจทรัพยากรดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยกองสำรวจดิน และวิจัยทรัพยากรดิน พบว่า มีดิน 9 ชุดดิน 3 ดินคล้ายชุดดิน พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน และพื้นที่เบ็ดเตล็ด

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประเภทการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย พืชเศรษฐกิจที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ มี 10 ชนิด ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย มันสำปะหลัง มะม่วง มะขาม ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส และสั๊ก นอกจากนั้นยังมีพืชที่สามารถส่งเสริมในพื้นที่ ได้แก่ ถั่วเขียว สับปะรด และไผ่

5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน

จากการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับพืชเศรษฐกิจ (บัณฑิต ต้นศิริ และคำรณ ไทรพิภ , 2542) ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัดของประเภทการใช้ที่ดิน ดังนี้ (ตารางที่ 5-1 ถึง 5-2 และรูปที่ 5-1 ถึง 5-13)

1) ข้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากน้ำท่วม (f) และความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) มีเนื้อที่ 74,910 ไร่ หรือร้อยละ 70.83 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Bpo-cA, Pe-gm-sIA/b, Sri-sIA และ Wb-sIA

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากน้ำท่วม (f) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) มีเนื้อที่ 1,955 ไร่ หรือร้อยละ 1.84 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Don-sIA, Don-sIB, Kld-mw-clB, Pa-sIA และ Ws-mw-clB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) มีเนื้อที่ 19,864 ไร่ หรือร้อยละ 18.76 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kld-clB, Ml-gclC, Ml-gclD, Ml-gclE, Pch-sIB, Ws-clB, Ws-clC และ SC

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช ตำบลนาสนุ่น อำเภอสรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

ชนิดพืช	พื้นที่ชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกพืช							
	เหมาะสมสูง (S1)		เหมาะสมปานกลาง (S2)		เหมาะสมเล็กน้อย (S3)		ไม่เหมาะสม (N)	
	ไร่	%	ไร่	%	ไร่	%	ไร่	%
ข้าว	-	-	74,910	70.83	1,955	1.84	19,864	18.76
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	994	0.94	2,660	2.50	10,898	10.3	82,177	77.69
อ้อย	-	-	73,935	69.89	13,308	12.58	9,486	8.96
มันสำปะหลัง	994	0.94	2,660	2.50	8,679	8.2	84,396	79.79
ถั่วเขียว	-	-	9,654	9.11	72,960	68.98	14,115	13.34
สับปะรด	211	0.20	3,443	3.24	78,960	74.65	14,115	13.34
มะม่วง	-	-	2,111	1.99	71,824	67.9	22,794	21.54
มะขาม	211	0.20	1,900	1.79	71,824	67.9	22,794	21.54
ยางพารา	-	-	2111	1.99	71,824	67.9	22,794	21.54
ปาล์มน้ำมัน	-	-	-	-	78,924	74.61	17,805	16.82
ยูคาลิปตัส	211	0.2	1,900	1.79	71,824	67.9	22,794	21.54
สัก	-	-	15,129	14.3	58,806	55.59	22,794	21.54
ไผ่	-	-	16,672	15.75	72,067	68.13	7,990	7.55

2) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ชั้นที่มีความเหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 994 ไร่ หรือร้อยละ 0.94 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Kld-clB และ Pch-slB

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) มีเนื้อที่ 2,660 ไร่ หรือร้อยละ 2.50 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Don-silA, Don-silB, Kld-mw-clB, Ws-clB, Ws-clC และ Ws-mw-clB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเสียหายจากน้ำท่วม (f) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) มีเนื้อที่ 10,898 ไร่ หรือร้อยละ 10.30 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ ML-gclC, ML-gclD, Pa-silA และ Pe-gm-sIA/b

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) มีเนื้อที่ 82,177 ไร่ หรือร้อยละ 77.69 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bpo-cA, ML-gclE, Sri-silA, Wb-sIA และ SC

3) อ้อย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเสียหายจากน้ำท่วม (f) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) และสารพิษ (z) มีเนื้อที่ 73,935 ไร่ หรือร้อยละ 69.89 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Bpo-cA, Don-silA, Don-silB, Kld-clB, Kld-mw-clB, Pch-slB, Pe-gm-sIA/b, Wb-sIA, Ws-clB, Ws-clC และ Ws-mw-clB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเสียหายจากน้ำท่วม (f) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) มีเนื้อที่ 13,308 ไร่ หรือร้อยละ 12.58 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ ML-gclC, ML-gclD, Pa-silA และ Sri-silA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) มีเนื้อที่ 9,486 ไร่ หรือร้อยละ 8.96 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน ML-gclE และ SC

4) มั่นล่ำปะหลัง

ชั้นที่มีความเหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 994 ไร่ หรือร้อยละ 0.94 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Kld-clB และ Pch-slB

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) มีเนื้อที่ 2,660 ไร่ หรือร้อยละ 2.50 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Don-silA, Don-silB, Kld-mw-clB, Ws-clB, Ws-clC และ Ws-mw-clB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเสียหายจากน้ำท่วม (f) และสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) มีเนื้อที่ 8,679 ไร่ หรือร้อยละ 8.20 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ ML-gclC, ML-gclD, และ Pa-silA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) มีเนื้อที่ 84,396 ไร่ หรือร้อยละ 79.79 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bpo-cA, ML-gclE, Pe-gm-slA/b, Sri-silA, Wb-slA และ SC

5) ถั่วเขียว

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) และสารพิษ (z) มีเนื้อที่ 9,654 ไร่ หรือร้อยละ 9.11 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Don-silA, Don-silB, Kld-clB, Kld-mw-clB, ML-gclC, Pch-slB, Ws-clB, Ws-clC และ Ws-mw-clB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเสียหายจากน้ำท่วม (f) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) มีเนื้อที่ 72,960 ไร่ หรือร้อยละ 68.98 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Bpo-cA, ML-gclD, Pa-silA, Pe-gm-slA/b และ Wb-slA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) มีเนื้อที่ 14,115 ไร่ หรือร้อยละ 13.34 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน ML-gclE, Sri-silA และ SC

6) สืบประวัติ

ชั้นที่มีความเหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 211 ไร่ หรือร้อยละ 0.20 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Kld-clB

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) สถานะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) มีเนื้อที่ 3,443 ไร่ หรือร้อยละ 3.24 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Don-silA, Don-silB, Kld-mw-clB, Pch-slB, Ws-clB, Ws-clC และ Ws-mw-clB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเสียหายจากน้ำท่วม (f) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และสถานะการหยั่งลึกของราก (r) มีเนื้อที่ 78,960 ไร่ หรือร้อยละ 74.65 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Bpo-cA, Ml-gclC, Ml-gclD, Pa-silA, Pe-gm-sIA/b และ Wb-sIA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) มีเนื้อที่ 14,115 ไร่ หรือร้อยละ 13.34 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ml-gclE, Sri-silA, Wb-sIA และ SC

7) มะม่วง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) และสารพิษ (z) มีเนื้อที่ 2,111 ไร่ หรือร้อยละ 1.99 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Don-silA, Don-silB, Kld-clB, Kld-mw-clB และ Pch-slB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และสถานะการหยั่งลึกของราก (r) มีเนื้อที่ 71,824 ไร่ หรือร้อยละ 67.90 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Bpo-cA, Pe-gm-sIA/b, Wb-sIA, Ws-clB, Ws-clC, และ Ws-mw-clB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเสียหายจากน้ำท่วม (f) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) มีเนื้อที่ 22,794 ไร่ หรือร้อยละ 21.54 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ml-gclC, Ml-gclD, Ml-gclE, Pa-silA, Sri-silA และ SC

8) มะขาม

ชั้นที่มีความเหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 211 ไร่ หรือร้อยละ 0.20 ของพื้นที่ทั้งตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Kld-clB

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) มีเนื้อที่ 1,900 ไร่ หรือร้อยละ 1.79 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Don-silA, Don-silB, Kld-mw-clB และ Pch-slB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) มีเนื้อที่ 71,824 ไร่ หรือร้อยละ 67.90 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Bpo-cA, Pe-gm-slA/b, Wb-slA, Ws-clB, Ws-clC และ Ws-mw-clB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเสียหายจากน้ำท่วม (f) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) มีเนื้อที่ 22,794 ไร่ หรือร้อยละ 21.54 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ml-gclC, Ml-gclD, Ml-gclE, Pa-silA, Sri-silA และ SC

9) ยางพารา

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) มีเนื้อที่ 2,111 ไร่ หรือร้อยละ 1.99 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Don-silA, Don-silB, Kld-clB, Kld-mw-clB และ Pch-slB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) มีเนื้อที่ 71,824 ไร่ หรือร้อยละ 67.90 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Bpo-cA, Pe-gm-slA/b, Wb-slA, Ws-clB, Ws-clC, และ Ws-mw-clB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเสียหายจากน้ำท่วม (f) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) มีเนื้อที่ 22,794 ไร่ หรือร้อยละ 21.54 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ml-gclC, Ml-gclD, Ml-gclE, Pa-silA, Sri-silA และ SC

10) ป่าสนน้ำมัน

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) มีเนื้อที่ 78,924 ไร่ หรือร้อยละ 74.61 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Bpo-cA, Don-silA, Don-silB, Kld-clB, Kld-mw-clB, Pa-silA, Pch-slB, Pe-gm-slA/b, Sri-silA, Wb-slA, Ws-clB, Ws-clC และ Ws-mw-clB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) มีเนื้อที่ 17,806 ไร่ หรือร้อยละ 16.82 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน ML-gclC, ML-gclD, ML-gclE และ SC

11) ยูคาลิปตัส

ชั้นที่มีความเหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 211 ไร่ หรือร้อยละ 0.20 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Kld-clB

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และสารพิษ (z) มีเนื้อที่ 1,900 ไร่ หรือร้อยละ 1.79 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Don-silA, Don-silB, Kld-mw-clB และ Pch-slB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) มีเนื้อที่ 71,824 ไร่ หรือร้อยละ 67.90 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Bpo-cA, Pe-gm-slA/b, Wb-slA, Ws-clB, Ws-clC และ Ws-mw-clB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเสียหายจากน้ำท่วม (f) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) มีเนื้อที่ 22,794 ไร่ หรือร้อยละ 21.54 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน ML-gclC, ML-gclD, ML-gclE, Pa-silA, Sri-silA และ SC

12) สัก

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) มีเนื้อที่ 15,129 ไร่ หรือร้อยละ 14.30 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Bpo-cA, Don-silA, Don-silB, Kld-clB, Kld-mw-clB และ Pe-gm-sIA/b

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และสารพิษ (z) มีเนื้อที่ 58,806 ไร่ หรือร้อยละ 55.59 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Pch-sIB, Wb-sIA, Ws-clB, Ws-clC, และ Ws-mw-clB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเสียหายจากน้ำท่วม (f) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) มีเนื้อที่ 22,794 ไร่ หรือร้อยละ 21.54 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ที่ดิน Ml-gclC, Ml-gclD, Ml-gclE, Pa-silA, Sri-silA และ SC

13) ไร่

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) มีเนื้อที่ 16,672 ไร่ หรือร้อยละ 15.75 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Bpo-cA, Don-silA, Don-silB, Kld-clB, Kld-mw-clB, Pe-gm-sIA/b, Ws-clB, Ws-clC และ Ws-mw-clB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเสียหายจากน้ำท่วม (f) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และสารพิษ (z) มีเนื้อที่ 72,067 ไร่ หรือร้อยละ 68.13 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ Ml-gclC Ml-gclD Ml-gclE Pa-silA Pch-sIB Sri-silA และ Wb-sIA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N) พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) มีเนื้อที่ 7,990 ไร่ หรือร้อยละ 7.55 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หน่วยแผนที่ที่ดิน SC

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

หน่วยแผนที่	ข้าว	ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	อ้อย	มัน สำปะหลัง	ถั่วเขียว	สับปะรด	มะม่วง	มะขาม	ยางพารา	ปาล์ม น้ำมัน	ยูคา ลิปตัส	สัก	ไม้	พื้นที่	
														ไร่	ร้อยละ
Bpo-cA	S2fm	N	S2fom	N	S3o	S3o	S3o	S3o	S3o	S3om	S3o	S2om	S2om	11,582	10.95
Don-silA	S3o	S2o	S2oms	S2o	S2os	S2o	S2s	S2o	S2om	S3m	S2o	S2m	S2m	121	0.11
Don-silB	S3o	S2o	S2oms	S2o	S2os	S2o	S2s	S2o	S2om	S3m	S2o	S2m	S2m	265	0.25
Kld-clB	N	S1	S2ms	S1	S2s	S1	S2s	S1	S2m	S3m	S1	S2m	S2m	211	0.2
Kld-mw-clB	S3o	S2o	S2oms	S2o	S2os	S2o	S2s	S2o	S2om	S3m	S2o	S2m	S2m	731	0.69
ML-gclC	N	S3r	S3r	S3r	S2eors	S3r	N	N	N	N	N	N	S3r	6,000	5.67
ML-gclD	N	S3er	S3er	S3er	S3e	S3er	N	N	N	N	N	N	S3r	2,319	2.19
ML-gclE	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	S3er	1,496	1.41
Pa-silA	S3fo	S3f	S3f	S3f	S3f	S3f	N	N	N	S3m	N	N	S3f	360	0.34
Pch-slB	N	S1	S2msz	S1	S2sz	S2s	S2sz	S2s	S2m	S3m	S2z	S3z	S3z	783	0.74
Pe-gm-sIA/b	S2m	S3o	S2oms	N	S3o	S3o	S3o	S3o	S3o	S3m	S3o	S2om	S2om	2,219	2.1
Sri-silA	S2m	N	S3o	N	N	N	N	N	N	S3om	N	N	S3o	4,629	4.38
Wb-sIA	S2m	N	S2omsz	N	S3o	S3o	S3o	S3o	S3o	S3m	S3o	S3z	S3z	56,480	53.4
Ws-clB	N	S2r	S2mr	S2r	S2s	S2r	S3r	S3r	S3r	S3mr	S3r	S3r	S2mr	76	0.07
Ws-clC	N	S2er	S2emr	S2er	S2es	S2er	S3r	S3r	S3r	S3m	S3r	S3r	S2emr	989	0.93
Ws-mw-clB	S3o	S2or	S2omr	S2or	S2os	S2or	S3r	S3r	S3r	S3m	S3r	S3r	S2mr	478	0.45
SC	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	7,990	7.55
U	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,618	3.42
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,426	5.13
รวมทั้งหมด														105,774	100.00

หมายเหตุ: 1) สมบัติดินจากตารางที่ 3-4

2) ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน:

e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน

f = ความเสียหายจากน้ำท่วม

m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช

o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช

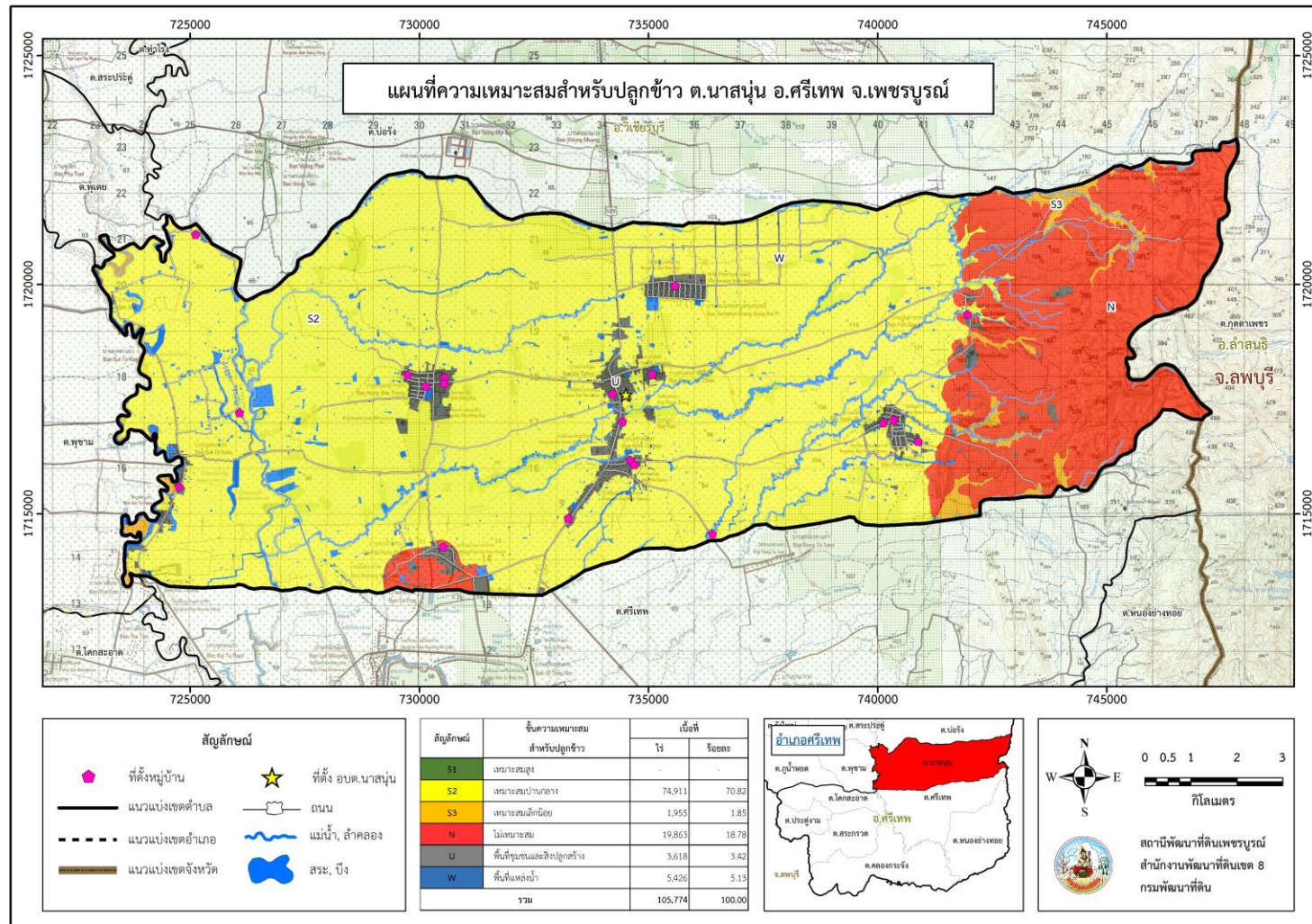
r = สภาพการหยั่งลึกของราก

s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

z = สารพิษ

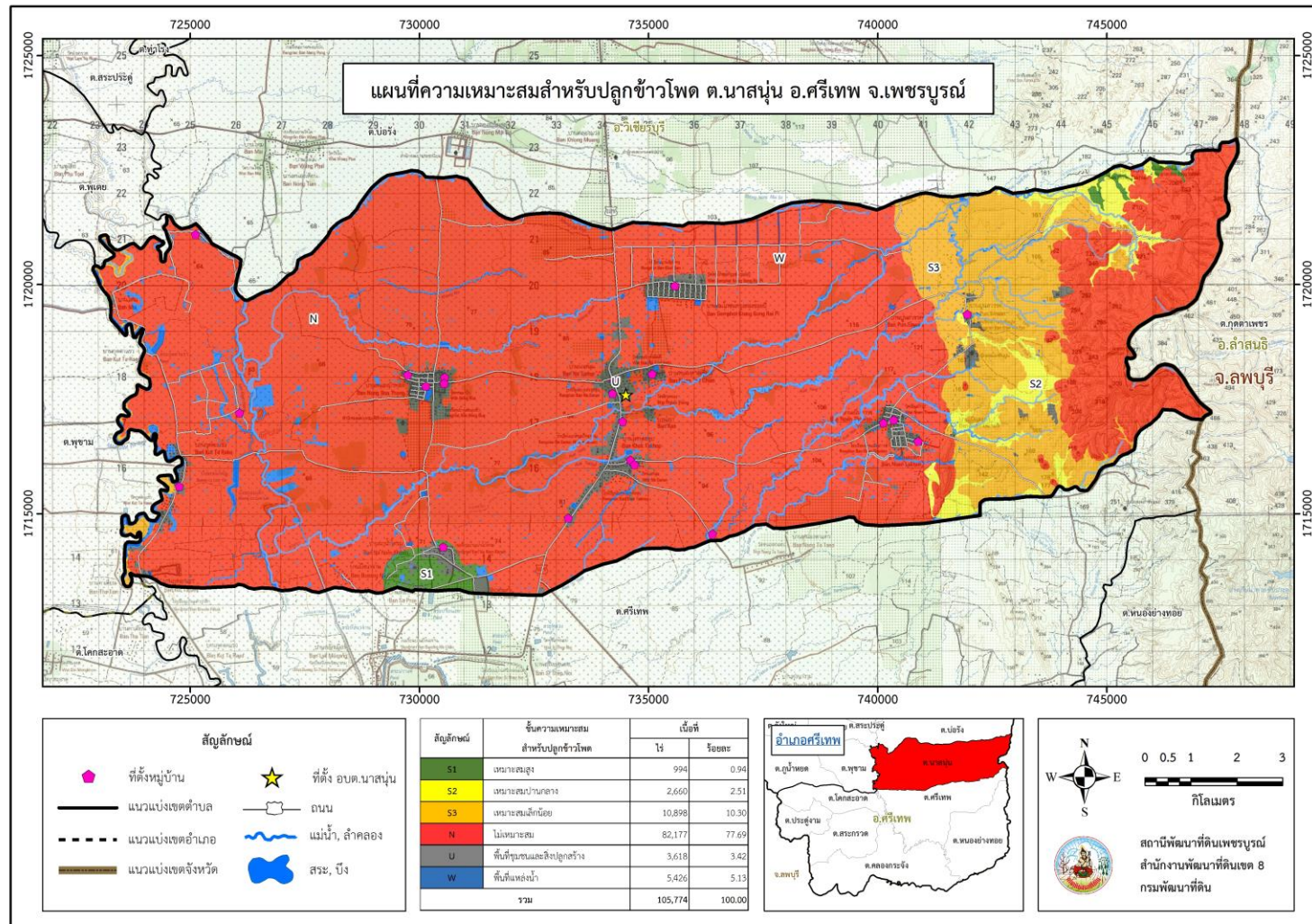
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 5-1 แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

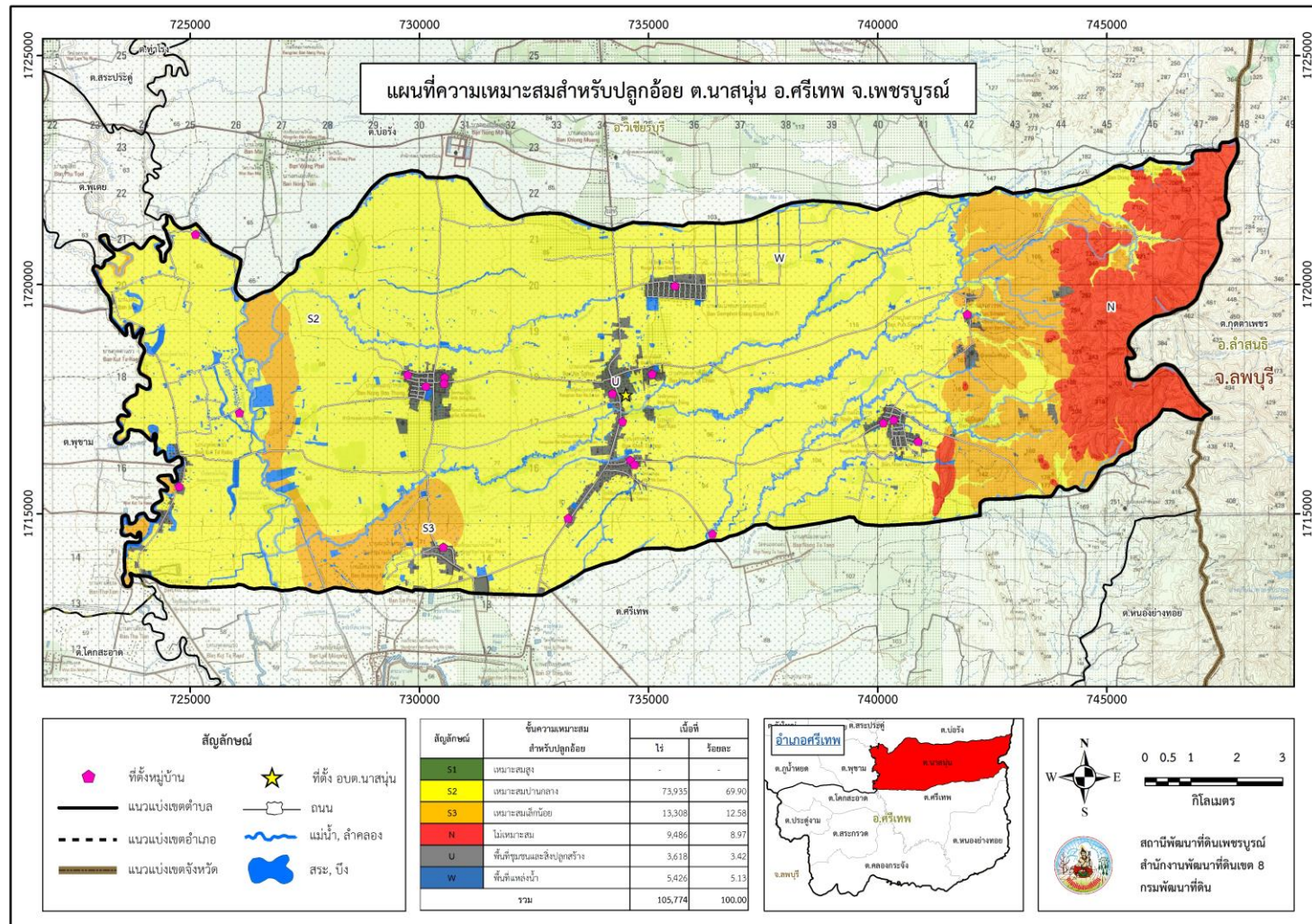
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 5-2 แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพด ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

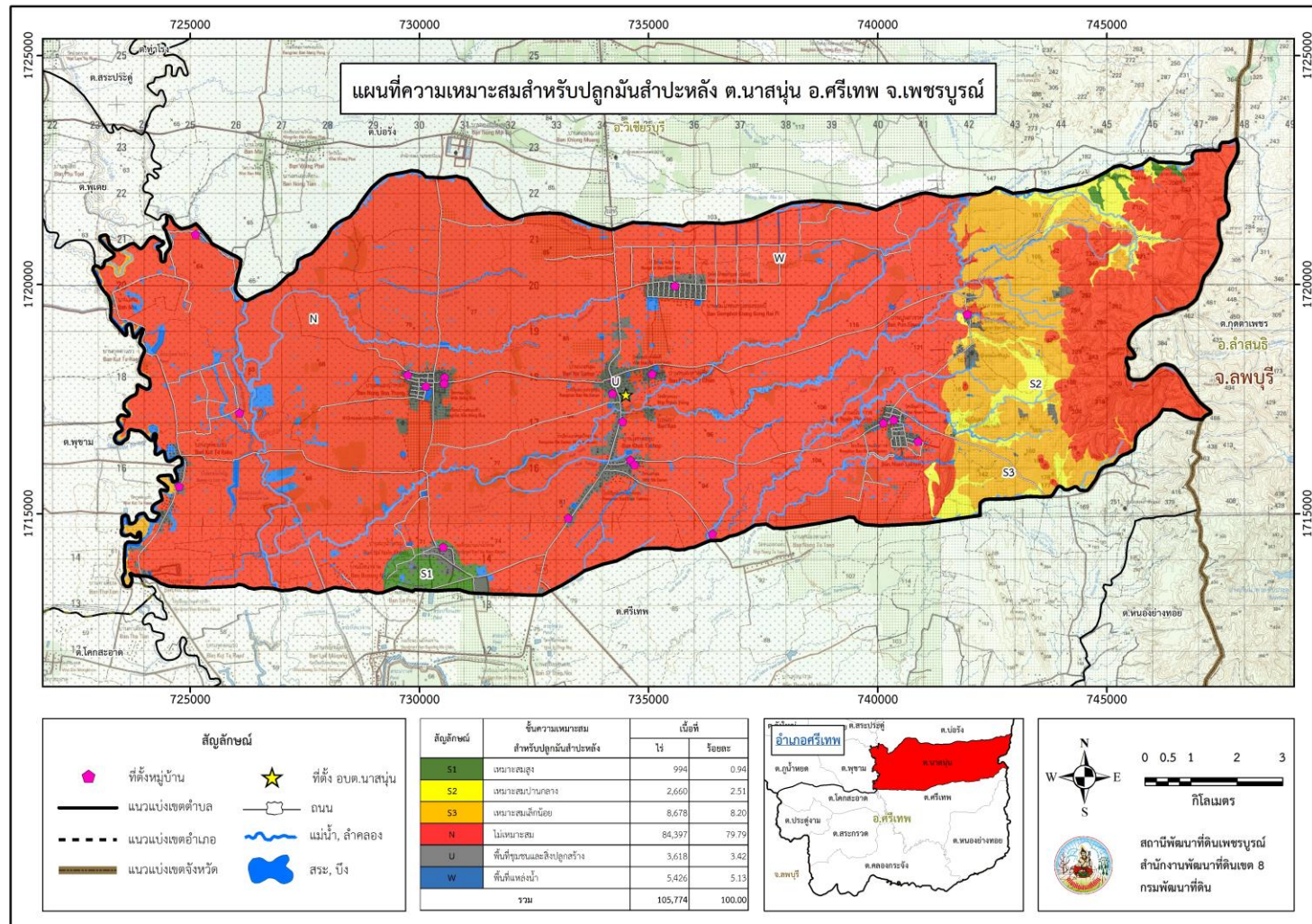
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 5-3 แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกอ้อย ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

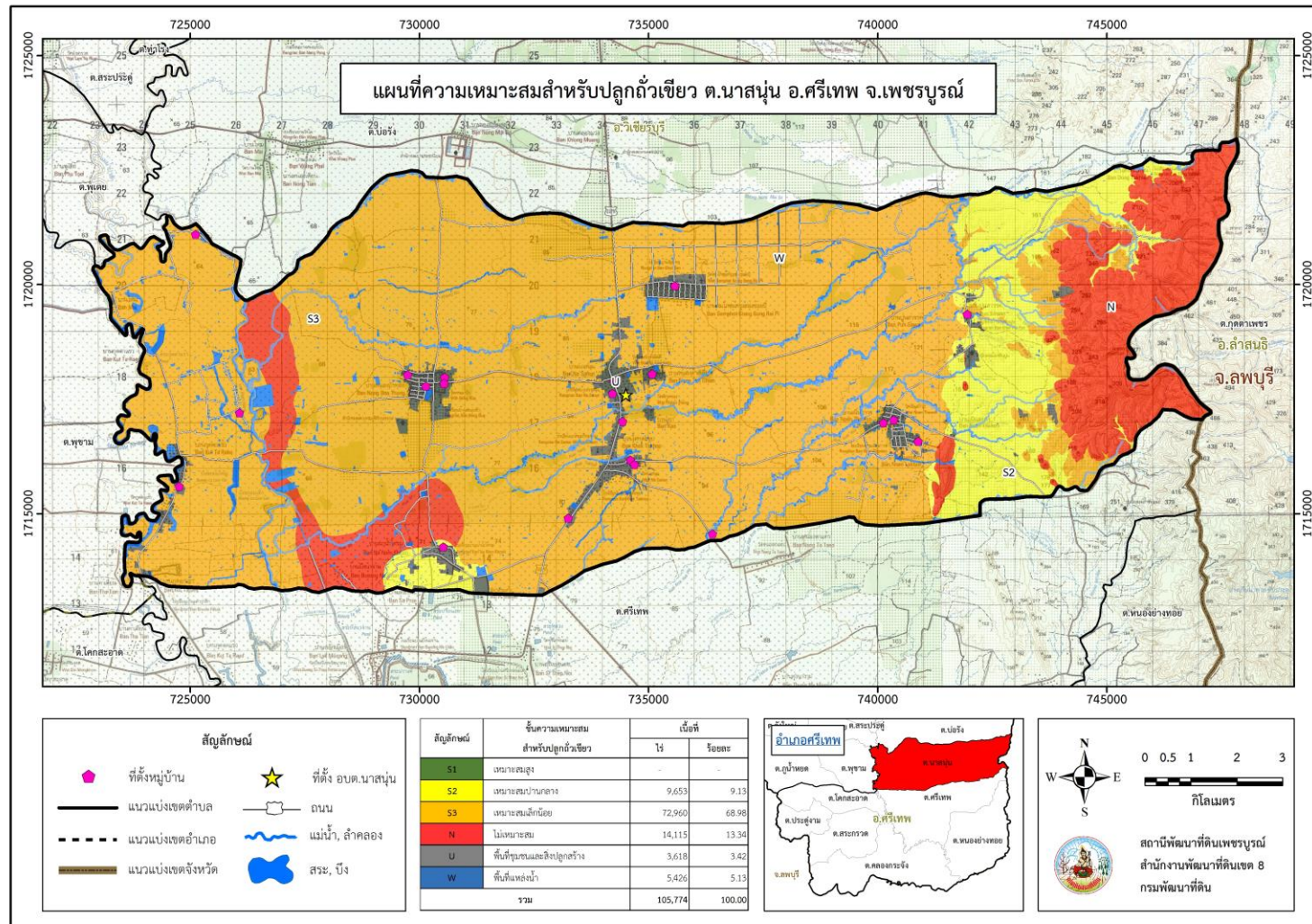
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 5-4 แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

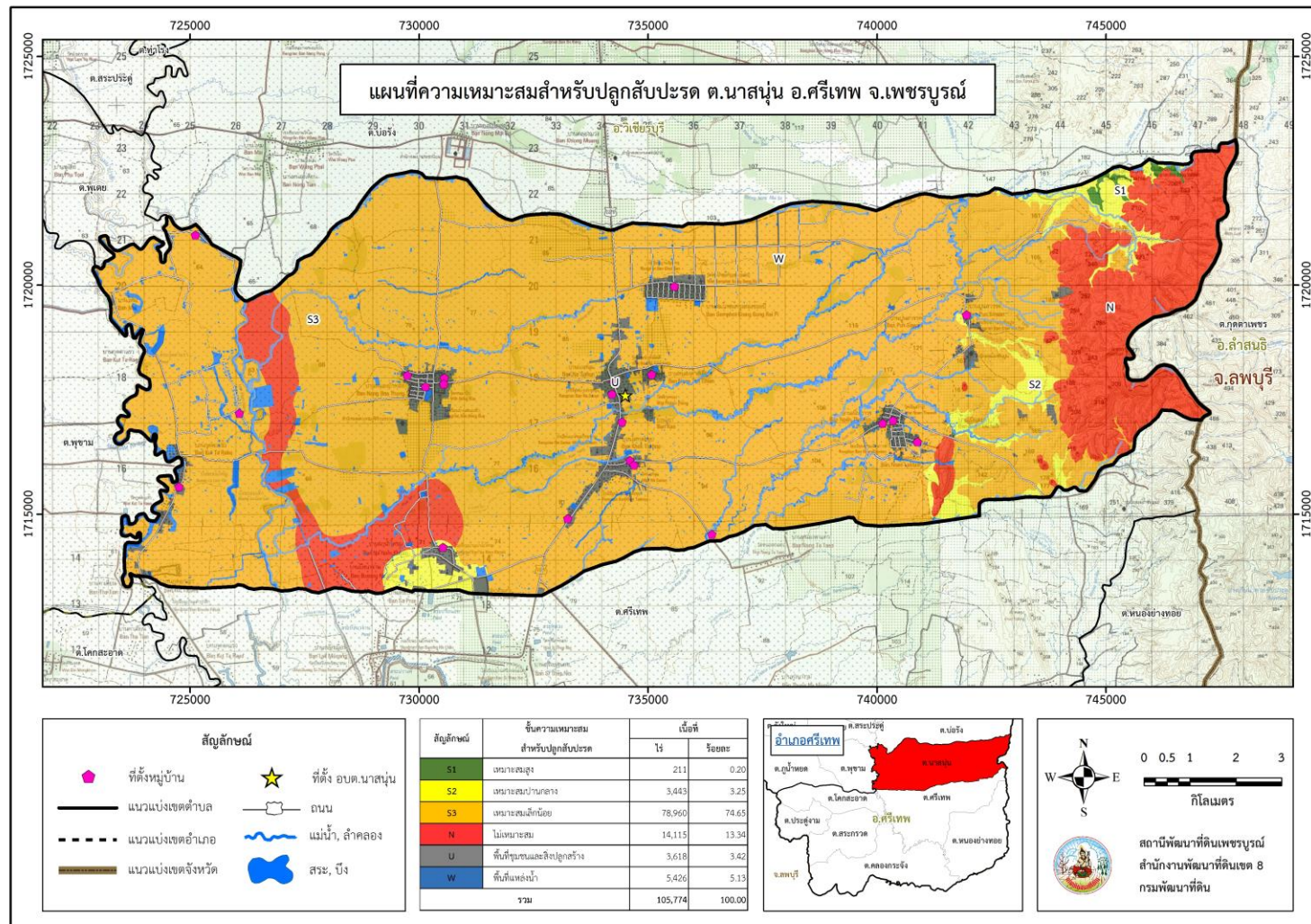
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 5-5 แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกถั่วเขียว ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

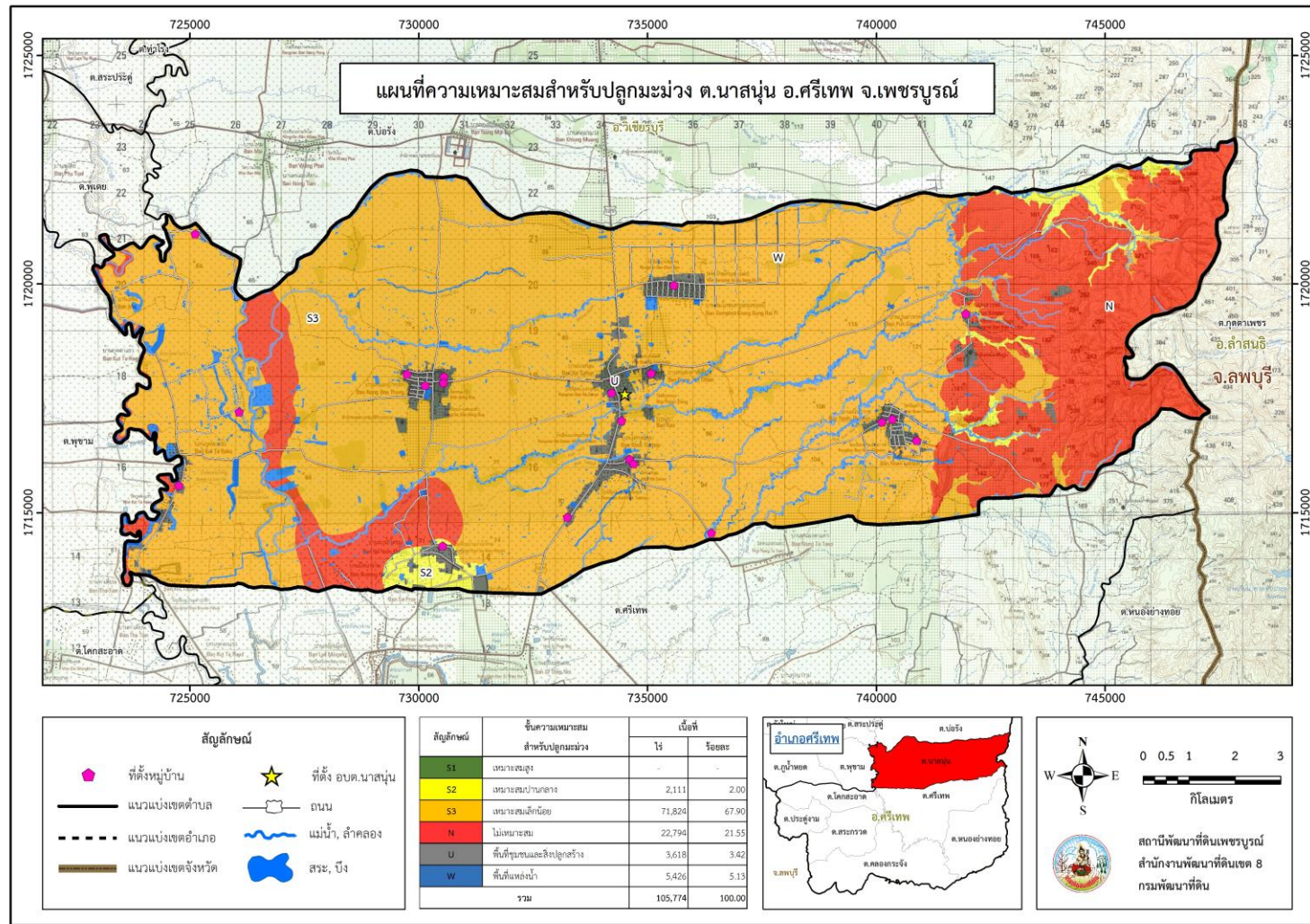
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 5-6 แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกสับปะรด ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

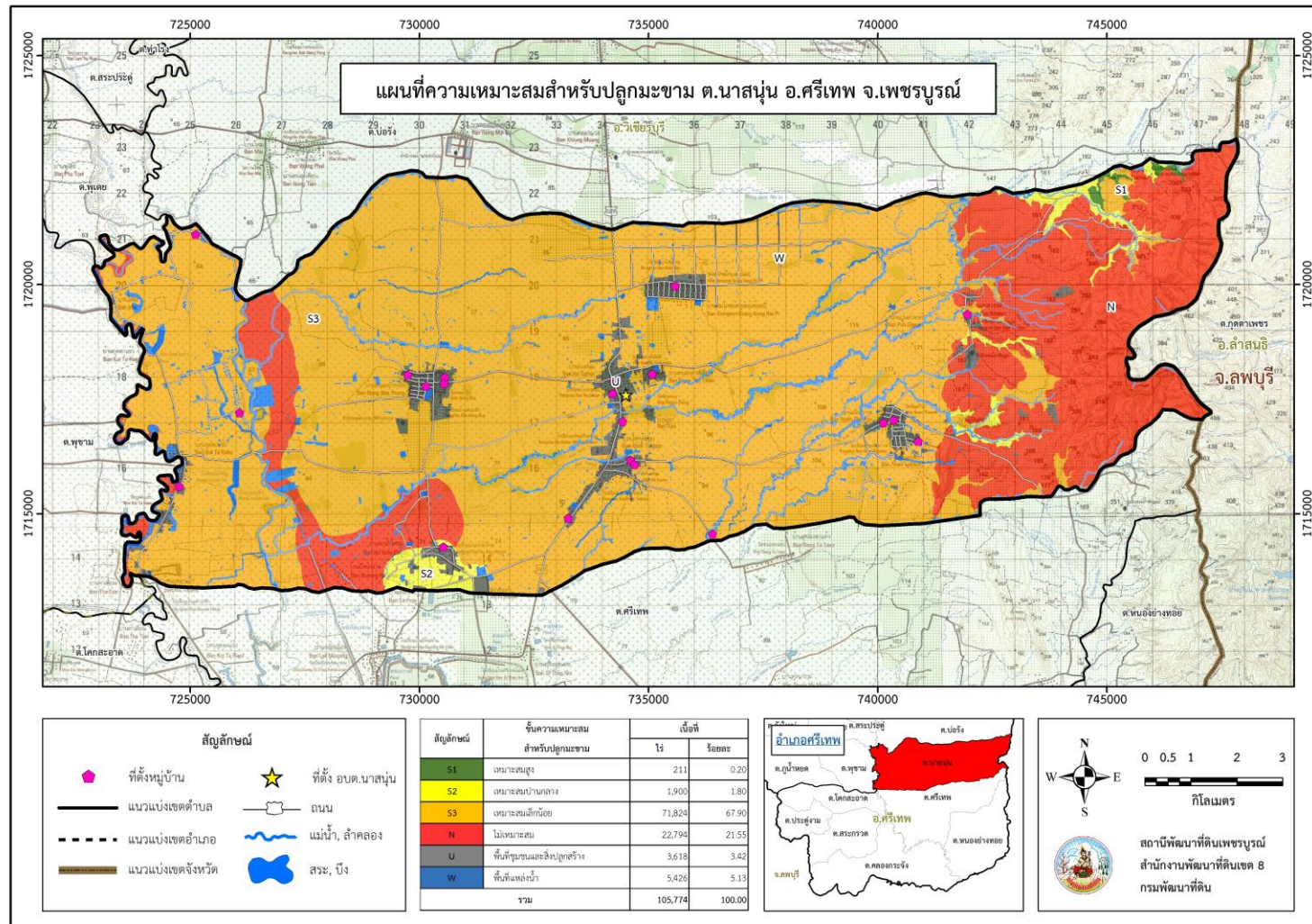
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 5-7 แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกมะม่วง ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

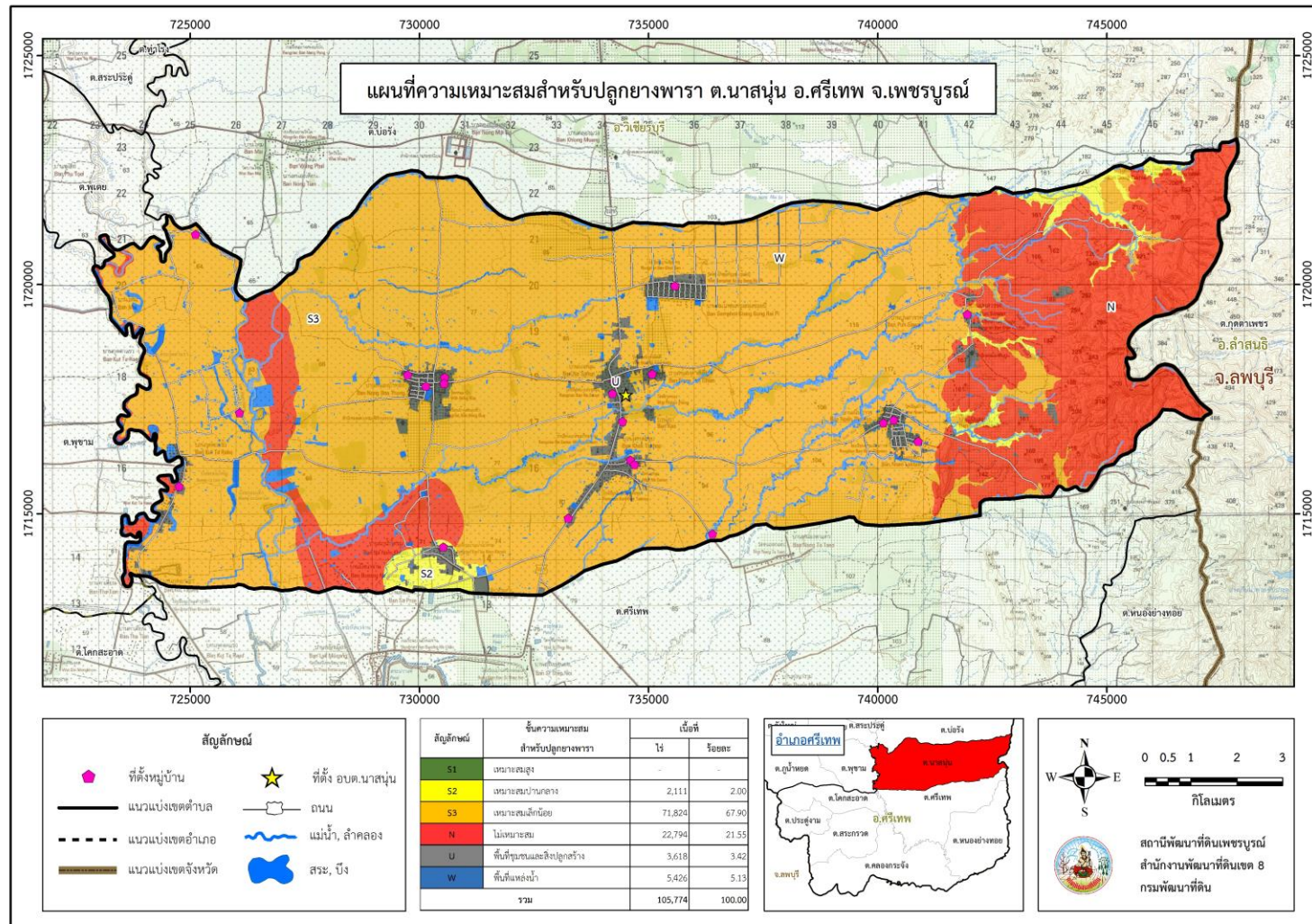
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 5-8 แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกมะขาม ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

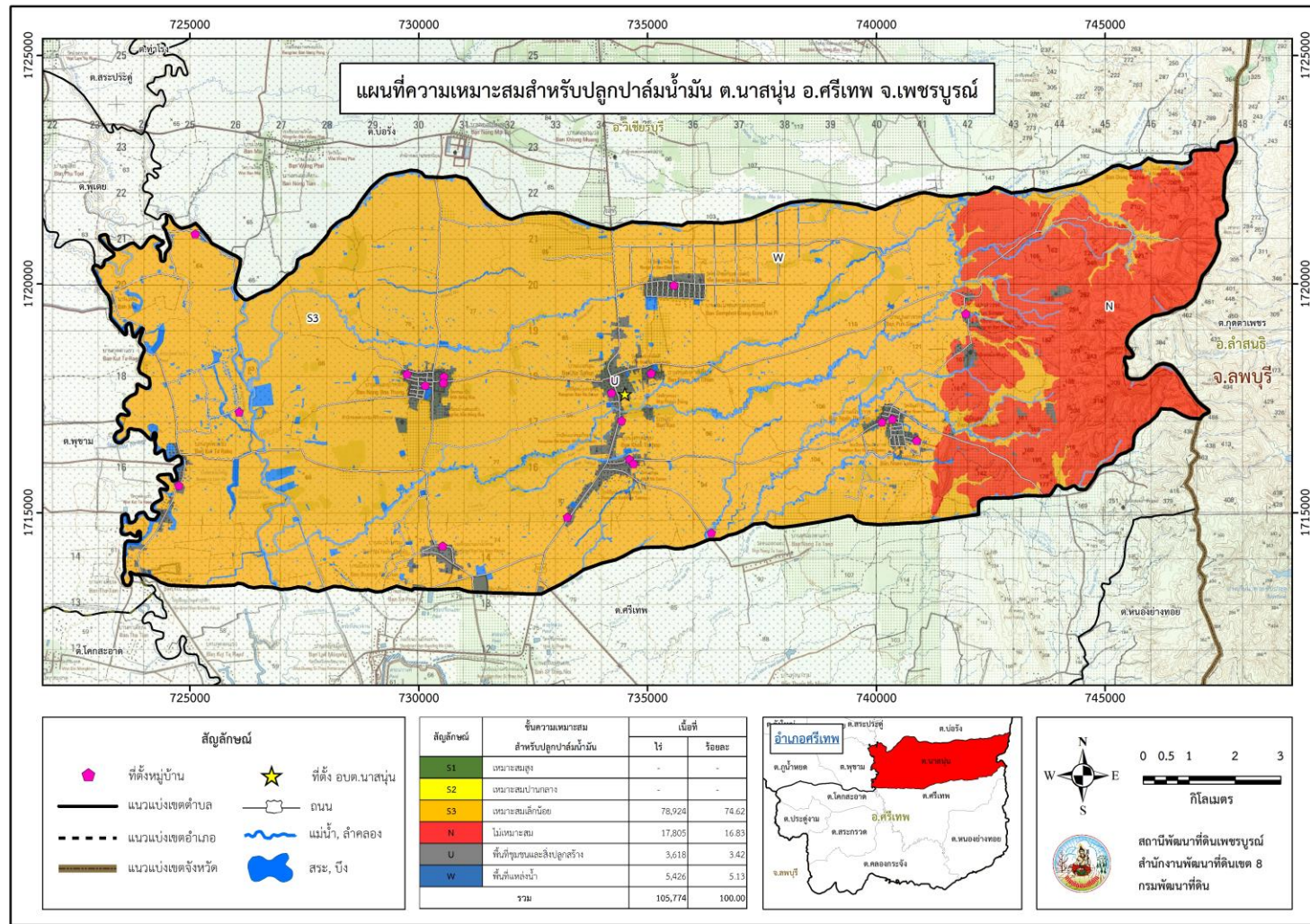
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 5-9 แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

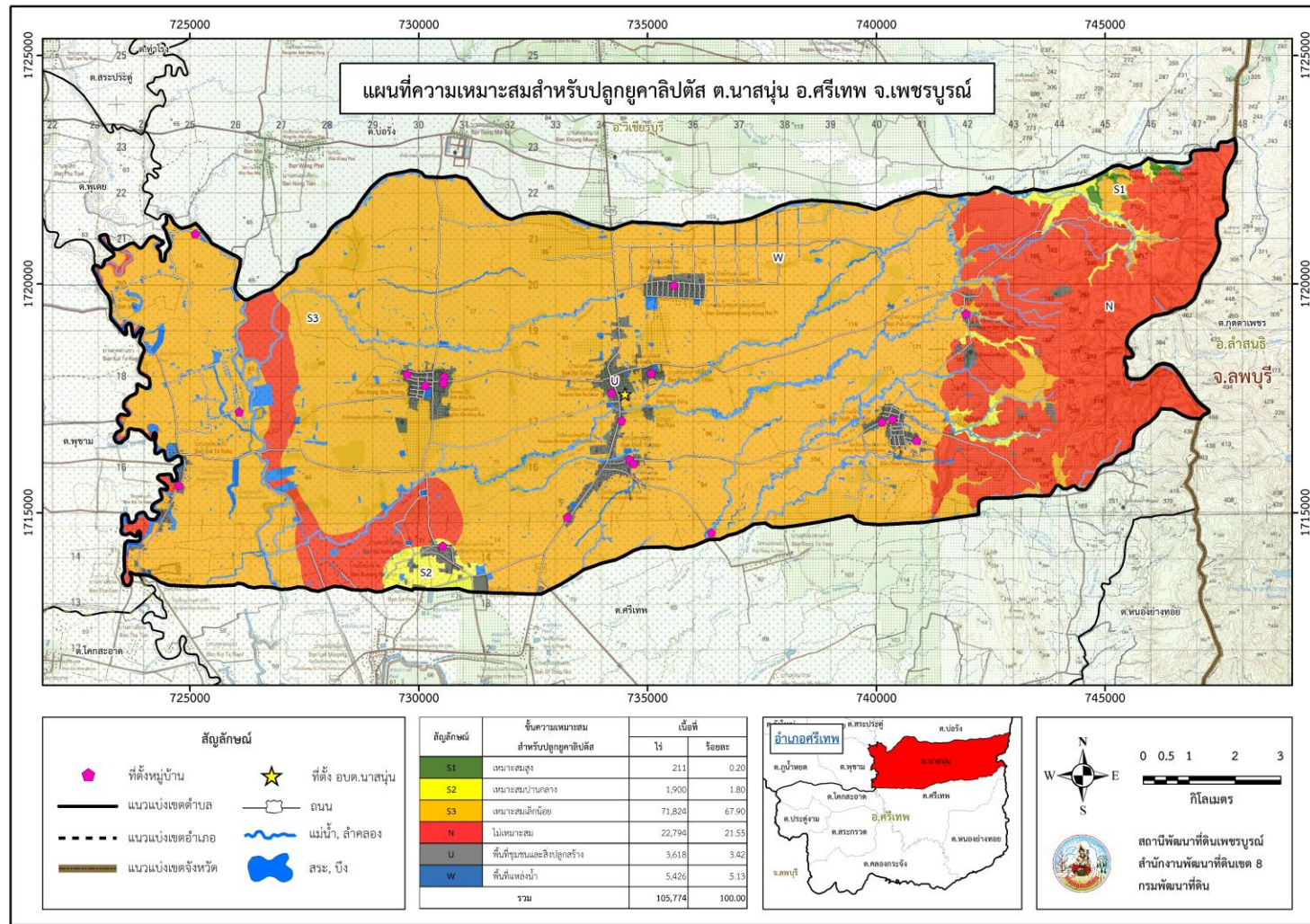
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 5-10 แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

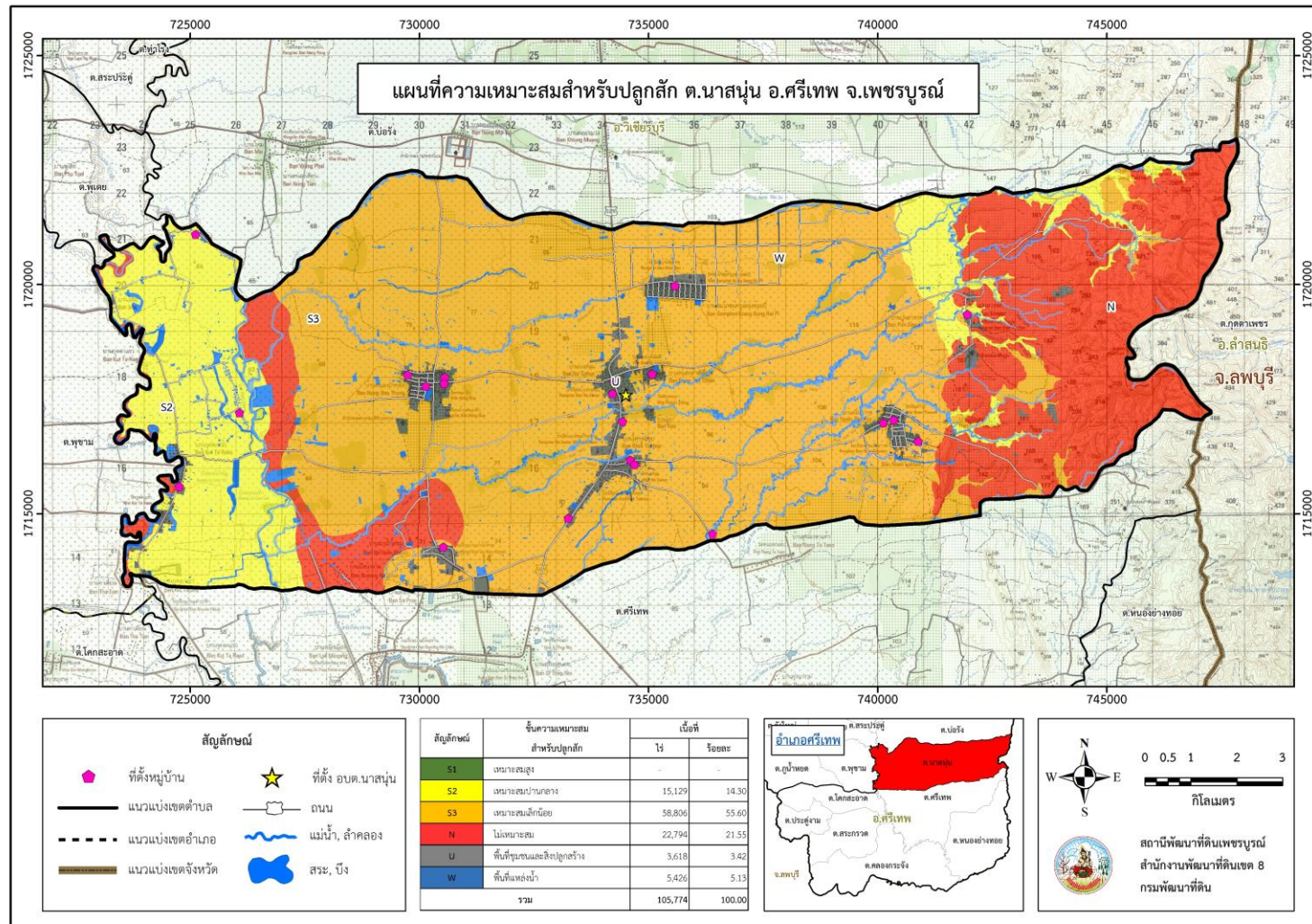
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 5-11 แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกยูคาลิปตัส ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

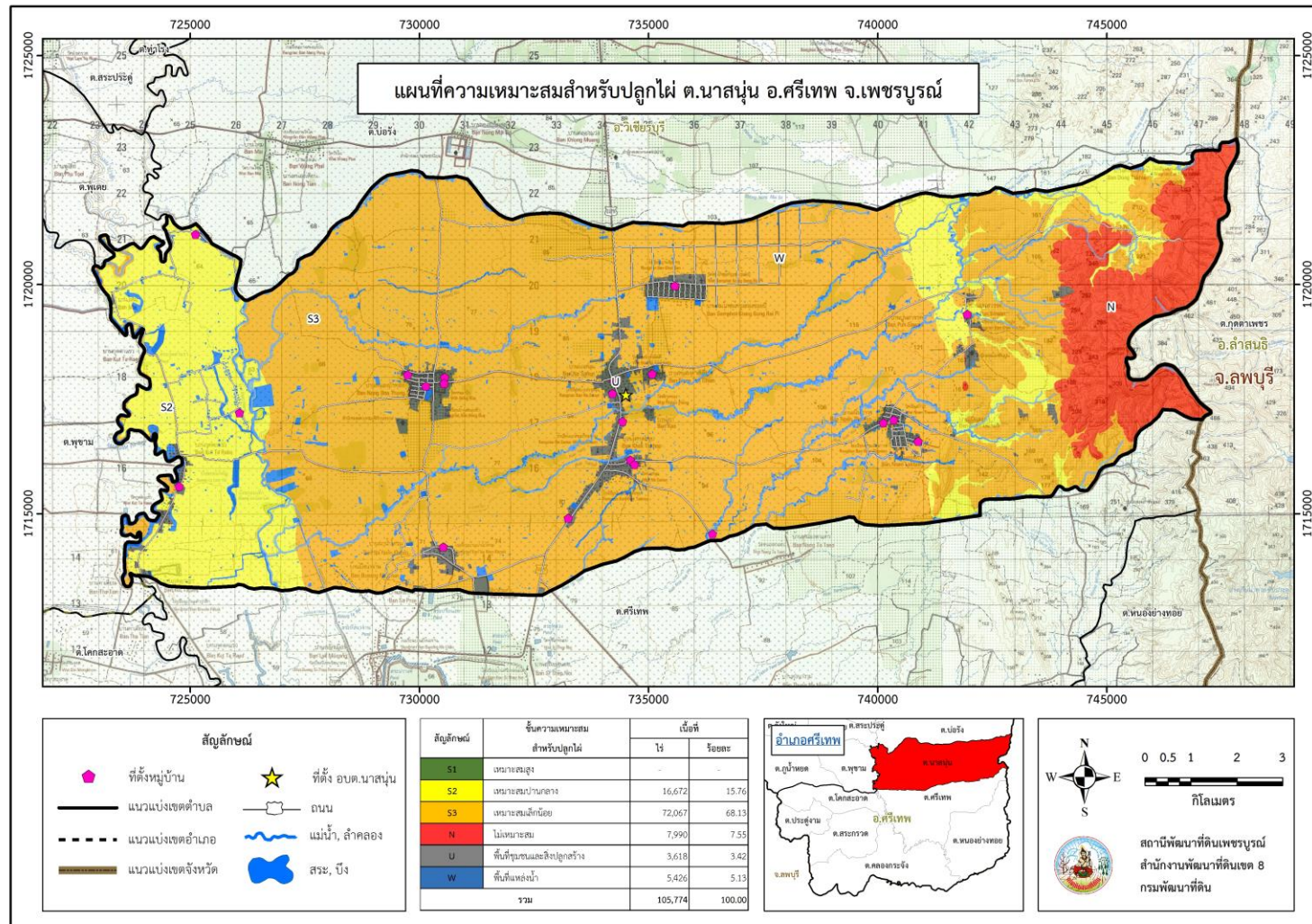
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 5-12 แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกสัก ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 5-13 แผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกไม้ ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล

ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉบับนี้ได้ใช้ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”¹ เป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 6-7) ได้หมายเหตุว่า “ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปใช้และเผยแพร่ได้ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน

นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น (ตารางที่ 6-1)

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
1	รัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ²	มาตรา 72 (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ³	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
3	คำแถลงนโยบายของ คณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562	<u>นโยบายหลัก</u> 5. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย 5.3 พัฒนาภาคเกษตร 5.3.2 ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ 5.3.4 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร 5.3.5 ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่างๆ 10. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน 10.2 ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน 10.3 ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล <u>นโยบายเร่งด่วน</u> 4. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม
4	แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ⁴	ประเด็นย่อยที่ 2.1 จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศประเด็นย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

² ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอน 40 ก หน้า 18 ลงวันที่ 6 เมษายน 2560

³ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 82 ก หน้า 8 วันที่ 13 ตุลาคม 2561

⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 24 ก หน้า 98. 102-103 ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 (เล่มที่ 4)

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ
จังหวัดเพชรบูรณ์ (ต่อ)

	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผน แม่บท	รายละเอียด
5	แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับ ที่ 12 (พ.ศ. 2560- 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่าง ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน
6	นโยบายและแผนการ บริหารจัดการที่ดินและ ทรัพยากรดินของ ประเทศ (พ.ศ. 2560- 2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
7	แผนพัฒนาภาคเหนือ ตอนล่าง พ.ศ. 2560- 2565	ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่องให้มีคุณภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืน และกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึง รวมทั้ง ต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการ ที่มีศักยภาพสูงด้วยภูมิปัญญาและ นวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกฐานะเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง ยุทธศาสตร์ที่ 5 อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์จัดระบบบริหาร จัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไข ปัญหามลพิษหมอกควัน อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาความมั่นคงและคุณภาพชีวิตที่รักษาวัฒนธรรมไทย แบบบูรณาการและหลากหลายมิติ
8	การพัฒนากลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง 1 (พ.ศ. 2561-2565)	ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรอัจฉริยะ อาหารปลอดภัย บนความต้องการของตลาดและส่งเสริมระบบตลาดอย่างยั่งยืน ประเด็นการพัฒนาที่ 4 อนุรักษ์ ฟื้นฟู และจัดการใช้ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงานอย่างยั่งยืน
9	ยุทธศาสตร์จังหวัด เพชรบูรณ์ พ.ศ.2561- 2565	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์อย่างครบ วงจร ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่าง ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยกกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ
จังหวัดเพชรบูรณ์ (ต่อ)

	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผน แม่บท	รายละเอียด
10	ยุทธศาสตร์เกษตรและ สหกรณ์จังหวัด เพชรบูรณ์ พ.ศ. 2562	ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการผลิตให้ได้มาตรฐาน เพิ่มมูลค่าผลผลิต และส่งเสริม การตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาเกษตร และสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บริหารจัดการทรัพยากรทางการ เกษตร
11	ยุทธศาสตร์องค์การ บริหารส่วนจังหวัด เพชรบูรณ์ (พ.ศ.2561- 2564)	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบเศรษฐกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
12	ยุทธศาสตร์การพัฒนา เทศบาลตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัด เพชรบูรณ์	ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาด้านการเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยมีพื้นฐานจากศักยภาพการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดินตามธรรมชาติ สภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนการใช้ที่ดินมิได้สิ้นสุดลงในขั้นตอนการตัดสินใจว่าที่ดินจะทำอะไรดีที่สุด แต่จะต้องรวมถึงการจัดทำมาตรการทุกด้านในการใช้ที่ดินเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการใช้ที่ดินนั้น จำเป็นต้องระบุถึงมาตรการ กิจกรรม โครงการ แผนงาน และนโยบายที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้บรรลุถึงความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดการใช้พื้นที่อย่างเป็นระบบ เป็นการตัดสินใจในการใช้พื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้การใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้น ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ใช้รัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562 แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579) แผนพัฒนาภาคเหนือ พ.ศ. 2560-2565 ฉบับทบทวน 2 ธันวาคม 2562 แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (พ.ศ. 2561 - 2565) ฉบับทบทวน ปี 2564 แผนพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์ (พ.ศ. 2561-2565) แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดเพชรบูรณ์ (พ.ศ. 2561-2565) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์ (พ.ศ. 2561-2565) ยุทธศาสตร์การพัฒนารองการปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ (พ.ศ. 2561-2565) และยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านนาสนุ่นเป็นแนวทาง

6.4 เขตการใช้ที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้กำหนดออกเป็น 5 เขต ได้แก่ เขตพื้นที่ป่าไม้ เขตพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง พื้นที่แหล่งน้ำ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (ตารางที่ 6-2 และรูปที่ 6-1)

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตพื้นที่ป่าไม้	8,282	7.83
2. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	87,489	82.71
2.1 เขตเกษตรผสมผสาน	438	0.41
2.2 เขตนาข้าว	57,965	54.80
1) เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม	56,372	53.29
2) เขตทำนาพื้นที่ดอน	1,593	1.51
2.3 เขตปลูกพืชไร่	25,509	24.12
1) เขตปลูกข้าวโพด	8,881	8.40
2) เขตปลูกอ้อย	14,576	13.78
3) เขตปลูกมันสำปะหลัง	2,052	1.94
2.4 เขตปลูกไม้ผล	221	0.21
1) เขตปลูกมะม่วง	151	0.41
2) เขตปลูกมะขาม	69	0.07
2.5 เขตปลูกไม้ยืนต้น	1,917	1.81
1) เขตปลูกยางพารา	68	0.06
2) เขตปลูกยูคาลิปตัส	1,713	1.62
3) เขตปลูกสัก	137	0.13
2.6 เขตปศุสัตว์	1,416	1.34
2.7 เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	24	0.02
3. พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	3,618	3.42

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
4. พื้นที่แหล่งน้ำ	5,426	5.13
1) เขตพัฒนาแหล่งน้ำ	1,993	1.88
2) เขตแหล่งน้ำธรรมชาติ	3,434	3.25
5. พื้นที่เบ็ดเตล็ด	958	0.91
รวม	105,774	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

6.4.1 เขตป่าไม้

เขตป่าไม้มີเนื้อที่ 8,282 ไร่ หรือร้อยละ 7.83 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมาย ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และป่าตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ เขตพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ เช่น ป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำป่าสัก และป่าซับลังกา พื้นที่เขตนี้กำหนดไว้เพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ป่าที่หายาก ตลอดจนการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศน์เพื่อป้องกันภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย ดินถล่ม การพังทลายของดิน รวมถึงประโยชน์ด้านการศึกษาวิจัย และนันทนาการของประชาชน พื้นที่เขตนี้ ครอบคลุมบริเวณเขตป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกเขตการใช้ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้เขตป่าสงวนแห่งชาติ

6.4.2 เขตเกษตรกรรม

มีเนื้อที่ 87,489 ไร่ หรือร้อยละ 82.71 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 7 เขต ดังนี้

1) **เขตเกษตรผสมผสาน** มีเนื้อที่ 438 ไร่ หรือร้อยละ 0.41 ของพื้นที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินบ้านโกลน (Bpo) ชุดดินมวกเหล็ก (ML) ชุดดินวิเชียรบุรี (Wb) ชุดดินกลางดง (Kld) และ ตามลำดับ

2) **เขตนาข้าว** มีเนื้อที่ 57,965 ไร่ หรือร้อยละ 54.80 ของพื้นที่ตำบล

2.1) **เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม** มีเนื้อที่ 56,372 ไร่ หรือร้อยละ 53.29 ของพื้นที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินวิเชียรบุรี (Wb) ชุดดินบ้านโกลน (Bpo) ชุดดินศรีเทพ (Sri) และตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง
- น้ำท่วมในช่วงที่ฝนตกชุก โดยประสบกับน้ำท่วมซ้ำซากบ่อยครั้ง 4-7 ครั้งในรอบ 10 ปี
- เป็นพื้นที่แล้งซ้ำซาก ไม่เกิน 3 ครั้งในรอบ 10 ปี ทำให้ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการทำเกษตร

- แหล่งน้ำไม่เพียงพอ

- แหล่งน้ำที่มีอยู่สิ้นเงิน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ขุดลอกแหล่งน้ำให้มีการกักเก็บน้ำได้ดีขึ้น
- พัฒนาระบบส่งน้ำ และการระบายน้ำออกจากพื้นที่นา ช่วงที่ฝนตกชุก

- ควรมีการปรับสภาพพื้นที่ในแปลงนา เพื่อควบคุมระดับการแช่ขังของน้ำ
ในช่วงการเพาะปลูกพืชให้เหมาะสม

- การปลูกพืชหลังนาเพื่อเป็นรายได้เสริม เช่น ถั่วเหลือง ปอเทือง และปลูก
พืชผักปลอดภัย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดย
การใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิต และใช้ปุ๋ยอินทรีย์
ปุ๋ยชีวภาพ

- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและรณรงค์การไถกลบตอซัง

- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่อง ฝายน้ำล้น การขุดลอกแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำ
และระบายน้ำ

2) กรมการข้าว สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการป้องกัน และกำจัด
โรคแมลงของข้าว

3) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อ
การเกษตร รวมทั้งการทำถนนเข้าสู่แปลงนาข้าว

2.2) เขตทำนาพื้นที่ดอน มีเนื้อที่ 1,593 ไร่ หรือร้อยละ 1.51 ของพื้นที่ตำบล ชุดดิน
ในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินดงยางเอน (Don) ชุดดินมวกเหล็ก (ML) ชุดดินป่าสัก (Pa) ชุดดินพิชัย
(Pch) ชุดดินเพชรบูรณ์ (Pe) และชุติดินวังสะพุง (Ws) ชุดดินบ้านโกชน์ (Bpo) และชุติดินวิเชียรบุรี
(Wb) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

- สภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง เกิดการชะล้างพังทลายของดิน

- หน้าดินค่อนข้างแน่นทึบ ทำให้ไถพรวนยาก และทำให้ข้าวแตกกอยาก

- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง

- แหล่งน้ำไม่เพียงพอ

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดิน และเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- เพิ่มมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยวิธีกลและวิธีพืช เพื่อลดการชะล้างพังทลายของดิน

- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารพืช โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกและปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมพัฒนาที่ดินในการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปุ๋ยชีวภาพ

- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่องการสร้างฝายน้ำล้น ชุดลอกแหล่งน้ำและคลองส่งน้ำ

2) กรมการข้าว สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยี ในการป้องกันและกำจัดโรคแมลงของข้าว

3) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร

3) เขตปลูกพืชไร่ มีเนื้อที่ 25,509 ไร่ หรือร้อยละ 24.12 ของเนื้อที่ตำบล

3.1) เขตปลูกข้าวโพด มีเนื้อที่ 8,881 ไร่ หรือร้อยละ 8.40 ของพื้นที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินบ้านโกลน (Bpo) ชุดดินดงยางเอน (Don) ชุดดินกลางดง (Kld) ชุดดินมวกเหล็ก (Ml) ชุดดินป่าสัก (Pa) ชุดดินพิชัย (Pch) ชุดดินเพชรบูรณ์ (Pe) ชุดดินศรีเทพ (Sri) ชุดดินวิเชียรบุรี (Wb) ชุดดินวังสะพุง (Ws) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC) ตามลำดับ

3.2) เขตปลูกอ้อย มีเนื้อที่ 14,576 ไร่ หรือร้อยละ 13.78 ของพื้นที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินบ้านโกลน (Bpo) ชุดดินดงยางเอน (Don) ชุดดินกลางดง (Kld) ชุดดินมวกเหล็ก (Ml) ชุดดินป่าสัก (Pa) ชุดดินพิชัย (Pch) ชุดดินเพชรบูรณ์ (Pe) ชุดดินศรีเทพ (Sri) ชุดดินวิเชียรบุรี (Wb) ชุดดินวังสะพุง (Ws) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ส่วนใหญ่ดินค่อนข้างเป็นกรด
- ดินมีการระบายน้ำเร็ว ทำให้เกิดน้ำท่วมขัง

- การชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ปรับระบบการปลูกพืชที่เหมาะสม จะช่วยรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน

ลดจำนวนโรคและแมลงศัตรูพืชให้น้อยลง และลดการชะล้างพังทลายของดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิต การใช้ปุ๋ยอินทรีย์

และปุ๋ยชีวภาพ

- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล
- สนับสนุนการขุดบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน การสร้างแหล่งน้ำ ขุดลอก

คลอง ระบบส่งน้ำ และระบบกระจายน้ำให้ทั่วถึง

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) *กรมส่งเสริมการเกษตร* สนับสนุนพันธุ์ข้าวโพดที่ให้ผลผลิตสูง รวมทั้งเทคโนโลยีในการผลิต

2) *กรมชลประทาน* สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ และคลองส่งน้ำ

3) *กรมทรัพยากรน้ำบาดาล* สนับสนุนเรื่องเจาะบ่อบาดาล

4) *องค์การบริหารส่วนตำบล* ควรเร่งจัดทำโครงการเพื่อการจัดหาแหล่งน้ำ

3.3) เขตปลูกมันสำปะหลัง มีเนื้อที่ 2,052 ไร่ หรือร้อยละ 1.94 ของพื้นที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินดงยางเอน (Don) ชุดดินกลางดง (Kld) ชุดดินมวกเหล็ก (ML) ชุดดินพิชัย (Pch) ชุดดินเพชรบูรณ์ (Pe) ชุดดินศรีเทพ (Sri) ชุดดินวิเชียรบุรี (Wb) ชุดดินวังสะพุง (Ws) ชุดดินวังสะพุง (Ws) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด

- มีการชะล้างพังทลายของดินสูงในพื้นที่ลาดชัน
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี
ในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ขุดคลองส่งน้ำ เพิ่มท่อดลอด เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใน
ในฤดูเพาะปลูกพืช และยังสามารถระบายน้ำในพื้นที่ที่มีน้ำแช่ขังเป็นเวลานาน
- เพิ่มมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยวิธีกลและวิธีพืช เพื่อลดการชะล้าง
พังทลายของดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ขุดคลองส่งน้ำ ท่อกระจายน้ำ

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) *กรมส่งเสริมการเกษตร* ส่งเสริมและอบรมการใช้เทคโนโลยีในการปลูก
มันสำปะหลังให้ได้ผลผลิตสูง

2) *กรมชลประทาน* สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำ และฝายน้ำล้น

3) *กรมทรัพยากรน้ำบาดาล* สนับสนุนเรื่องเจาะบ่อบาดาล

4) *องค์การบริหารส่วนตำบล* ควรเร่งจัดทำโครงการเพื่อการจัดหาแหล่งน้ำ

4) **เขตไม่ผล** มีเนื้อที่ 221 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของเนื้อที่ตำบล

4.1) **เขตปลูกมะม่วง** มีเนื้อที่ 151 ไร่ หรือร้อยละ 0.41 ของพื้นที่ตำบล ขุดดินในเขตนี้
ส่วนใหญ่ คือ ขุดดินกลางดง (Kld) ขุดดินมวกเหล็ก (ML) ขุดดินเพชรบูรณ์ (Pe) ขุดดินศรีเทพ (Sri) ขุด
ดินวิเชียรบุรี (Wb) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC) ตามลำดับ

4.2) **เขตปลูกมะขาม** มีเนื้อที่ 69 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่ตำบล ขุดดินในเขตนี้
ส่วนใหญ่ คือ ขุดดินดงยางเอน (Don) ขุดดินมวกเหล็ก (ML) ขุดดินเพชรบูรณ์ (Pe) และขุดดินวิเชียรบุรี
(Wb) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด

- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ในสภาวะฝนทิ้งช่วง
- ขาดแหล่งน้ำต้นทุน

การจัดการที่ดินในอนาคต

อัตราที่เหมาะสม

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราที่เหมาะสม
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- จัดสร้างแหล่งน้ำในไร่นาเพื่อลดความเสี่ยงจากภาวะแล้ง
- สนับสนุนการขุดบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขุดลอกลำน้ำ คลองส่งน้ำ

และขุดแหล่งน้ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

เหมาะสม

- ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราที่เหมาะสม
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์ เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- การวิเคราะห์ตัวอย่างดิน และให้คำแนะนำการจัดการดิน น้ำ และพืช
- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยวิธีพืชและวิธีกล

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) *กรมส่งเสริมการเกษตร* ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการปลูกไม้ผลให้ได้ผลผลิตสูง และมีคุณภาพ

2) *กรมชลประทาน* สนับสนุนการทำอ่างเก็บน้ำ และฝาย เพื่อลดความเสี่ยงจากภาวะแล้ง

3) *กรมทรัพยากรน้ำบาดาล* สนับสนุนการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล

5) เขตปลูกไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 1,917 ไร่ หรือร้อยละ 1.81 ของพื้นที่ตำบล

5.1) **เขตปลูกยางพารา** มีเนื้อที่ 68 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของพื้นที่ตำบล ขุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ขุดดินกลางดง (Kld) ขุดดินกลางดง (Kld) ขุดดินมวกเหล็ก (ML) ขุดดินวิเชียรบุรี (Wb) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินสูงในพื้นที่ลาดชัน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์
- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน

- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ให้ถูกต้องตามลักษณะดิน

- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมต์ เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน

- ส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

การยางแห่งประเทศไทย ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการปลูกยางพาราคุณภาพดี และให้ผลผลิตสูง

อนึ่งหากเกษตรกรต้องการจะปรับเปลี่ยนยางพาราไปปลูกพืชชนิดอื่น ได้จัดทำทางเลือกไว้ให้ดังภาคผนวก 2

5.2) เขตปลูกยูคาลิปตัส มีเนื้อที่ 1,713 ไร่ หรือร้อยละ 1.62 ของพื้นที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินดงยางเอน (Don) ชุดดินกลางดง (Kld) ชุดดินมวกเหล็ก (MU) ชุดดินพิชัย (Pch) ชุดดินเพชรบูรณ์ (Pe) ชุดดินศรีเทพ (Sri) ชุดดินวิเชียรบุรี (Wb) ชุดดินวังสะพุง (Ws) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- ปัญหาดินตื้น ทำให้การชะล้างพังทลายของดิน
- ขาดแหล่งน้ำต้นทุน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์

- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมต์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน

- จัดสร้างแหล่งน้ำในไร่นาเพื่อลดความเสี่ยงจากภาวะแล้ง

- การขุดบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขุดลอกลำน้ำ คลองส่งน้ำ และขุดแหล่งน้ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ให้ถูกต้องตามลักษณะดิน

- ส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

- สนับสนุนการขุดบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขุดลอกลำน้ำ คลองส่งน้ำ และขุดแหล่งน้ำ

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) *กรมส่งเสริมการเกษตร* ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการปลูกไม้ผลให้ได้ผลผลิตสูง และมีคุณภาพ

2) *กรมชลประทาน* สนับสนุนการทำอ่างเก็บน้ำ และฝาย เพื่อลดความเสี่ยงจากภาวะแล้ง

3) *กรมทรัพยากรน้ำบาดาล* สนับสนุนการขุดเจาะบ่อบาดาล

5.3) เขตปลูกสัก มีเนื้อที่ 137 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของพื้นที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินศรีเทพ (Sri) ชุดดินวิเชียรบุรี (Wb) และชุดดินวังสะพุง (Ws) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ในบางพื้นที่พบว่า ดินมีกรวดเหลี่ยมปะปนอยู่หนาแน่นมาก รากพืชขนไชได้ยาก พื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินจะถูกชะล้างพังทลายได้ง่าย

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดินโดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยพืชสด เพื่อช่วยปรับปรุงโครงสร้างของดินเพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์สำหรับพืช ร่วมกับการใส่ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ให้ถูกต้องตามลักษณะดิน

- ส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) *กรมป่าไม้* ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกสัก และการตัดโค่นสักตามข้อกำหนดของกรมป่าไม้

2) *กรมชลประทาน* สนับสนุนการทำอ่างเก็บน้ำ และฝาย เพื่อลดความเสี่ยงจากภาวะแล้ง

3) *กรมทรัพยากรน้ำบาดาล* สนับสนุนการขุดเจาะบ่อบาดาล

6) เขตปลูกสัตว์ มีเนื้อที่ 1,416 ไร่หรือร้อยละ 1.34 ของพื้นที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ ได้แก่ ชุดดินกลางดง (Kld) ชุดดินมวกเหล็ก (Ml) ชุดดินพิชัย (Pch) ชุดดินศรีเทพ (Sri) และชุดดินวิเชียรบุรี (Wb) ตามลำดับ

การจัดการที่ดินในอนาคต

- จัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้สัตว์มีน้ำกินและปลูกไม้ยืนต้นไว้เป็นร่มเงา จัดทำโครงการส่งเสริมด้านปศุสัตว์โดยกรมปศุสัตว์ให้ข้อเสนอแนะวิธีการเลี้ยงสัตว์ การปลูกและขยายพันธุ์หญ้าพันธุ์ดี การให้อาหารเสริม การผสมพันธุ์และการควบคุมโรค เป็นต้น

- ควบคุมมลภาวะด้านกลิ่น เสียง และน้ำเสียไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียงควบคุมและป้องกันโรคระบาดอย่างใกล้ชิดและเข้มงวด ปฏิบัติตามคำแนะนำของทางราชการอย่างเคร่งครัด

- ควบคุมมลพิษทางน้ำโดยมีนโยบายให้ผู้ก่อมลพิษต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการแก้ไขปัญหาและเสียค่าใช้จ่ายในการจัดการอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความสกปรกปนเปื้อนน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

7) เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 24 ไร่หรือร้อยละ 0.02 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพพื้นที่เป็นสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง เป็นต้น

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ต้องปฏิบัติตามนโยบายด้านการใช้พื้นที่เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างเข้มงวด เนื่องจากกิจกรรมนี้อาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่ข้างเคียง

- ควรกำหนดเขตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้ชัดเจนเพื่อควบคุมและป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ

6.4.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

มีเนื้อที่ 3,618 ไร่ หรือร้อยละ 3.42 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วยเขตชุมชน สถานที่ราชการ สถาบันต่างๆ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ลานตาก แหล่งรับซื้อทางการเกษตร สถานบริการน้ำมัน โรงงานอุตสาหกรรม และสถานที่ที่เกิดจากกิจกรรมของชุมชน (กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน, 2561) ร่วมกับจากการสำรวจภาคสนามเพิ่มเติม และคำนวณเนื้อที่ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

พื้นที่ชุมชนที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินนี้ เป็นชุมชนที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน หากมีการขยายตัวในอนาคต ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

กิจกรรมของส่วนราชการอื่นที่ขอรับการสนับสนุน ได้แก่

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่อง ระบบประปาเพื่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือน

6.4.4 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 5,426 ไร่ หรือร้อยละ 5.13 ของพื้นที่ตำบล

1) เขตพัฒนาแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,993 ไร่ หรือร้อยละ 1.88 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ บ่อน้ำในไร่นา อ่างเก็บน้ำ และคลองชลประทาน

2) **เขตแหล่งน้ำธรรมชาติ** มีเนื้อที่ 3,434 ไร่ หรือร้อยละ 3.25 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง ทะเลสาบ บึงต่างๆ อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำ และคลองชลประทาน ได้แก่ คลองปลาชิว ห้วยโกรกหัวผี ห้วยยางน้อย ห้วยบัว ห้วยยาง ห้วยพุดเตย ห้วยพุกาม คลองน้อย คลองหนองไม้สอ คลักหลักเขต ห้วยตะขบ ลำห้วยไพร แม่น้ำป่าสัก ลำน้ำกำเหียง ห้วยดงชะเนียง คลองตารอด ห้วยตะกรุดแพบ ห้วยกำเหียง แหล่งน้ำ ได้แก่ สระกุดตาแร้ว บึงละลมใหญ่ บึงละลมเล็ก สระปรีโอน้อย แหล่งน้ำเหล่านี้ใช้ประโยชน์ทั้งทางด้านเก็บกักน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และใช้ในด้านเกษตรกรรม ตลอดจนเป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติและแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของชุมชน

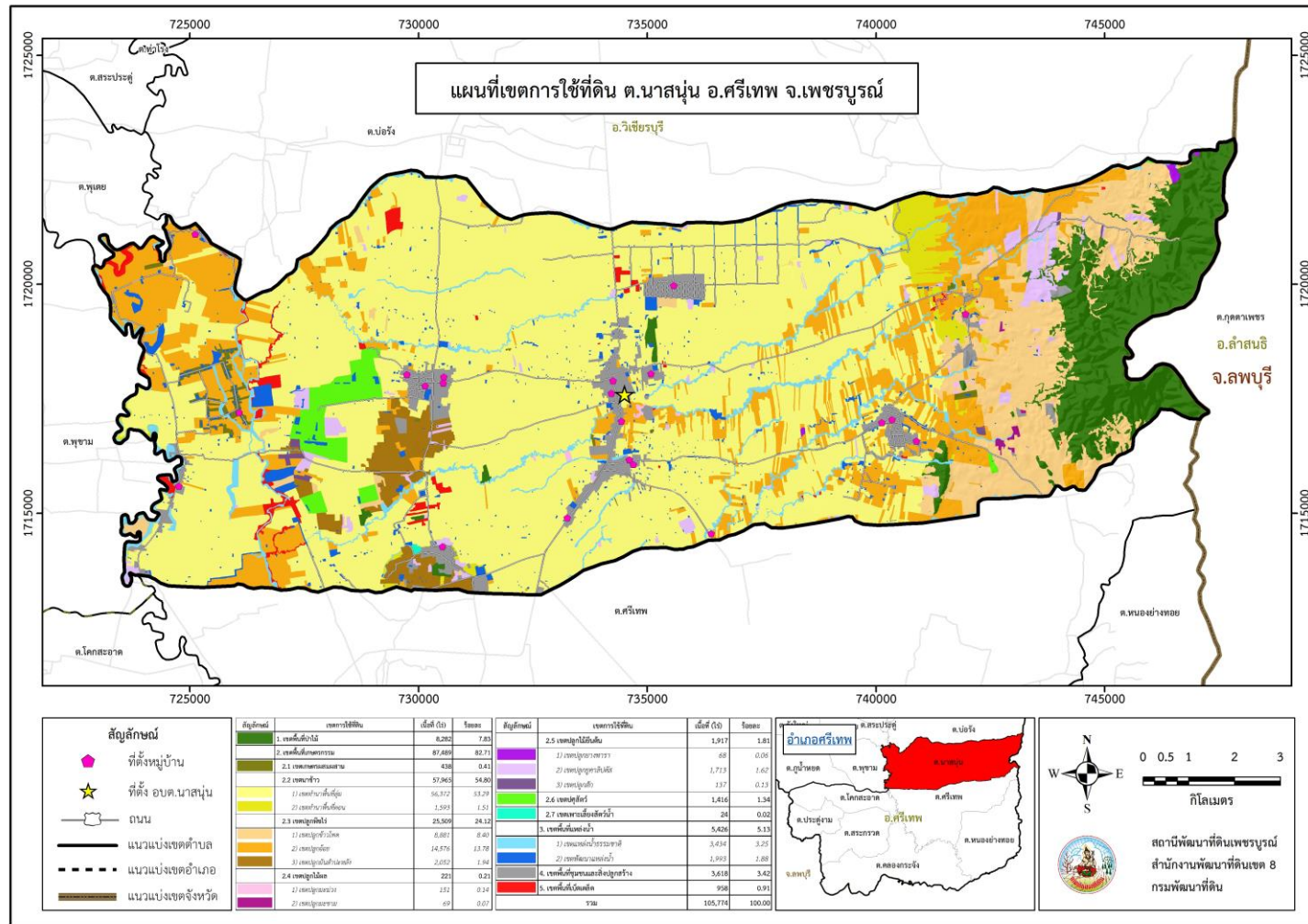
แหล่งน้ำในเขตนี้เป็นแหล่งน้ำที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันจะมีการพัฒนาแหล่งน้ำในระยะต่อไป โปรดดูรายละเอียดในบทที่ 7 หัวข้อ 7.5 และ 7.6

รูปแบบการพัฒนาและแนวทางการจัดการ ควรดูแลรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นไม่ให้เกิดมลพิษทั้งด้านคุณภาพของน้ำและการกักเก็บน้ำ ไม่ปล่อยให้ลำน้ำตื้นเขินและถูกบุกรุก หมั่นขุดลอกคูคลอง ไม่ทิ้งขยะหรือปล่อยน้ำเสียลงในแหล่งน้ำ เร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคและการเพาะปลูกในช่วงขาดน้ำ

6.4.5 เขตพื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 958 ไร่ หรือร้อยละ 0.91 ของพื้นที่ตำบล เขตนี้เป็นพื้นที่ชนิดอื่นนอกจากที่กล่าวมาแล้ว ประกอบด้วย ไม้ละเมาะ พื้นที่ขุดเจาะน้ำมัน พื้นที่ถม พื้นที่ลุ่ม ไร่ป่า ไร่หนาม และทุ่งหญ้าธรรมชาติสลับไม้พุ่ม ลักษณะเป็นที่ว่างเปล่าไม่ได้ใช้ประโยชน์

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งเป็นบริเวณที่ราบลุ่มและพื้นที่ดอน (รูปที่ 6-2)

ชนิดพืช	เดือน											
	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.
บริเวณพื้นที่ราบลุ่ม												
1. ข้าว	ข้าวนาปี						ข้าวนาปรัง					
2. ข้าว-พืชหลังนา	ข้าวนาปี						ถั่วเขียว ปอเทือง					
3. พืชไร่	อ้อย											
4. ไม้ผล	มะม่วง											
5. ไม้ยืนต้น	สัก ไม้											
6. เกษตรผสมผสาน	เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน ไร่นาสวนผสม เกษตรอินทรีย์											
บริเวณพื้นที่ดอน												
1. ข้าว-พืชหลังนา	ข้าว						ปอเทือง					
2. พืชไร่	อ้อย มันสำปะหลัง											
	ข้าวโพด				ถั่วเขียว ปอเทือง							
3. ไม้ผล	มะม่วง มะขาม											
4. ไม้ยืนต้น	ยางพารา ยูคาลิปตัส สัก ไม้											
5. เกษตรผสมผสาน	เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ วนเกษตร											

รูปที่ 6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

6.6 การจัดการความเสี่ยง

ความเสี่ยงในธุรกิจเกษตร คือ โอกาสของเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนหรือเงื่อนไขซึ่งถ้าเกิดขึ้นแล้วทำให้เกษตรกรหรือธุรกิจเกิดการสูญเสีย มีความเสียหายเกิดเป็นอุปสรรค กระทบต่อโอกาสในการทำกำไรสร้างรายได้ (วิวัฒน์, 2559) ความเสี่ยงด้านการเกษตรในพื้นที่ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งเป็นความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยกายภาพ ได้แก่ สภาพภูมิอากาศ แหล่งน้ำ ลักษณะดิน และโรคแมลงศัตรูพืช และความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยที่มนุษย์ทำขึ้น ได้แก่ ตลาด การจัดการ/การปฏิบัติการ และโครงสร้างพื้นฐาน

แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านที่มีข้อเสนอจากชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น ให้แก้ไขปัญหารวม 6 ด้าน คือ

1) ความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศ เช่น ฝนแล้ง ฝนตกหนัก และพายุ แนวทางการจัดการ ได้แก่ เลือกชนิดที่เหมาะสม เช่น พืชทนแล้งหรือพืชใช้น้ำน้อยแทนพืชที่ต้องใช้น้ำมาก วางแผนการเพาะปลูกที่เหมาะสมตามสถานการณ์ภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ปลูกพืชแบบผสมผสาน ปลูกพืชคลุมดิน และปรับปรุงดินให้มีโครงสร้างที่เหมาะสม มีความสามารถในการอุ้มน้ำที่สูงและเพิ่มความคงทนของเม็ดดิน

2) ความเสี่ยงด้านแหล่งน้ำ เช่น น้ำท่วม น้ำแล้ง และน้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ แนวทางการจัดการ ได้แก่ เพิ่มระบบกักเก็บน้ำ เช่น ฝายชะลอน้ำ ฝายน้ำล้น อ่างเก็บน้ำ และสระเก็บน้ำ ขุดลอกคูคลองเพื่อเพิ่มพื้นที่การกักเก็บและเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นา และบ่อบาดาล และมีแผนการบริหารจัดการน้ำที่เหมาะสมในพื้นที่

3) ความเสี่ยงด้านลักษณะดิน เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ดินเป็นกรดจัด ดินตื้น ดินทราย ดินเสื่อมโทรม และการปลูกพืชในพื้นที่ลาดชัน แนวทางการจัดการ ได้แก่ การปรับปรุงบำรุงดิน เช่น การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ) รวมถึงการไถกลบตอซัง การใช้วัสดุปรับปรุงสภาพดิน เช่น ปูนโดโลไมท์และถ่านชาโคล ปลูกพืชตามความเหมาะสมของดิน การสร้างมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำในแปลงเกษตรกร

4) ความเสี่ยงด้านตลาด การจัดการและการปฏิบัติการ เช่น การเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์อุปทาน ผลกระทบต่อราคาปัจจัยการผลิตหรือผลผลิต ขาดความสามารถในการตัดสินใจ ขาดเครื่องมือหรือปัจจัยที่เหมาะสม ความแข็งแกร่งด้อยกว่าคู่แข่งการค้า แนวทางการจัดการ ได้แก่ การรวมกลุ่มในการจัดซื้อจัดจำหน่ายการผลิตเพื่อลดต้นทุน การรวมกลุ่มกันซื้อเพื่อกระจายค่าใช้จ่ายและปรับปรุงกำไร การหาสินเชื่อและการออม เชื่อมโยงเกษตรกรกับธุรกิจภายนอก วางแผนธุรกิจ จัดบันทึกข้อมูลการเพาะปลูก เก็บผลผลิตไว้ขายในช่วงที่เหมาะสม และติดตามตลาด

5) ความเสี่ยงด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ต้นทุนพลังงาน คุณภาพการคมนาคมขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ (ขาดระบบส่งน้ำและกระจายน้ำ ถนนชำรุด) และการขาดแรงงาน แนวทางการจัดการ ได้แก่ การสร้างพลังงานทางเลือก การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง พัฒนาระบบส่งน้ำ และกระจายน้ำ ปรับปรุงถนน การพัฒนาความรู้และทักษะของแรงงาน และการใช้เครื่องจักรแทนแรงงานคน

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่นไปเสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น เพื่อมีความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์ เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 6 โครงการ ดังนี้

- 1) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 2) ฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
- 3) การบริหารจัดการน้ำ
- 4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายสู่การใช้สารอินทรีย์
- 5) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
- 6) การพัฒนาเกษตรกรมัยยั่งยืน

7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 1.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 1.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 1.1.2) การปรับปรุงพื้นที่ดินกรด

- 1.1.3) การสนับสนุนการใช้พืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน
- 1.1.4) การรณรงค์และสาธิตการไถกลบตอซัง
- 1.2) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 1.2.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 1.2.2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน
- 1.3) การบริหารจัดการน้ำ
 - 1.3.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- 1.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายสู่การใช้สารอินทรีย์
 - 1.4.1) การพัฒนาหมอดินอาสา
 - 1.4.2) การส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ในโรงเรียน (หมอดินน้อย)
 - 1.4.3) กลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 1.4.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์
- 1.5) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
 - 1.5.1) การพัฒนาศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
 - 1.5.2) การบริการตรวจวิเคราะห์ดินด้วย LDD Test Kit
 - 1.5.3) การพัฒนาเกษตรกรผู้ถือบัตรดินดี (ID Din Dee)
- 1.6) การพัฒนาเกษตรกรรายยั่งยืน
 - 1.6.1) เกษตรทฤษฎีใหม่
 - 1.6.2) การปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมเป็นเกษตรผสมผสาน

2) เขตปลูกพืชไร่ มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 2.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 2.1.2) การปรับปรุงพื้นที่ดินกรด
 - 2.1.3) การสนับสนุนการใช้พืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน
 - 2.2) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 2.2.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 2.2.2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน
 - 2.3) การบริหารจัดการน้ำ
 - 2.3.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
-

- 2.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายสู่การใช้สารอินทรีย์
 - 2.4.1) การพัฒนาหมอดินอาสา
 - 2.4.2) การส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ในโรงเรียน (หมอดินน้อย)
 - 2.4.3) กลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 2.4.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์
- 2.5) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
 - 2.5.1) การพัฒนาศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
 - 2.5.2) การบริการตรวจวิเคราะห์ดินด้วย LDD Test Kit
 - 2.5.3) การพัฒนาเกษตรกรผู้ถือบัตรดินดี (ID Din Dee)
- 2.6) การพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน
 - 2.6.1) เกษตรทฤษฎีใหม่
 - 2.6.2) การปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมเป็นเกษตรผสมผสาน

3) เขตปลูกไม้ผลและเขตปลูกไม้ยืนต้น มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 3.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 3.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 3.1.2) การปรับปรุงพื้นที่ดินกรด
 - 3.1.3) การสนับสนุนการใช้พืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน
- 3.2) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 3.2.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 3.3) การบริหารจัดการน้ำ
 - 3.3.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- 3.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายสู่การใช้สารอินทรีย์
 - 3.4.1) การพัฒนาหมอดินอาสา
 - 3.4.3) กลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- 3.5) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
 - 3.5.1) การพัฒนาศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
 - 3.5.2) การบริการตรวจวิเคราะห์ดินด้วย LDD Test Kit
 - 3.5.3) การพัฒนาเกษตรกรผู้ถือบัตรดินดี (ID Din Dee)
- 3.6) การพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน
 - 3.6.1) เกษตรทฤษฎีใหม่

4) เขตปศุสัตว์และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 4.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 4.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 4.1.2) การสนับสนุนการใช้พืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน
- 4.2) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 4.2.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 4.3) การบริหารจัดการน้ำ
 - 4.3.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- 4.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายสู่การใช้สารอินทรีย์
 - 4.4.1) การพัฒนาหมอดินอาสา
 - 4.4.2) กลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- 4.5) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
 - 4.5.1) การบริการตรวจวิเคราะห์ดินด้วย LDD Test Kit
 - 4.5.2) การพัฒนาเกษตรกรผู้ถือบัตรดินดี (ID Din Dee)
- 4.6) การพัฒนาเกษตรกรมัยยั่งยืน
 - 4.6.1) เกษตรทฤษฎีใหม่

7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

7.4.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- 1.1) การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)
- 1.2) การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช (กรมการข้าว)
- 1.3) การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าว (กรมการข้าว/มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์)
- 1.4) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)
- 1.5) การขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ข้าว (กรมการข้าว)
- 1.6) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตข้าวสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์และการพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรที่ดี (GAP) (กรมการข้าว)
- 1.7) การใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)
- 1.8) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการปลูกพืชหลังนา (กรมวิชาการเกษตร)
- 1.9) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด/กรมตรวจบัญชีสหกรณ์/กรมการพัฒนาชุมชน/สำนักงานกศน./กอ.รมน. จังหวัด)
- 1.10) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาอาชีพเสริมสร้างรายได้ (กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมการพัฒนาชุมชน/สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย/องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น/มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์/กอ.รมน. จังหวัด)
- 1.11) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร (กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมวิชาการเกษตร/สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด)

2) เขตปลูกพืชไร่ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- 2.1) การใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมปลูกพืชและเขตไม่เหมาะสมที่ต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)
- 2.2) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการปลูกพืชไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมวิชาการเกษตร)
- 2.3) การติดตามปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืชของพืชไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร)

- 2.4) การขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ (กรมส่งเสริมการเกษตร)
 - 2.5) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรที่ดี (GAP) (กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมวิชาการเกษตร)
 - 2.6) การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีการผลิตพืชไร่ (กรมวิชาการเกษตร/กรมส่งเสริมการเกษตร/สำนักงานปฎิรูปที่ดินจังหวัด/มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์)
 - 2.7) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด/กรมตรวจบัญชีสหกรณ์/สำนักงานปฎิรูปที่ดินจังหวัด/กรมหม่อนไหม/กรมการพัฒนาชุมชน/สำนักงาน กศน./กอ.รมน. จังหวัด)
 - 2.8) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาอาชีพเสริมสร้างรายได้ (กรมส่งเสริมการเกษตร/สำนักงานปฎิรูปที่ดินจังหวัด/กรมการพัฒนาชุมชน/สำนักงาน กศน./องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น/มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์/กอ.รมน. จังหวัด)
 - 2.9) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร (กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมวิชาการเกษตร/สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด)
 - 2.10) การสนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาลและพัฒนาแหล่งน้ำ (สำนักงานปฎิรูปที่ดินจังหวัด/หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)
- 3) เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น** มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้
- 3.1) การใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมปลูกพืชและเขตไม่เหมาะสมที่ต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)
 - 3.2) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการปลูกไม้ผล (กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมวิชาการเกษตร)
 - 3.3) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการปลูกไม้ยืนต้น (กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมวิชาการเกษตร/การยางแห่งประเทศไทยสาขาเพชรบูรณ์/สำนักงานปฎิรูปที่ดินจังหวัด/กรมป่าไม้/องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้)
 - 3.4) การติดตามปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืชของไม้ผลและไม้ยืนต้น (กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมวิชาการเกษตร/การยางแห่งประเทศไทยสาขาเพชรบูรณ์/องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้)
 - 3.5) การขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ (กรมส่งเสริมการเกษตร)
 - 3.6) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรที่ดี (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

3.7) การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีการผลิตไม้ผลและไม้ยืนต้น (กรมวิชาการเกษตร/กรมส่งเสริมการเกษตร/สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด/มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์/การยางแห่งประเทศไทยสาขาเพชรบูรณ์/องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้)

3.8) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด/กรมตรวจบัญชีสหกรณ์/สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด/กรมการพัฒนาชุมชน/สำนักงาน กศน./กอ.รมน. จังหวัด)

3.9) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาอาชีพเสริมสร้างรายได้ (กรมส่งเสริมการเกษตร/สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด/กรมการพัฒนาชุมชน/สำนักงาน กศน./องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น/มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์/กอ.รมน. จังหวัด)

3.10) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร (กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมวิชาการเกษตร/สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด)

3.11) การสนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาลและพัฒนาแหล่งน้ำ (สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด/หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

4) เขตปศุสัตว์และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

4.1) การใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/สำนักงานประมงจังหวัด)

4.2) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการเลี้ยงสัตว์และการวางแผนการผลิตอาหาร (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบูรณ์)

4.3) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำและการแปรรูป (สำนักงานประมงจังหวัดเพชรบูรณ์)

4.4) การติดตามปัญหาโรคของสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบูรณ์/สำนักงานประมงจังหวัดเพชรบูรณ์)

4.5) การขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบูรณ์/สำนักงานประมงจังหวัดเพชรบูรณ์)

4.6) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีด้านปศุสัตว์ (GAP) (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด)

4.7) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี (GAP) (สำนักงานประมงจังหวัด)

4.8) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด/กรมตรวจบัญชีสหกรณ์/สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด/กรมการพัฒนาชุมชน/สำนักงาน กศน./กอ.รมน. จังหวัด)

4.9) การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาอาชีพเสริมสร้างรายได้ (กรมส่งเสริมการเกษตร/สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด/กรมการพัฒนาชุมชน/สำนักงาน กศน./องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น/มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์/กอ.รมน. จังหวัด)

4.10) การสนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาลและพัฒนาแหล่งน้ำ (สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด/หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

7.4.2 เขตพื้นที่แหล่งน้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ สนับสนุนการพัฒนาแหล่งน้ำและคลองข่อยเข้าพื้นที่เกษตร บำรุงรักษาและขุดลอกแหล่งน้ำ การใช้ประโยชน์จากแม่น้ำป่าสัก และบริหารจัดการน้ำให้เหมาะสมกับความต้องการใช้ (สำนักงานชลประทานจังหวัด/สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด/กรมทรัพยากรน้ำ/กรมฝนหลวงและการบิน/สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย/องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น)

7.4.3 เขตพื้นที่ป่าไม้ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ การสร้างจิตสำนึกในการป้องกันและดูแลพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ส่งเสริมการปลูกป่าและดูแลแนวกันไฟ และการสร้างฝายชะลอน้ำเพิ่มความชุ่มชื้น (กรมป่าไม้/กรมอุทยาน สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/โรงเรียน/วัด/องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น/กรมการปกครอง)

7.4.4 เขตพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ สนับสนุนระบบประปาเพื่อการอุปโภค-บริโภค จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ประจำชุมชน และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น/กรมการปกครอง/กรมการพัฒนาชุมชน/สำนักงาน กศน./บ้าน/วัด/โรงเรียน)

7.4.5 เขตพื้นที่เบ็ดเตล็ด มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ พัฒนาเป็นพื้นที่แหล่งน้ำหรือพื้นที่สาธารณะประโยชน์ (องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น/กรมการปกครอง/กรมการพัฒนาชุมชน/บ้าน/วัด/โรงเรียน)

7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ณ องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2564 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ การพัฒนาระบบส่งน้ำ การก่อสร้างฝาย รวม 25 โครงการ ดังนี้

7.5.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

- 1) ม.2 ขุดลอกคลองน้อย ระยะทาง 300 เมตร ขุดลอกคลองกระฉอกระยะทาง 2 กิโลเมตร
- 2) ม.3 ขุดลอกคลองประตู พร้อมปั้นคันดาดคอนกรีต ระยะทาง 60 เมตร
- 3) ม.5 ขุดสระเก็บน้ำ จำนวน 20 ไร่ ขุดลอกคลองห้วยบ้า ระยะทาง 4 กิโลเมตร
- 4) ม.7 ขุดลอกคลองกำเหียง ระยะทาง 20 กิโลเมตร ขุดลอกหนองน้ำกุดตาแล้ว จำนวน 18 ไร่
- 5) ม.8 ขุดลอกคลองห้วยยาง ระยะทาง 1.5 กิโลเมตร
- 6) ม.11 ขุดลอกคลองบง ระยะทาง 4 กิโลเมตร ขุดลอกสระหนองบัว พื้นที่ 14 ไร่
- 7) ม.12 ขุดลอกคลองบง ระยะทาง 1 กิโลเมตร, ขุดลอกสระน้ำ นพค. สำหรับผลิตน้ำประปา
- 8) ม.13 ขุดลอกคลองปลาชิว ระยะทาง 4 กิโลเมตร
- 9) ม. 14 ขุดลอกคลองโหมง, คลองโคกดินแดง ระยะทาง 1 กิโลเมตร
- 10) ม.15 ขุดลอกคลองวังนกลิง, คลองกกกะยา ระยะทาง 2 กิโลเมตร
- 11) ม.16 ขุดลอกคลองลำเหียง ระยะทาง 5 กิโลเมตร คลองไต่กระชาย ระยะทาง 3 กิโลเมตร
- 12) ม.18 ขุดลอกคลองลำเหียง ระยะทาง 3 กิโลเมตร
- 13) ม.19 ขุดลอกคลองห้วยยาง ระยะทาง 1 กิโลเมตร
- 14) ม.20 ขุดลอกสระน้ำของ สปก. พื้นที่ 14 ไร่

7.5.2 การพัฒนาระบบส่งน้ำ

- 1) ม.18 ก่อสร้างทางส่งน้ำเข้าสะพานองพลวง พื้นที่ 10 ไร่
- 2) ม.21 ก่อสร้างทางส่งน้ำเข้าสะพานอมขาม พื้นที่ 9 ไร่

7.5.2 การก่อสร้างฝาย

- 1) ม.12 ซ่อมแซมฝายกั้นลำน้ำห้วยใหญ่ 3 จุด
- 2) ม.15 ซ่อมแซมฝายกั้นน้ำจาก ม.10
- 3) ม.18 ก่อสร้างฝายเก็บน้ำคลองลำเหยียง

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม		
1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 57,965 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	35,000
	1.2 การปรับปรุงพื้นที่ดินกรด (ปูนโดโลไมท์)	42,500
	1.3 การสนับสนุนการใช้พืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) ปรับปรุงบำรุงดิน	297,500
	1.4 รั้วและสาธิตการไถกลบตอซัง	20,000
	2. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	
	2.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	240,000
	2.2 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน	2,400,000
	3. การบริหารจัดการน้ำ	
	3.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	303,000
	4. การพัฒนากลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายสู่การใช้สารอินทรีย์	
	4.1 การพัฒนาหมอดินอาสา	4,800
	4.2 การส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ในโรงเรียน (หมอดินน้อย)	18,040
	4.3 กลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	40,000
	4.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์	10,000

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
	5. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน	
	5.1 การพัฒนาศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน	1,275
	5.2 การบริการตรวจวิเคราะห์ดินด้วย LDD Test Kit	-
	5.3 การพัฒนาเกษตรกรผู้ถือบัตรดินดี (ID Din Dee)	1,050
	6. การพัฒนาเกษตรกรที่ยั่งยืน	
	6.1 เกษตรทฤษฎีใหม่	64,960
	6.2 การปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมเป็นเกษตรผสมผสาน	260,000
1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 25,509 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
1.3 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 221 ไร่	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	35,000
1.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 1,917 ไร่	1.2 การปรับปรุงพื้นที่ดินกรด (ปูนโดโลไมท์)	42,500
	1.3 การสนับสนุนการใช้พืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) ปรับปรุงบำรุงดิน	148,750
	2. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	
	2.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	120,000
	2.2 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน	800,000
	3. การบริหารจัดการน้ำ	
	3.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	101,000

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
	4. การพัฒนากลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายผู้ทำสวนอินทรี	
	4.1 การพัฒนาหมอดินอาสา	1,600
	4.2 การส่งเสริมเกษตรกรอินทรีในโรงเรียน (หมอดินน้อย)	4,000
	4.3 กลุ่มเกษตรกรผู้ทำสวนอินทรีลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	20,000
	4.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรผู้ทำสวนอินทรีรองรับมาตรฐานเกษตรกรอินทรี	18,000
	5. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน	
	5.1 การพัฒนาศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน	1,275
	5.2 การบริการตรวจวิเคราะห์ดินด้วย LDD Test Kit	-
	5.3 การพัฒนาเกษตรกรผู้ถือบัตรดินดี (ID Din Dee)	525
	6. การพัฒนาเกษตรกรมั่งคั่ง	
	6.1 เกษตรทฤษฎีใหม่	32,480
	6.2 การปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมเป็นเกษตรผสมผสาน	40,000
1.5 เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 1,416 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
1.6 เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เนื้อที่ 24 ไร่	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	3,500
	1.2 การสนับสนุนการใช้พืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) ปรับปรุงบำรุงดิน	29,750

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
	2. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	
	2.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	30,000
	3. การบริหารจัดการน้ำ	
	3.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	20,200
	4. การพัฒนากลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายสู่การใช้สารอินทรีย์	
	4.1 การพัฒนาหมอดินอาสา	320
	4.2 กลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	4,000
	5. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน	
	5.2 การบริการตรวจวิเคราะห์ดินด้วย LDD Test Kit	-
	5.3 การพัฒนาเกษตรกรผู้ถือบัตรดินดี (ID Din Dee)	525
	6. การพัฒนาเกษตรกรรายยั่งยืน	
	6.1 เกษตรทฤษฎีใหม่	32,480

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	
1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 57,965 ไร่	<ol style="list-style-type: none">1. การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)2. การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช (กรมการข้าว)3. การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าว (กรมการข้าว/มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์)4. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)5. การขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ข้าว (กรมการข้าว)6. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตข้าวสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์และการพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรที่ดี (GAP) (กรมการข้าว)7. การใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)8. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการปลูกพืชหลังนา (กรมวิชาการเกษตร)9. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด/กรมตรวจบัญชีสหกรณ์/กรมการพัฒนาชุมชน/สำนักงาน กศน./กอ.รমন. จังหวัด)

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
	<p>10. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาอาชีพเสริมสร้างรายได้ (กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมการพัฒนาชุมชน/สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย/องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น/มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์/กอ.รมน. จังหวัด)</p> <p>11. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร (กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมวิชาการเกษตร/สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด)</p>
1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 25,509 ไร่	<p>1. การใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมปลูกพืชและเขตไม่เหมาะสมที่ต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)</p> <p>2. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการปลูกพืชไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมวิชาการเกษตร)</p> <p>3. การติดตามปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืชของพืชไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร)</p> <p>4. การขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ (กรมส่งเสริมการเกษตร)</p> <p>5. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรที่ดี (GAP) (กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมวิชาการเกษตร)</p> <p>6. การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีการผลิตพืชไร่ (กรมวิชาการเกษตร/กรมส่งเสริมการเกษตร/สำนักงานปฎิรูปที่ดินจังหวัด/มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์)</p>

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
	7. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด/กรมตรวจบัญชีสหกรณ์/สำนักงานปฎิรูปที่ดินจังหวัด/กรมหม่อนไหม/กรมการพัฒนาชุมชน/สำนักงาน กศน./กอ.รมน. จังหวัด)
	8. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาอาชีพเสริมสร้างรายได้ (กรมส่งเสริมการเกษตร/สำนักงานปฎิรูปที่ดินจังหวัด/กรมการพัฒนาชุมชน/สำนักงาน กศน./องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น/มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์/กอ.รมน. จังหวัด)
	9. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร (กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมวิชาการเกษตร/สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด)
	10. การสนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาลและพัฒนาแหล่งน้ำ (สำนักงานปฎิรูปที่ดินจังหวัด/หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)
1.3 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 221 ไร่	1. การใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมปลูกพืชและเขตไม่เหมาะสมที่ต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)
1.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 1,917 ไร่	2. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการปลูกไม้ผล (กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมวิชาการเกษตร) 3. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการปลูกไม้ยืนต้น (กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมวิชาการเกษตร/การยางแห่งประเทศไทยสาขาเพชรบูรณ์/สำนักงานปฎิรูปที่ดินจังหวัด/กรมป่าไม้/องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้)

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
	4. การติดตามปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืชของไม้ผลและไม้ยืนต้น (กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมวิชาการเกษตร/การยางแห่งประเทศไทยสาขาเพชรบูรณ์/องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้)
	5. การขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ (กรมส่งเสริมการเกษตร)
	6. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการพัฒนาาระบบและรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรที่ดี (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
	7. การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีการผลิตไม้ผลและไม้ยืนต้น (กรมวิชาการเกษตร/กรมส่งเสริมการเกษตร/สำนักงานปฎิรูปที่ดินจังหวัด/มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์/การยางแห่งประเทศไทยสาขาเพชรบูรณ์/องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้)
	8. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด/กรมตรวจบัญชีสหกรณ์/สำนักงานปฎิรูปที่ดินจังหวัด/กรมการพัฒนาชุมชน/สำนักงานกศน./กอ.รมน. จังหวัด)
	9. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาอาชีพเสริมสร้างรายได้ (กรมส่งเสริมการเกษตร/สำนักงานปฎิรูปที่ดินจังหวัด/กรมการพัฒนาชุมชน/สำนักงาน กศน./องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น/มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์/กอ.รมน. จังหวัด)
	10. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร (กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมวิชาการเกษตร/สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด)

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
	11. การสนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาลและพัฒนาแหล่งน้ำ (สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด/หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)
1.5 เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 1,416 ไร่	1. การใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/สำนักงานประมงจังหวัด)
1.6 เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เนื้อที่ 24 ไร่	2. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการเลี้ยงสัตว์และการวางแผนการผลิตอาหาร (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบูรณ์) 3. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำและการแปรรูป (สำนักงานประมงจังหวัดเพชรบูรณ์) 4. การติดตามปัญหาโรคของสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบูรณ์/สำนักงานประมงจังหวัดเพชรบูรณ์) 5. การขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบูรณ์/สำนักงานประมงจังหวัดเพชรบูรณ์) 6. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีด้านปศุสัตว์ (GAP) (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด) 7. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี (GAP) (สำนักงานประมงจังหวัด) 8. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด/กรมตรวจบัญชีสหกรณ์/สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด/กรมการพัฒนาชุมชน/สำนักงานกชน./กอ.รมน. จังหวัด)

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
	9. การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาอาชีพเสริมสร้างรายได้ (กรมส่งเสริมการเกษตร/สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด/กรมการพัฒนาชุมชน/สำนักงาน กศน./องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น/มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์/กอ.รমন. จังหวัด)
	10. การสนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาลและพัฒนาแหล่งน้ำ (สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด/หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)
2. เขตพื้นที่แหล่งน้ำ	1. สนับสนุนการพัฒนาแหล่งน้ำและคลองซอยเข้าพื้นที่เกษตร
2.1 เขตแหล่งน้ำธรรมชาติ เนื้อที่ 3,434 ไร่	2. บำรุงรักษาและขุดลอกแหล่งน้ำ
2.2 เขตพัฒนาแหล่งน้ำ เนื้อที่ 1,993 ไร่	3. การใช้ประโยชน์จากแม่น้ำป่าสัก
	4. บริหารจัดการน้ำให้เหมาะสมกับความต้องการใช้ (สำนักงานชลประทานจังหวัด/สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด/กรมทรัพยากรน้ำ/กรมฝนหลวงและการบิน/สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย/องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น)
3. เขตพื้นที่พื้นที่ป่าไม้ เนื้อที่ 8,282 ไร่	1. การสร้างจิตสำนึกในการป้องกันและดูแลพื้นที่ป่าอนุรักษ์
	2. ส่งเสริมการปลูกป่าและดูแลแนวกันไฟ
	3. การสร้างฝายชะลอน้ำเพิ่มความชุ่มชื้น (กรมป่าไม้/กรมอุทยาน สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/โรงเรียน/วัด/องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น/ กรมการปกครอง)

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
4. เขตพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เนื้อที่ 3,618 ไร่	<ol style="list-style-type: none">1. สนับสนุนระบบประปาเพื่อการอุปโภค-บริโภค2. จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ประจำชุมชน3. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น/กรมการปกครอง/กรมการพัฒนาชุมชน/สำนักงาน กศน./บ้าน/วัด/ โรงเรียน)
5. เขตพื้นที่เบ็ดเตล็ด เนื้อที่ 958 ไร่	<ol style="list-style-type: none">1. พัฒนาเป็นพื้นที่แหล่งน้ำ2. พัฒนาเป็นพื้นที่สาธารณะประโยชน์ (องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น/กรมการปกครอง/กรมการพัฒนาชุมชน/บ้าน/วัด/โรงเรียน)

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
1. การปรับปรุงบำรุงดิน															
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.1 การส่งเสริมการผลิต และการใช้สารอินทรีย์	ราย	210	210	210	210	210	1,050	73,500	73,500	73,500	73,500	73,500	367,500	พต.
เขตนาข้าว/พืชไร่/ ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	1.2 การปรับปรุงพื้นที่ดิน กรด (ปูนโดโลไมท์)	ตัน	50	50	50	50	50	250	85,000	85,000	85,000	85,000	85,000	425,000	พต.
เขตนาข้าว/พืชไร่/ ปศุสัตว์	1.3 การสนับสนุนการใช้พืช ปุ๋ยสด (ปอเทือง) ปรับปรุง บำรุงดิน	ตัน	16	18	20	20	20	94	476,000	535,500	595,000	595,000	595,000	2,796,500	พต.
เขตนาข้าว	1.4 รมรงค์และสาริตการไถ กลับต่อซัง	ไร่	20	20	20	20	20	100	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000	100,000	พต.
2. การฟื้นฟูและป้องกัน การชะล้างพังทลายของดิน															
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม/พื้นที่ แหล่งน้ำ	2.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อ การอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	325,000	325,000	325,000	350,000	350,000	1,675,000	390,000	390,000	390,000	420,000	420,000	2,010,000	พต.
เขตนาข้าว/เขต ปลูกพืชไร่	2.1 การจัดระบบอนุรักษ์ดิน และน้ำลุ่ม-ดอน	ไร่	4,000	4,000	4,000	4,000	4,000	20,000	3,200,000	3,200,000	3,200,000	3,200,000	3,200,000	16,000,000	พต.
3. การบริหารจัดการน้ำ															
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	3.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำใน ไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	21	22	24	24	24	115	424,200	444,400	484,800	484,800	484,800	2,323,000	พต.

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569) (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2563	2564	2565	2566	2567		2563	2564	2565	2566	2567		
4. การพัฒนากลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายผู้ใช้สารอินทรีย์															
เขตพื้นที่	4.1 การพัฒนาหมอดินอาสา	ราย	21	21	21	21	21	21	6,720	6,720	6,720	6,720	6,720	33,600	พต.
เขตพื้นที่	4.2 การส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ในโรงเรียน (หมอดินน้อย)	โรง	2	2	3	3	4	4	22,040	8,000	26,040	12,000	30,040	98,120	พต.
เขตพื้นที่	4.3 กลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	16	16	18	18	18	18	64,000	64,000	72,000	72,000	72,000	344,000	พต.
เขตพื้นที่	4.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์	กลุ่ม	2	2	2	3	3		28,000	36,000	36,000	46,000	54,000	200,000	พต.
เขตพื้นที่	4.5 ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	กลุ่ม	-	-	-	1	1	2	-	-	-	150,000	148,750	298,750	พต.
5. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน															
เขตพื้นที่	5.1 การพัฒนาศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน	ศูนย์	1	1	1	1	1	1	2,550	2,550	2,550	2,550	2,550	12,750	พต.
เขตพื้นที่	5.2 การบริการตรวจวิเคราะห์ดินด้วย LDD Test Kit	ตัวอย่าง	50	50	50	50	50	250	-	-	-	-	-	-	พต.

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569) (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	
			2563	2564	2565	2566	2567		2563	2564	2565	2566	2567			
5. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน																
เขตพื้นที่เกษตรกรรม	5.3 การพัฒนาเกษตรกรผู้ถือบัตรดินดี (ID Din Dee)	ราย	200	240	280	320	360	360	2,100	2,520	2,940	3,360	3,780	14,700	พด.	
6. การพัฒนาเกษตรกรยั่งยืน																
เขตพื้นที่เกษตรกรรม	6.1 เกษตรทฤษฎีใหม่	ราย	80	100	120	140	160	160	129,920	162,400	194,880	227,360	259,840	974,400	พด.	
เขตนาข้าว/พืชไร่	6.2 การปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมเป็นเกษตรผสมผสาน	ไร่	150	150	150	150	150	750	300,000	300,000	300,000	300,000	300,000	1,500,000	พด.	

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

7.6 ระยะเวลาดำเนินการ

แผนดำเนินการปีงบประมาณ 2565 ของตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ดำเนินงาน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2564 ถึงเดือนกันยายน 2565

ตารางที่ 7-4 แผนการดำเนินการปีงบประมาณ 2565 ของตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ประจำปีไตรมาส

กิจกรรม	ไตรมาสที่ 1	ไตรมาสที่ 2	ไตรมาสที่ 3	ไตรมาสที่ 4	ร้อยละผล ดำเนินการ
	ต.ค.-ธ.ค. (%)	ม.ค.-มี.ค. (%)	เม.ย.-มิ.ย. (%)	ก.ค.-ก.ย. (%)	
1. การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	15	35	35	15	100
2. การปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	15	50	25	10	100
3. การสนับสนุนการใช้ปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน	10	25	50	15	100
4. การรณรงค์และสาธิตการไถกลบตอซัง	35	35	20	10	100
5. การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	15	25	50	10	100
6. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน	15	35	35	15	100
7. การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขต ชลประทาน	25	50	15	10	100
8. การพัฒนาหมอดินอาสา	20	60	10	10	100
9. การส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ในโรงเรียน (หมอดินน้อย)	15	25	50	10	100
10. กลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมี ทางการเกษตร	15	35	35	15	100
11. การพัฒนากลุ่มเกษตรกรสู่การรับรอง มาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์ (PGS)	15	35	35	15	100
12. การพัฒนาศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาที่ดิน	15	35	35	15	100
13. การบริการตรวจวิเคราะห์ดินด้วย LDD Test Kit	30	30	30	10	100
14. การพัฒนาเกษตรกรผู้ถือบัตรดินดี (ID Din Dee)	30	30	30	10	100
15. เกษตรทฤษฎีใหม่	15	35	35	15	100
16. การปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม เป็นเกษตรผสมผสาน	15	35	35	15	100

เอกสารอ้างอิง

บทที่ 1

คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา. 2551. **ปทานุกรมปฐพีวิทยา**. สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

FAO. 1974. **A Land Capability Appraisal Indonesia: Interim Report**. (AGL/INS),
Rome.

_____. 1993. **Guidelines for Land Use Planning**. Rome.

ADB. 2012. **The State of Pacific Towns and Cities: Urbanization in ADB's Pacific
Developing Member Countries**. Mandaluyong City, Philippines.

NRC. 1975. **Land Use Planning**. The National Academies of Sciences, Engineering,
and Medicine, Washington, D.C.

Vink, A.P.A. 1975. **Land Use in Advancing Agriculture**. Springer-Verlag Berlin
Heidelberg.

บทที่ 2

กรมการปกครอง. 2561. **ข้อมูลจำนวนประชากรและบ้าน (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2561)**.
กระทรวงมหาดไทย. ไฟล์ข้อมูล.

กรมการพัฒนาชุมชน. 2562. **รายได้-รายจ่ายต่อครัวเรือน ตำบลนาสนุ่น ปี 2562**. ไฟล์ข้อมูล.

กรมพัฒนาที่ดิน. 2564. **หมอดินอาสาตำบลนาสนุ่น ปี 2562**. ไฟล์ข้อมูล.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2562. **จำนวนครัวเรือนเกษตรกร ปี 2562**. ไฟล์ข้อมูล.

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2563. **ภูมิอากาศจังหวัดเพชรบูรณ์**. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
แหล่งที่มา: <http://climate.tmd.go.th/data/province/เหนือ/ภูมิอากาศเพชรบูรณ์.pdf>, 26 มกราคม 2564.

_____. 2563. **สถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2534-2563)**. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ
และสังคม. ไฟล์ข้อมูล.

กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2561. **ข้อมูล
สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์**. ไฟล์ข้อมูล.

คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น 2559. **แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564)**. องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม. 2559. **บัญชีรายชื่อสายทางที่ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. ไฟล์ข้อมูล.

บทที่ 3

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2562. **ข้อมูลบ่อน้ำบาดาล**. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ไฟล์ข้อมูล.

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2564. **ข้อมูลทรัพยากรดิน**. ไฟล์ข้อมูล.

บทที่ 5

ศันสนีย์ อรัญวาสน์ และคำรณ ไทรพิง. 2562. **คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดิน ระดับตำบลและระดับจังหวัด**.

บทที่ 6

กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 กลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเหนือ. 2561. **แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 พ.ศ. 2561-2565**. ไฟล์ข้อมูล.

คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550. **การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง**. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพะเยา. 2562. **ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดพะเยา พ.ศ. 2562**. ไฟล์ข้อมูล.

_____ . 2562. **ยุทธศาสตร์จังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2562**. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . 2559. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560-2564)**. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2560. **ร่าง นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579)**. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2562. **แผนพัฒนาภาคเหนือ**. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2562. **คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562**. ไฟล์ข้อมูล.

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรมการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ณ องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

ภาพกิจกรรมนำเสนอร่างแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ณ สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์ อำเภอสรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๔

(สำเนาฉบับ)

ที่ กษ.๐๘๑๕.๐๘/๓๘๔

สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์
ถนนสระบุรี-หล่มสัก พช ๖๗๐๐๐

๕ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอนำเสนอร่างแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

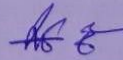
เรียน นายองค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น

ตามที่ สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ กรมพัฒนาที่ดิน ได้ร่วมทำ การวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน และเกษตรกรในหมู่บ้านของตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาด้านทรัพยากรดิน การใช้ประโยชน์ที่ดิน สภาพเศรษฐกิจและสังคม และความต้องการของชุมชน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนมากที่สุด นั้น

ในการนี้ สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์ จึงใคร่ขอนำเสนอร่างแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล ในวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ องค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมบูรณ์ อธิจันทร์)

ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์

ภาพกิจกรรมนำเสนอแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลต่อที่ประชุมคณะกรรมการจังหวัด

ณ สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์ ตำบลสะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ วันที่ ๓๐ สิงหาคม

๒๕๖๔

(สำเนาฉบับ)

ที่ กษ.๐๘๑๕.๐๘/๔๒๐

สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์
ถนนสระบุรี-หล่มสัก พช ๖๗๐๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตนำเรื่องเข้าวาระการประชุมคณะกรรมการและหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดเพชรบูรณ์
ครั้งที่ ๘/๒๕๖๔ ผ่านระบบแอปพลิเคชัน ZOOM Meeting

เรียน หัวหน้าสำนักงานจังหวัดเพชรบูรณ์

อ้างถึง หนังสือที่ พช ๐๐๑๗.๓/ว๔๖๔๑ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย -รูปเล่มการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลบ้านดัว จำนวน ๒ เล่ม
-รูปเล่มการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลนาสนุ่น จำนวน ๒ เล่ม

ตามหนังสือที่อ้างถึง จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ดำเนินการจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ
จังหวัดและหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อร่วมหารือข้อราชการ รับทราบ ติดตามงาน
นโยบาย และภารกิจสำคัญของจังหวัด ครั้งที่ ๘/๒๕๖๔ ประจำเดือนสิงหาคม ๒๕๖๔ โดยผ่านระบบ
แอปพลิเคชัน ZOOM Meeting ในวันจันทร์ที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ห้องเมืองราด
ชั้น ๕ ศาลากลางจังหวัดเพชรบูรณ์ (อาคาร ๒) นั้น

สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์ ขอนำเสนอหัวข้อเรื่อง การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล
บรรจุเข้าวาระการประชุมคณะกรรมการจังหวัดและหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ ประจำเดือน
สิงหาคม ๒๕๖๔ รายละเอียดตาม QR Code ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมบูรณ์ ธิจันทร์)

ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์

คณะผู้จัดทำ

นายพิทโยธ

ไวทยาวัฒน์

นายสมบูรณ์

ธิจันทร์

นายสุชาติ

ยอดกุศล

นายบุญเดียว

บุญหมั่น

สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์

เลขที่ 45 หมู่ 11 ถนนสระบุรี-หล่มสัก ตำบลสะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000

โทร. 056-720632 แฟกซ์. 056-720635 E-Mail : pbn01@ldd.go.th